

ЗВІТ
ПРО ВИКОНАННЯ
УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ
МІЖ УКРАЇНОЮ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ
ЗА 2024 РІК

ЕШІА

У К Р А Ї Н А
—
Є В Р О П А

ЗМІСТ:

ВСТУПНЕ СЛОВО ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА З ПИТАНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ – МІНІСТРА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ ОЛЬГИ СТЕФАНІШИНОЇ	3
ПРОГРЕС ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ ЗА 2024 РІК	4
РОЗДІЛ I. ЗАПОЧАТКУВАННЯ ПЕРЕГОВОРНОГО ПРОЦЕСУ ЩОДО ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО ЄС	6
РОЗДІЛ II. ДІЯЛЬНІСТЬ ДВОСТОРОННІХ ОРГАНІВ АСОЦІАЦІЇ ТА ДІАЛОГ ВИСОКОГО РІВНЯ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС	18
РОЗДІЛ III. ДОПОМОГА УКРАЇНИ З БОКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	31
РОЗДІЛ IV. РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ У 2024 РОЦІ	40
ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНА	
ЮСТИЦІЯ, СВОБОДА, БЕЗПЕКА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ	
ТЕХНІЧНІ БАР'ЄРИ У ТОРГІВЛІ	
САНІТАРНІ ТА ФІТОСАНІТАРНІ ЗАХОДИ	
МИТНІ ПИТАННЯ	
ПІДПРИЄМНИЦТВО	
ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ	
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ	
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЖКГ	
ЕНЕРГЕТИКА	
ОПОДАТКУВАННЯ	
СТАТИСТИКА ТА ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ	
НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ	
ТРАНСПОРТ, ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА, ПОШТОВІ ТА КУР'ЄРСЬКІ ПОСЛУГИ	
НАУКА, ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ, КОСМОС, ЦИФРОВА ІНТЕГРАЦІЯ	
ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ	
УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ	
ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА	
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	
ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ	
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ	
ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я	
ОСВІТА, НАВЧАННЯ ТА МОЛОДЬ	
ФІНАНСОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА БОРОТЬБА З ШАХРАЙСТВОМ	
ПОГЛИБЛЕНА ТА ВСЕОХОПЛЮЮЧА ЗОНА ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ	

ВСТУПНЕ СЛОВО ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА З ПИТАНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ – МІНІСТРА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ ОЛЬГИ СТЕФАНІШИНОЇ

Попри триваючу повномасштабну війну росії проти України, наша держава невпинно та успішно продовжує свій незворотній рух до Європейського Союзу, здійснюючи важливі демократичні трансформації.

2024 рік, без перебільшення, став історичним для України у контексті реалізації її євроінтеграційного курсу, адже саме цього року на Першій міжурядовій конференції у Люксембурзі було офіційно відкрито переговорний процес щодо вступу України до ЄС.

Для досягнення цієї мети нашою державою було докладено максимальних зусиль. Фактично за 2 роки, з моменту отримання статусу кандидата на членство в ЄС і до початку вступних перемовин, Україна виконала 7 рекомендацій та 4 додаткові законодавчі кроки, визначені Європейською Комісією. У рамках цих критеріїв було ухвалено ряд важливих євроінтеграційних законів та реалізовано низку реформ, які стосувалися всіх сфер життя українського суспільства, починаючи з судової реформи і боротьби з корупцією та закінчуючи вдосконаленням нормативно-правової бази щодо прав національних меншин (спільнот).

Паралельно ми продовжували активно працювати над імплементацією Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, включно з Поглибленою та всеосяжною зоною вільної торгівлі, яка є ще одним важливим інструментом наближення України до Євросоюзу. Реалізація Угоди про асоціацію дозволяє Україні досягти всебічної економічної та правової сумісності з ЄС та створити справжню ринкову економіку в нашій державі. Починаючи з 2014 р., рівень виконання Угоди про асоціацію досяг 81%, завдяки чому Україна вже є інтегрованою до ЄС у багатьох аспектах.

30 жовтня 2024 р. відбулась презентація другого Звіту Європейської Комісії в рамках Пакету розширення ЄС 2024 року. Документ містить позитивну оцінку прогресу України в імплементації реформ та відзначає відданість нашої держави фундаментальним реформам і процесам системних перетворень, насамперед у сфері верховенства права, прав людини та боротьби з корупцією. Крім того, у звіті підкреслено зусилля та прогрес України у контексті секторальної інтеграції та доступу до внутрішнього ринку ЄС.

Протягом 2024 р. активно тривав процес скринінгу українського законодавства на відповідність правовим нормам ЄС, який є невід'ємною частиною переговорного процесу щодо вступу України до Європейського Союзу. Ми працюємо над тим, щоб зберегти високу динаміку євроінтеграційного процесу України і наступного року відкрити всі переговорні кластери з ЄС.

Ми чітко усвідомлюємо, що шлях до набуття повноправного членства в ЄС у надважких умовах воєнного стану є складним і вимагає надзвичайних зусиль, реформ і єдності всього суспільства. Однак ми твердо переконані, що зможемо не лише виконати всі необхідні вимоги для інтеграції України до ЄС, а й побудувати сильну, демократичну та процвітаючу державу, яка стане повноправною частиною європейської спільноти. Це наше стратегічне завдання та історичний обов'язок перед нинішніми і майбутніми поколіннями українців.

**СЛАВА УКРАЇНІ!
СЛАВА ЗБРОЙНИМ СИЛАМ УКРАЇНИ!**

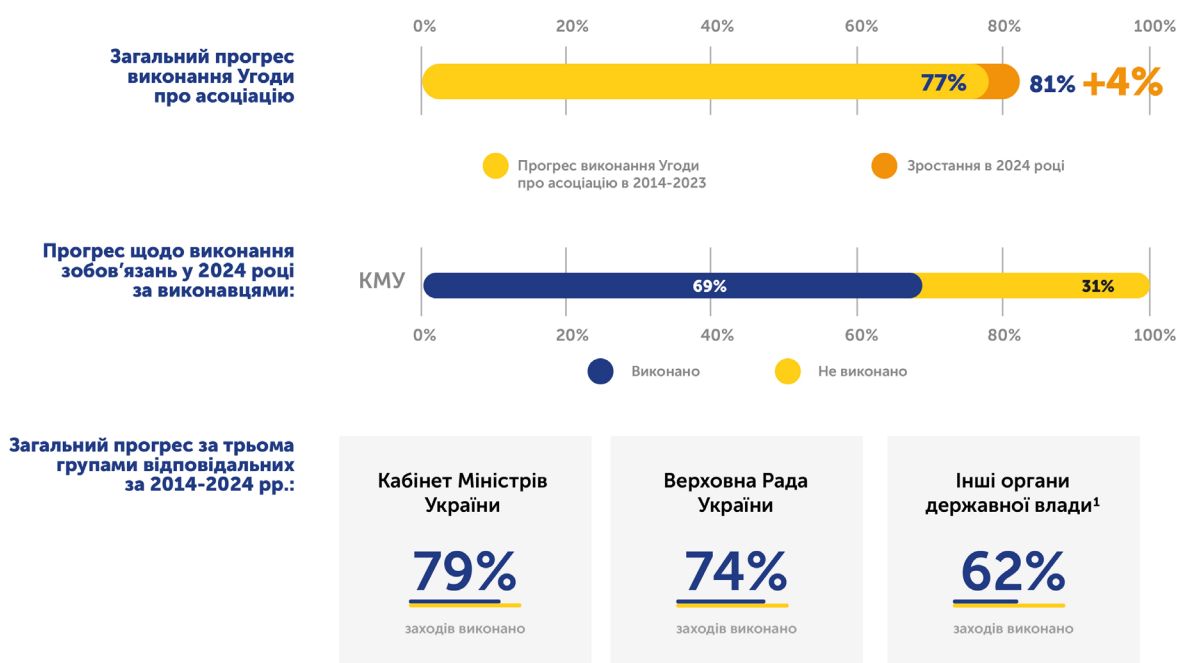
ПРОГРЕС ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ ЗА 2024 РІК

Загальний прогрес виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію) за 2014-2024 роки збільшився з 77% в 2023 р. до 81% в 2024 р., тобто на 4%.

У 2024 році прогрес виконання завдань в рамках Угоди про асоціацію становить 70%. При цьому, Кабінетом Міністрів України виконано 69% завдань.

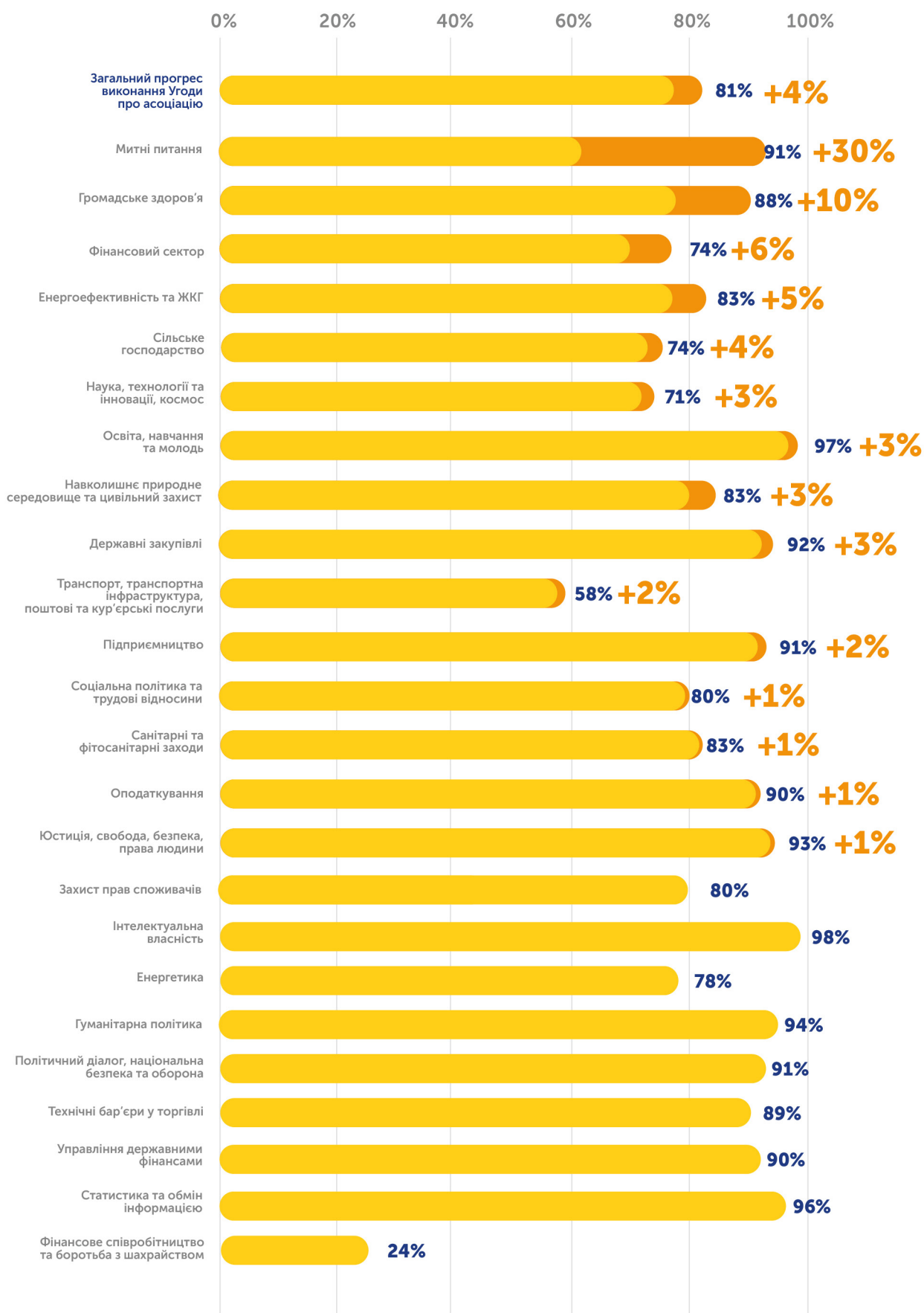
Загальний прогрес за 2014-2024 рр.:

- Кабінет Міністрів України – 79% заходів виконано.
- Верховна Рада України – 74% заходів виконано.
- Інші органи державної влади¹ – 62% заходів виконано.

¹ Включає всі органи державної влади, які не належать до законодавчої та виконавчої гілок влади (наприклад: НБУ, НАБУ, СБУ тощо).

ЗАГАЛЬНИЙ ПРОГРЕС ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ ЗА СФЕРАМИ

РОЗДІЛ І.

ЗАПОЧАТКУВАННЯ ПЕРЕГОВОРНОГО ПРОЦЕСУ ЩОДО ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО ЄС

ЕШУА

УКРАЇНА

—

ЄВРОПА

СТВОРЕННЯ НОВОЇ АРХІТЕКТУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕГОВОРНОГО ПРОЦЕСУ

23.06.2022

Україна отримала статус кандидата на вступ до Європейського Союзу.

14.12.2023

Європейська Рада ухвалила рішення розпочати переговори про вступ України до ЄС.

25.06.2024

у Люксембурзі відбулась перша Міжурядова конференція між Україною та ЄС, що ознаменувала початок фактичних переговорів про членство України в Європейському Союзі. Під час заходу ЄС представив переговорну рамку, що визначає принципи та основи для подальших переговорів. Українська Сторона та Сторона ЄС виступили із відповідними вступними заявами.

Новий формат відносин з ЄС створює значні можливості для України та разом з цим вимагає вжиття заходів для ефективної політичної взаємодії між Україною та ЄС і створення нової архітектури забезпечення переговорного процесу про вступ України до ЄС, зокрема, в контексті належної координації, внутрішньої та зовнішньої взаємодії між стейкхолдерами, адаптації законодавства України до права ЄС, підготовки переговорних позицій України тощо.

Напередодні першої Міжурядової конференції 21 червня 2024 року Президент України Володимир Зеленський підписав Указ № 365/2024, яким було утворено делегацію України для участі у переговорах з Європейським Союзом щодо укладення Угоди про вступ України до Європейського Союзу. До її складу включено 35 осіб з числа представників Кабінету Міністрів України, Офісу Президента України, Верховної Ради України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, міністерств, центральних органів виконавчої влади та інших органів державної влади. Головою делегації та головним переговорником визначено Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України – Міністра юстиції України Ольгу Стефанішину.

Важливою складовою нової архітектури переговорного процесу є забезпечення принципу збалансованості, репрезентативності та залучення до переговорів усіх основних заінтересованих сторін – представників різних гілок державної влади, громадських об'єднань, бізнес-асоціацій, наукових установ тощо.

27.08.2024

Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 987 «Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу». Цим актом було утворено:

- Міжвідомчу робочу групу з питань забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу та адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (далі – Міжвідомча робоча група).
- 36 робочих (переговорних) груп щодо підготовки переговорних позицій України під час переговорів з Європейським Союзом щодо укладення Угоди про вступ України до Європейського Союзу за відповідними розділами переговорної рамки Європейського Союзу (далі – робочі (переговорні) групи).

До складу Міжвідомчої робочої групи увійшли представники Кабінету Міністрів, Офісу Президента України, Верховної Ради України, міністерств, центральних органів виконавчої влади та інших органів державної влади. Головою визначено Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України – Міністра юстиції України Ольгу Стефанішину.

До складу кожної робочої (переговорної) групи залучено широке коло заінтересованих сторін – представників міністерств, центральних органів виконавчої влади, інших органів державної влади, Апарату Верховної Ради України, бізнес-асоціацій, громадських об'єднань, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, наукових установ та народних депутатів України. Головами робочих (переговорних) груп визначено відповідних заступників та керівників органів державної влади.

Таким чином, створення нової архітектури забезпечення переговорного процесу є необхідним кроком на шляху до членства України в ЄС, який дозволить не лише полегшити сам процес інтеграції, але й підвищити ефективність переговорного процесу на всіх етапах взаємодії з Європейським Союзом.

Здійснення офіційного скринінгу відповідності законодавства України праву ЄС

У період з **8 по 9 липня 2024 року** відбулась перша двостороння зустріч України та Європейської Комісії в рамках здійснення офіційного скринінгу відповідності законодавства України праву ЄС за **переговорним розділом 5 «Публічні закупівлі»**, до якої з українського боку було залучено 32 члени делегації з 10 органів державної влади.

Під час зустрічі було презентовано сферу публічних закупівель України, включно з такими напрямками: Державно-приватне партнерство/Концесії, міжнародні угоди, оборонні закупівлі та системи оскарження закупівель. Проведення зустрічі надало можливість отримати конкретні коментарі Сторони ЄС щодо наближення до вимог *acquis* ЄС, а також налагодити контакти на робочому рівні для подальшої співпраці на рівні відповідної робочої групи, обговорити стратегічне бачення та позицію України щодо майбутньої інтеграції з ринком публічних закупівель ЄС.

Сторони підтвердили важливість досягнення повної узгодженості з правом ЄС не лише в рамках Угоди про асоціацію, а і за її межами. Європейська Сторона висловила стурбованість щодо низького відсотка участі іноземних компаній у тендерних процедурах. Вказано було також на часті зміни у правилах, що може викликати невпевненість у суб'єктів господарювання.

Стороною ЄС відзначено поточний прогрес у виконанні Угоди про асоціацію та підкреслено важливість сфери публічних закупівель.

Мінекономіки разом з іншими державними органами проводиться робота з підготовки пропозицій до проекту переговорної позиції Української Сторони до розділу 5 «Публічні закупівлі» з урахуванням наданих рекомендацій.

17 - 19 вересня 2024 року відбулась двостороння зустріч за переговорним розділом **23 «Верховенство права та основоположні права та свободи»**. Склад української делегації налічував 305 членів з 47 органів державної влади.

Під час зустрічі було представлено 24 презентації, що були розподілені на три блоки: «Правосуддя», «Антикорупційна політика» та «Основоположні права», які є важливими складовими демократії та забезпечують середовище для захисту та ефективної реалізації прав людини.

По кожному блоку було окреслено заходи щодо:

- забезпечення незалежності судової влади, продовження реформування судової системи та підвищення прозорості і підзвітності суддів;
- посилення роботи антикорупційних органів та забезпечення прозорості процесів;
- забезпечення основоположних прав людини відповідно до норм і цінностей ЄС.

Мін'юстом разом з іншими державними органами проводиться робота з підготовки пропозицій до проекту переговорної позиції Української Сторони до розділу 23 «Верховенство права та основоположні права та свободи» з урахуванням наданих рекомендацій.

8 жовтня 2024 року відбулась двостороння зустріч за **переговорним розділом «Економічні критерії»**. Склад української делегації налічував 69 членів з 16 органів державної влади.

За результатами двосторонньої зустрічі Українською Стороною представлено оцінку стану відповідності України економічним критеріям ЄС, зокрема щодо подальшого функціонування ринкової економіки, покращення конкурентоспроможності і підтримки довгострокового зростання країни, а Європейською Комісією підготовлені відповідні рекомендації.

Мінекономіки разом з іншими державними органами проводиться робота з підготовки пропозицій до проекту переговорної позиції Української Сторони до розділу «Економічні критерії» з урахуванням наданих рекомендацій.

8 - 9 жовтня 2024 року відбулась двостороння зустріч за **переговорними розділами 32 «Фінансовий контроль» та «Реформа публічного управління»**. Склад української делегації налічував 111 членів з 16 органів державної влади.

У рамках розділу «Фінансовий контроль» були розглянуті такі питання:

- державний внутрішній фінансовий контроль, що реалізується в апараті

розпорядників бюджетних коштів шляхом організації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту;

- зовнішній аудит, який здійснюється Рахунковою палатою як незалежним вищим органом аудиту;
- захист євро від підробки, що реалізується Національним банком України та компетентними правоохоронними органами;
- захист фінансових інтересів ЄС, що забезпечується національними органами за координації Держаудитслужби.

У рамках розділу «Реформа публічного управління» охоплено такі питання:

- Копенгагенські критерії: «Адміністративна та інституційна спроможність для ефективного впровадження acquis»;
- стратегічні рамки реформи державного управління;
- розробка та координація політики;
- державна служба та управління людськими ресурсами;
- підзвітність та надання послуг;
- управління державними фінансами (PFM).

Мінфіном та Секретаріатом Кабінету Міністрів України разом з іншими державними органами проводиться робота з підготовки пропозицій до проекту переговорної позиції Української Сторони до даних розділів з урахуванням наданих рекомендацій.

10 жовтня 2024 року відбулась двостороння зустріч за **переговорним розділом «Функціонування демократичних інституцій»**. Склад української делегації налічував 140 членів з 29 органів державної влади.

Під час зустрічі Українська Сторона представила актуальний стан і основні досягнення в межах таких тематичних блоків:

- «Загальна рамка демократії» - комплексний огляд особливостей правового режиму воєнного стану, а також його вплив на демократичні процеси та функціонування органів державної влади в Україні;
- «Виборчий процес» - реформування виборчого законодавства, виклики у сфері медіа, фінансування партій та боротьба з дезінформацією, зокрема створення прозорих механізмів і модернізація системи POLITDATA;
- «Функціонування парламентів у демократичній системі» - заходи для підвищення прозорості, доброчесності та ефективності роботи Верховної Ради України, а також заходи з протидії корупції та механізми з підтримки балансу між більшістю й опозицією;
- «Роль громадянського суспільства» - зростання ролі громадянського суспільства, зміцнення його сталості та вдосконалення законодавства для підтримки організацій через гранти, бюджети й консультаційні механізми.

Мін'юстом разом з іншими державними органами проводиться робота з підготовки пропозицій до проекту переговорної позиції Української Сторони до розділу «Функціонування демократичних інституцій» з урахуванням наданих рекомендацій.

У період з **23 по 25 жовтня 2025 року** тривала двостороння зустріч за **переговорним розділом 24 «Юстиція, свобода та безпека»**. Склад української делегації налічував 343 члени з 48 органів державної влади.

Органи державної влади підготували 42 презентації за 11 тематичними блоками, які комплексно охоплюють питання функціонування правоохоронних органів, боротьби з організованою злочинністю, наркотрафіком, тероризмом, підробкою євро, міграції, притулку та візової політики, а також судового співробітництва як у кримінальних, так і цивільних справах. За окремим пунктом порядку денного було представлено функціонування антикорупційних запобіжників у правоохоронних органах.

Мін'юстом разом з іншими державними органами проводиться робота з підготовки пропозицій до проекту переговорної позиції Української Сторони до розділу 24 «Юстиція, свобода та безпека» з урахуванням наданих рекомендацій.

11-12 листопада 2024 року проведено двосторонню зустріч за **переговорним розділом 18 «Статистика»**, яка стала останньою в рамках Кластера 1. Склад української делегації налічував 63 члени з 12 органів державної влади.

Участь у заході сприяла зміцненню співробітництва Державної служби статистики України (далі - Держстат) зі Статистичною службою Європейського Союзу (Євростатом).

Єврокомісією було наголошено, що статистика є однією з фундаментальних державних політик, від якої залежить якість та ефективність державного управління у всіх сферах, а також довіра громадян до свого уряду. Під час заходу Голова Держстату Ігор Вернер презентував стан гармонізації законодавства України до права ЄС у сфері статистики, інституційну структуру та адміністративну спроможність, майбутні плани щодо адаптації законодавства у сфері офіційної статистики до права ЄС, а також поінформував про основні виклики, що стоять на цьому шляху перед національною статистичною системою України. У процесі роботи були представлені вищезазначені напрями в розрізі всіх тематичних галузей статистики, які охоплені Компендіумом статистичних вимог ЄС 2024 року (EU Statistical Requirements Compendium 2024) згідно з порядком денним зустрічі.

Держстатом разом з іншими державними органами проводиться робота з підготовки пропозицій до проекту переговорної позиції Української Сторони до розділу 18 «Статистика» з урахуванням наданих рекомендацій.

19 листопада 2024 року проведено двосторонню зустріч за **переговорним розділом 2 «Свобода переміщення працівників»**.

Метою зустрічі було представлення Українською Стороною оцінки стану наближеності України до вимог щодо:

- свободи переміщення працівників, включаючи обговорення загальних принципів, пов'язаних з доступом до ринку праці, недискримінаційного ставлення (за ознакою національності, місця проживання та мови тощо) до працівників, які легально працевлаштовані в країні, відмінній від країни їхнього походження;
- питань додаткового пенсійного забезпечення найманих працівників і самозайнятих осіб, які пересуваються в межах ЄС, інтеграцію з Європейською мережею служб зайнятості (EURES), яка забезпечує тісну співпрацю між національними службами зайнятості з метою обміну інформацією про можливості працевлаштування;
- механізму координації національних положень про соціальне забезпечення для застрахованих осіб та членів їхніх сімей, які переїжджають з однієї держави-члена до іншої;
- особливостей співпраці з Європейським агентством з питань праці;
- корупційних ризиків та шляхів їх подолання.

У ході обговорення представлених презентацій, коментарів та відповідей на питання представників Європейської Комісії визначено подальші напрями та кроки з метою наближення законодавства України до права ЄС у контексті мобільності працівників, а також розглянуто механізми подальшої співпраці та координації у процесі розробки проекту Закону України щодо вільного руху працівників та підзаконних нормативно-правових актів на його виконання, розробки законопроекту, спрямованого на імплементацію положень Директиви 2016/2341 Європейського Парламенту та Ради від 14 грудня 2016 року про діяльність установ професійного пенсійного забезпечення та нагляд за ними, реалізації положень Плану заходів з підготовки до вступу до Європейської мережі служб зайнятості (EURES), приєднання до Європейської агенції з питань праці (ELA), укладення угод щодо координації соціального забезпечення з державами-членами ЄС.

Подальші дії Української Сторони в рамках переговорного розділу 2 «Свобода переміщення працівників» визначатимуться рекомендаціями Європейської Комісії.

20 листопада 2024 року проведено двосторонню зустріч за **переговорним розділом 4 «Свобода руху капіталу»**. Склад української делегації налічував 50 членів з 14 органів державної влади.

Під час зустрічі були розглянуті ключові питання в межах таких тематичних блоків.

Вільний рух капіталу та платежів

- Надано стислий огляд національного законодавства, рівня його відповідності актам права ЄС та роз'яснення щодо тимчасових обмежень, застосованих під час воєнного стану, зокрема щодо валютного регулювання та контролю.
- Підкреслено, що попри війну вільний рух капіталу як одна з основних «економічних» свобод залишається стратегічною ціллю України, що прагне стати частиною ЄС, єдиного європейського ринку.
- Наголошено, що Українська Сторона працює над скасуванням введених через війну тимчасових обмежень та намагається досягти належних умов для переходу до вільного руху капіталу.
- Проінформовано про впровадження Дорожньої карти пом'якшення обмежень та Стратегії пом'якшення валютних обмежень, переходу до більшої гнучкості обмінного курсу та повернення до інфляційного таргетування.

Режим руху капіталу для цінних паперів

- Представлено огляд національного законодавства у сфері регулювання руху капіталу для цінних паперів в Україні та поточний стан імплементації відповідних актів права ЄС, порядок допуску цінних паперів до ринку капіталу, статистичні дані щодо допущених до обігу на території України цінних паперів іноземних емітентів, умови допуску цінних паперів іноземного емітента до торгів на організованому ринку капіталу, обсяг операцій з іноземними фінансовими інструментами на операторах організованих ринків капіталу та поза організованих ринках капіталу.
- Висвітлено особливості отримання нерезидентами ліцензії на право провадження професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках, інформацію щодо операцій з цінними паперами інститутів спільного інвестування, а також особливості оподаткування операцій від цінних паперів, корпоративних прав та деривативних контрактів для фізичних та юридичних осіб.
- Поінформовано про поточні правові реформи та майбутні плани.

Міжнародні інвестиції

- Управління державною власністю, що включає інституційну структуру, аспекти відповідної політики.
- Приватизація державних підприємств та корпоративне управління.
- Іноземні інвестиції, що включає інституційну структуру для підтримки інвестування, застосований режим та введені обмеження.

- Двосторонні інвестиційні угоди.
- Кроки для покращення інвестиційного клімату в Україні.

Платіжні системи

- Європейська Комісія була ознайомлена з інформацією про стан імплементації положень актів права ЄС та майбутніми планами з усунення невідповідностей національного законодавства, а також про інституційну спроможність для забезпечення наближення національного законодавства до вимог права ЄС.
- Висвітлено питання відповідності авторизації надання платіжних послуг, встановлених вимог.
- Окрема увага приділена захисту прав споживачів фінансових послуг, впровадженню відкритого банкінгу, електронних грошей, міжнародним платежам та прозорості валютних зборів, а також представленню наступних кроків.

Протидія відмиванню коштів та фінансуванню тероризму

Підтверджено відданість України впровадженню задекларованих реформ у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

21-22 листопада 2024 відбулася двостороння зустріч за **переговорним розділом 3 «Свобода підприємництва і надання послуг»**, під час якої:

- Українською Стороною представлено оцінку стану імплементації актів права ЄС з питань свободи підприємництва і надання послуг у національне законодавство та окреслено кроки, які планує вжити Україна з метою гармонізації національного законодавства з вимогами відповідних актів ЄС;
- отримано рекомендації Європейської Комісії щодо продовження роботи стосовно імплементації актів права ЄС у національне законодавство з питань свободи підприємництва і надання послуг.

Склад української делегації налічував 44 члени з 10 органів державної влади.

10-11 грудня 2024 року відбулася двостороння зустріч за **переговорним розділом 7 «Право інтелектуальної власності»**. Склад української делегації налічував 51 члена з 14 органів державної влади.

У ході обговорення представлених презентацій, коментарів та відповідей на питання, Сторона ЄС відзначила важливість наближення українського законодавства у сфері інтелектуальної власності до актів права ЄС та системні кроки України у

попередні роки щодо імплементації міжнародних стандартів у національну систему інтелектуальної власності. Українською Стороною було зазначено, що розвиток національної системи правової охорони інтелектуальної власності, забезпечення захисту прав інтелектуальної власності, навіть в умовах агресивної війни Російської Федерації проти України, є незмінним пріоритетом Уряду України. Українська делегація підтвердила зобов'язання України щодо повного приведення у відповідність національного законодавства та практики інтелектуальної власності до актів права ЄС.

Підготовка 3 дорожніх карт і плану заходів щодо захисту прав національних меншин (спільнот) у рамках відкриття Кластера I «Основи процесу вступу»

Відповідно до Переговорної рамки, представлені Європейською Комісією 25 червня 2024 року в Люксембурзі, Україна розробляє комплекс стратегічних документів для виконання ключових євроінтеграційних бенчмарків, які будуть документами політичної згоди щодо продовження реформ з чіткими часовими рамками.

Україна вже підготувала проекти дорожніх карт у сферах верховенства права та реформування державного управління, розробка яких визначена ЄС передумовою відкриття Кластеру 1 «Основи процесу вступу до ЄС».

Дорожня карта «Верховенство права» визначає ключові напрями реформ у цій сфері, включно з реформою судової системи, боротьбою з корупцією, захистом основоположних прав і свобод, а також питаннями безпеки. Проект синхронізовано з міжнародними зобов'язаннями України та стратегічними документами.

Дорожня карта з реформування державного управління спрямована на побудову в Україні сильної державної служби, яка здатна ефективно користуватися всіма правами та обов'язками майбутнього повноправного члена ЄС. Документ визначає ключові напрями реформ у сфері державного управління, зокрема, в частині розробки та координації державної політики, державної служби та управління людськими ресурсами, підзвітності, надання послуг та управління державними фінансами. Проект Дорожньої карти синхронізовано з міжнародними зобов'язаннями України, стратегічними та програмними документами.

Під час підготовки проектів дорожніх карт враховано результати двосторонніх зустрічей у рамках скринінгу, а також проведено ряд консультацій з Європейською Комісією, Верховною Радою України, представниками громадянського суспільства.

Заходи, запропоновані в Дорожніх картах, мають різний характер: це зміни до законодавства, розробка та ухвалення нових законів, стратегій і планів, а також тренінги для працівників органів державної влади з метою посилення їхньої інституційної спроможності.

Триває остаточне доопрацювання проектів дорожніх карт з урахуванням консультацій з Європейською Комісією.

Крім того, на виконання зобов'язань, взятих Україною під час Першої міжурядової конференції Україна – ЄС, підготовлено проект дорожньої карти «Функціонування

демократичних інституцій». Документ визначає реформи за такими напрямками: загальні засади демократії, виборчий процес, функціонування парламентів у демократичній системі, роль громадянського суспільства. Триває остаточне доопрацювання документа з урахуванням консультацій з Європейською Комісією.

Ще одним не менш важливим стратегічним документом для України є розробка Плану заходів щодо захисту прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України. Вступна заява Уряду України для відкриття Першої міжурядової конференції про вступ України до Європейського Союзу (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 р. № 565-р) містить зобов'язання розробити план заходів, який буде спрямований на захист прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот). У Вступній заяві також зазначено, що Україна залишається щиро відданою вирішенню і на цій основі повній імплементації 11 питань, порушених Угорською стороною, які спрямовані на подальше посилення захисту прав національних меншин.

План заходів, який підготовлено з урахуванням консультацій з експертами Європейської Комісії та за підтримки Ради Європи:

- стосується представників різних етнічних ідентичностей України, включаючи національні меншини (спільноти) України, корінні народи України, а також осіб, які належать до ромської національної меншини (спільноти) України;
- доповнює законодавчу базу щодо забезпечення прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України, оновлену відповідно до міжнародних зобов'язань та стандартів Ради Європи впродовж 2022 – 2024 рр.;
- базується на рекомендаціях Звіту Європейської Комісії щодо України у рамках Пакету розширення 2024 р. у сфері забезпечення захисту прав національних меншин (спільнот), зокрема ромської меншини (спільноти);
- відображає пропозиції Ради громадських об'єднань національних меншин (спільнот) України, передані Президенту України під час його зустрічі з Радою в грудні 2024 року;
- передбачає опрацювання усіх 11 пропозицій Угорської сторони щодо розвитку питань захисту прав національних меншин (спільнот) України.

Виконання рекомендацій Єврокомісії в рамках Пакета розширення ЄС

З метою системного виконання рекомендацій, які були надані Європейською Комісією Україні в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року, було прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 лютого 2024 р. № 133-р «Про затвердження плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року».

Зазначений план заходів містить близько 350 заходів щодо адаптації національного законодавства до законодавства ЄС та зміцнення інституційної, адміністративної спроможності в рамках переговорних розділів, розподілених на 6 кластерів.

Результати виконання вказаного плану заходів були відображені у внесках України до Звіту Європейської Комісії в рамках Пакета розширення ЄС 2024 року, які були направлені до Брюсселя 24 квітня та 9 вересня 2024 року.

Крім того, заходи плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії були включені до цифрового модуля з моніторингу виконання зобов'язань України та/або Кабінету Міністрів України перед Європейським Союзом, іноземними державами та міжнародними організаціями (матриця реформ) згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2024 р. № 634 «Деякі питання моніторингу виконання матриці реформ» з метою уніфікованого та оперативного відстеження виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та належного інформування про це міжнародних партнерів.

30 жовтня 2024 р. Європейська Комісія опублікувала Звіт щодо України в рамках Пакета розширення 2024 р., який містить оцінку прогресу України щодо адаптації законодавства України до права ЄС та оцінку динаміки реформування. У ньому відзначено відданість України фундаментальним реформам та процесам системних трансформацій, передусім у сфері верховенства права, прав людини, боротьби з корупцією, а також відзначено зусилля та прогрес України у контексті секторальної інтеграції та доступу до внутрішнього ринку ЄС.

Звіт підтверджує прогрес України в імплементації реформ та виконанні критеріїв за більшістю переговорних розділів за рік. Варто відзначити, що жодна з оцінок Єврокомісії не містить даних про регрес («бекслайди») України, що іноді трапляється у практиці держав-кандидатів.

Єврокомісія відзначила досягнення України із забезпечення принципу доброчесності та відбору на основі заслуг у рамках судової системи, а також зміцнення антикорупційної інституційної основи та нарощування результатів розслідувань у справах про корупцію на високому рівні. Водночас наголошено на важливості збереження цієї позитивної динаміки.

Згідно зі Звітом найбільший прогрес Україна продемонструвала у реалізації реформ за переговорними розділами Кластеру 3 «Конкурентоспроможність та інклюзивний розвиток». Зокрема, суттєве покращення в порівнянні з минулорічним звітом демонструють показники за такими розділами: 16 «Оподаткування», 17 «Економічна та монетарна політика», 20 «Підприємництво та промислова політика», 25 «Наука та дослідження», 28 «Захист прав споживачів та охорона здоров'я».

Ключовим посилом минулорічного Звіту Єврокомісії є взаємозв'язок реформ в межах переговорного процесу щодо членства в ЄС та в контексті відновлення і модернізації країни відповідно до Плану реформ в межах фінансового інструменту ЄС для України (Ukraine Facility). Цей взаємозв'язок заохочує наближення до норм ЄС та одночасно відновлення та модернізацію країни.

Звіт містить рекомендацію щодо відкриття у переговорах з Україною першого кластеру під час Польського головування в Раді ЄС (січень-червень 2025 р.).

Із урахуванням нової оцінки Європейської Комісії буде розроблено новий план заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті щодо України в рамках Пакета розширення ЄС 2024 р., в якому будуть окреслені пріоритети подальших реформ та детальні кроки щодо їх виконання.

РОЗДІЛ II.

ДІЯЛЬНІСТЬ ДВОСТОРОННІХ ОРГАНІВ АСОЦІАЦІЇ ТА ДІАЛОГ ВИСОКОГО РІВНЯ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

ЕШУА

УКРАЇНА

—

ЄВРОПА

ДВОСТОРОННІ ОРГАНИ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНА-ЄС

Відповідно до Розділу VII «Інституційні, загальні та прикінцеві положення» Угоди про асоціацію Сторони проводять регулярні засідання двосторонніх органів асоціації.

Протягом 2024 року Сторони провели ряд спільних засідань у рамках підкомітетів Комітету асоціації між Україною та ЄС, включно з Комітетом асоціації Україна – ЄС у торговельному складі та діалогів. Протягом зустрічей було обговорено широке коло секторальних питань.

Зокрема, у зв'язку з наданням Україні статусу країни-кандидата на вступ до Європейського Союзу функції координації роботи двосторонніх органів асоціації зі Сторони ЄС у 2024 році були передані від Європейської служби зовнішньої діяльності до Європейської Комісії. Функції секретаріатів з Української Сторони було забезпечено Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України (Комітет асоціації між Україною та ЄС, підкомітети та діалоги) та Міністерством економіки України (Комітет асоціації у торговельному складі, підкомітети та діалоги).

Підкомітет з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації між Україною та ЄС працює за кластерним принципом. За 2024 рік були проведені наступні заходи:

8-ме засідання Кластера 6 (Співробітництво в галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей, охорона здоров'я), 31.01.2024, відеоконференція Брюссель – Київ.

Основні результати:

- Сторону ЄС поінформовано стосовно заходів та реформ у сфері охорони здоров'я, соціальної сфері, зайнятості та ринку праці, щодо питань соціального діалогу, охорони та гігієни праці, соціально-економічної інтеграції внутрішньо переміщених осіб, децентралізації соціальних послуг, недискримінації та забезпечення гендерної рівності.
- Сторону ЄС також поінформовано про активне впровадження цифрових інструментів та нові проекти, направлені на подолання основних соціальних викликів.
- Сторона ЄС відзначила відчутний прогрес щодо адаптації законодавства України до норм ЄС та проведених реформ у зазначених сферах та позитивні зміни, що відбулися в Україні, незважаючи на надзвичайні виклики, що постали перед усіма сферами через військову агресію Російської Федерації.

9-те та 10-те засідання Кластера 3 (Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерні питання, навколишнє природне середовище, включаючи зміну клімату та цивільний захист, транспорт), 21-22.02.2024 та 03.12.2024, відеоконференції Київ – Брюссель, Брюссель – Київ відповідно.

Основні результати:

- Поінформовано Сторону ЄС про стан наближення українського законодавства до права ЄС у сферах енергетики, транспорту, захисту навколишнього природного середовища та зміни клімату, цивільного захисту. Зауважено про досягнутий прогрес в імplementації Угоди про асоціацію у зазначених сферах та підкреслено важливість подальшої активної взаємодії з ЄС за цими напрямками.
- Стороною ЄС підкреслено важливість співпраці у рамках Енергетичного Співтовариства та зазначено, що завдяки роботі з імplementації енергетичного законодавства ЄС, що є частиною нормативної бази Енергетичного Співтовариства, досягнуто значного прогресу у впровадженні енергетичного законодавства ЄС, що є частиною переговорного розділу 15 «Енергетика».
- Поінформовано Сторону ЄС про руйнівні атаки Російської Федерації на сегменти енергетичної та газової інфраструктури України та ризики, які несе в собі для ядерної галузі окупація Росією Запорізької АЕС.
- Обговорено питання ядерної та енергетичної безпеки, стан синхронізації сектора електроенергетики України до ринку ЄС, реформу відновлюваної енергетики та питання енергетичної ефективності будівель.
- Доведено до відома Сторони ЄС законодавчі ініціативи щодо узгодження законодавства України з актами права ЄС у сфері транспорту.
- Актуалізовано інформацію щодо масштабів екологічної шкоди, спричиненої військовою агресією Російської Федерації проти України.
- Стороною ЄС ознайомлено зі станом виконання Україною зобов'язань за Паризькою кліматичною угодою.
- Поінформовано про прийняття Національного плану з енергетики та клімату на період до 2030 року.
- Європейська Комісія запевнила у продовженні підтримки Україну в набутті статусу країни-партнера в Європейському екологічному агентстві.
- Окрему увагу було приділено питанням співпраці між Україною та ЄС у сфері управління ризиками в процесі ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та системі цивільного захисту.

9-те засідання Діалогу з прав людини, 25.04.2024, змішаний формат, м. Київ

Основні результати:

- Сторони України та ЄС обговорили дотримання прав людини в Україні в умовах повномасштабної військової агресії Російської Федерації, забезпечення відповідальності за воєнні злочини та злочини проти людяності, вчинені внаслідок війни, питання прав дитини, гендерної рівності, попередження гендерно зумовленого насильства тощо.
- Сторона ЄС акцентувала увагу на важливості притягнення до відповідальності злочинців, винних у порушенні міжнародного гуманітарного права. Сторони обговорили продовження співпраці у сфері документування міжнародних злочинів, скоєних Російською Федерацією та зазначили про необхідність

подальшої координації під час здійснення розслідувань щодо цих злочинів, зокрема, створення спільної бази даних.

- Стороною ЄС було поінформовано про подальшу підтримку громадян України та впровадження відповідної гуманітарної системи, спрямованої на забезпечення базових потреб внутрішньо переміщених осіб, накладення санкцій за агресію Російської Федерації і порушення прав людини, а також продовження роботи над розширенням накладених санкцій.

7-ме засідання Кластера 2 (Промислова та підприємницька політика, гірнична справа і металургія, туризм, космос, законодавство про товариства та корпоративне управління, захист прав споживачів, оподаткування), 22.10.2024, відеоконференція Брюссель – Київ

Основні результати:

- Поінформовано Сторону ЄС про схвалення Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках.
- Поінформовано про актуальний стан туристичної галузі України в умовах довготривалої збройної агресії з боку РФ. Наголошено на важкому матеріально-технічному становищі сфери гостинності у зв'язку з частковою окупацією найбільш важливих туристичних регіонів України та руйнуваннями або пошкодженнями інфраструктури готельних комплексів внаслідок обстрілів.
- Відзначено тісну двосторонню співпрацю в галузі критичної сировини, зокрема в рамках реалізації Меморандуму про стратегічне партнерство в сировинній галузі. Наголошено на важливості участі України в Європейській стратегії щодо стратегічної сировини 2030 (European Critical Raw Materials Act by 2030).
- Повідомлено про стан співробітництва у сфері космосу за напрямками: спостереження за Землею (програма «Copernicus»), супутникова навігація (EGNOS), Рамкова програма ЄС з досліджень та інновацій «Horizon-Europe». Повідомлено про узгодження перспективних проектів з Європейським космічним агентством (ЄКА), у яких Україна може брати участь у 2025 році.
- Окреслено перспективу спільної реалізації з ЄКА програми стажування молодих українських науковців, які мають можливість реалізувати свої дослідження за космічною тематикою в центрах ЄКА.
- Стороною ЄС підтверджено готовність до обміну інформацією з метою покращення можливостей українських установ щодо участі в проектах програми «Horizon-Europe» за космічним напрямом, а також подальшого поглиблення співпраці за напрямками, передбаченими розділом «Космос» Угоди про асоціацію.
- Детально поінформовано про прийняті Верховною Радою України у 2023 – 2024 роках закони, якими запроваджені зміни до податкового законодавства України, спрямовані на підтримку українського бізнесу та забезпечення його спроможності протистояти викликам війни, приведення національного законодавства до норм права ЄС, а також з метою наповнення дохідної частини державного бюджету.

- Сторонами домовлено продовжити роботу щодо оновлення додатків XXXIV та XXXVI до Угоди про асоціацію.
- Сторонами досягнуто домовленості вживати заходів з метою оновлення додатку XXXV до Угоди про асоціацію.
- Сторони домовилися посилити співпрацю та здійснювати обмін інформацією з метою більш тісного залучення України як країни-кандидата на вступ до ЄС до європейської політики захисту прав споживачів.

8-ме засідання Кластера 1 (Макроекономічне співробітництво, управління державними фінансами: бюджетна політика, внутрішній контроль та зовнішній аудит, статистика, облік і аудит, боротьба із шахрайством), 08.11.2024, відеоконференція Київ – Брюссель

Основні результати:

- Поінформовано про позитивні тенденції росту економіки та основні ознаки макроекономічної стабілізації, які відбулися у першій половині 2024 року, тенденції розвитку зовнішньої торгівлі, цінової динаміки, міграційну ситуацію та ситуацію на ринку праці.
- Представлено прогноз економічного та соціального розвитку України на 2025 – 2027 роки, який використовувався при розробленні проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік».
- Поінформовано Сторону ЄС про бачення основних напрямів розвитку у середньостроковій перспективі та про реалізацію Плану реформ України в рамках Ukraine Facility.
- Відбувся обмін думками Сторін щодо політичних заходів, необхідних для збільшення податкових надходжень, включаючи заходи в рамках Національної стратегії доходів.
- Поінформовано Сторону ЄС щодо основних проблем на ринку праці з акцентом на дефіцит робочої сили та неформальну зайнятість, а також потенційні шляхи їх вирішення.
- Надано інформацію щодо впливу війни на фінансову стабільність (депозити, якість активів, включаючи суверенні активи і достатність капіталу, реструктуризація та санація банків) та стану справ з державними банками.
- Обговорено останні події у регулюванні фінансового сектора в Україні (реалізація стратегії управління державними фінансами; державний внутрішній контроль, включаючи внутрішній та зовнішній аудит).
- Визначено подальші дії щодо впровадження положень Угоди про асоціацію у частині боротьби з шахрайством.
- Відзначено прогрес, досягнутий у виробництві та публікації статистичних даних, у тому числі в рамках імплементації розділу «Статистика» Угоди про асоціацію.
- Сторона ЄС констатувала належний рівень двосторонньої співпраці у зазначених вище сферах, відзначила успіхи, досягнуті Українською Стороною

у реформуванні згаданих сфер, а також висловила сподівання на подальше здійснення широкомасштабних реформ в Україні.

9-те засідання Кластера 4 (Співробітництво у сфері науки та технологій, інформаційне суспільство, аудіовізуальна політика, освіта, навчання та молодь, культура, співробітництво в галузі спорту та фізичної культури), 20.11.2024, змішаний формат, Брюссель - Київ

Основні результати:

- Сторони обговорили питання секторальних трансформацій у сферах науки та технологій, інформаційного суспільства, аудіовізуальної політики, освіти, навчання та молоді, культури, спорту та фізичної культури; стан виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звітах про прогрес України в рамках Пакетів розширення Європейського Союзу 2023 та 2024 років, стан наближення законодавства України до права ЄС.
- Обговорено політики та діяльність України у сфері освіти, зокрема професійної освіти та навчання, а також цифрової трансформації, участь українських учасників у конкурсах програми Erasmus+ 2021-2027, включно з підтримкою ЄС для України та останніми змінами політики ЄС у сфері освіти, діяльність Уряду України у сфері молоді, в тому числі і щодо участі України в Erasmus+ Youth та Європейському корпусі солідарності.
- Обговорено політики України щодо участі в програмі «Creative Europe» та в сфері культурної спадщини, останні зміни у сферах досліджень та інновацій, зокрема участі в програмі «Horizon Europe», останні оновлення та досягнення України у сфері інформаційного суспільства.
- Сторона ЄС відзначила значний прогрес України щодо узгодження молодіжної та спортивної політики з політиками ЄС та неабиякий інтерес українських громадських організацій у програмі ЄС Еразмус+, повідомивши, що у 2025 році Україна буде залучена до більшої кількості проектів цієї програми.
- Сторона ЄС оголосила у 2025 році спеціальний конкурс для України із загальним обсягом підтримки 5 млн. євро, спрямований на підтримку українського культурного та креативного секторів.

9-те засідання Підкомітету з питань юстиції, свободи та безпеки Комітету асоціації, 26.11.2024, змішаний формат, м. Київ

Основні результати:

- Проінформовано Сторону ЄС про кроки України, спрямовані на впровадження системних галузевих реформ у сфері реформи верховенства права, реалізації антикорупційної стратегії та державної програми, судового співробітництва, розслідування та кримінального переслідування злочину агресії та інших міжнародних злочинів, скоєних у контексті агресивної війни Росії проти України, запобігання та боротьби з організованою злочинністю та іншими злочинами, управління кордонами, міграції та притулку, захисту персональних даних.

- Сторона ЄС відзначила прогрес України у впровадженні реформ, а також запевнила у подальшій підтримці України на євроінтеграційному шляху. Було підкреслено важливість продовження зусиль у боротьбі з корупцією та реформуванні судової та правоохоронної системи.

9-те засідання Кластера 5 (Сільське господарство та розвиток сільських районів, рибальство та морська політика, Дунайський регіон, транскордонне та регіональне співробітництво), 12.12.2024, змішаний формат, м. Брюссель

Основні результати:

- Поінформовано про досягнутий прогрес у розробці та прийнятті Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні до 2030 року, що містить стратегічні цілі, які мають забезпечувати сталий розвиток сільського господарства і сільських територій, а також конкурентний, стійкий та диверсифікований агропродовольчий сектор України, а також про основні кроки щодо створення Виплатної агенції.
- Додатково надано інформацію щодо Операційного плану заходів з реалізації у 2025 – 2027 роках Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року, а також про основні законодавчі акти в сфері сільського господарства та розвитку сільських територій, які були прийняті у 2024 році, та стосовно плану законопроектної роботи на 2025 – 2026 роки.
- Обговорено заходи щодо впровадження та функціонування системи ідентифікації сільськогосподарських ділянок (LPIS), а також мережі збору даних сталого розвитку фермерських господарств (FSDN), інтегрованої системи адміністрування та контролю (IACS) та розробки відповідного законодавства.
- Обговорено питання поглиблення співпраці в межах програм «Interreg», «Interreg NEXT», «URBACT».
- Презентовано напрацювання Української Сторони у сфері рибальства, зокрема електронну систему «eРиба».

9-те засідання Комітету асоціації у торговельному складі, 05.11.2024, змішаний формат, м. Брюссель

Основні результати:

- Відзначено, що Уряд України регулярно інформує європейську сторону про прогрес у доопрацюванні проекту Закону України «Про публічні закупівлі». Підкреслено, що коментарі, надані Стороною ЄС до проекту Закону України «Про публічні закупівлі», враховуються з метою забезпечення відповідності законопроекту вимогам Директив ЄС 2014/24 та 2014/25.
- Було досягнуто згоди стосовно ухвалення Пріоритетного плану дій з імплементації поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі Україна – ЄС на 2025-2026 рр. з включенням до документу заходів, дотичних до переговорного процесу щодо членства України в ЄС.
- Сторони відзначили затвердження Радою асоціації виконання Україною

етапу 1 та 2 Додатка XXI-A до Глави 8 Угоди про асоціацію, а також підписання відповідних рішень. Було оголошено про перехід до реалізації етапів 3, 4 та 5 Додатка XXI-A до Глави 8 Угоди про асоціацію, що передбачають подальше приведення національного законодавства щодо публічних закупівель у відповідність до актів права ЄС та поетапне взаємне відкриття ринків публічних закупівель України та ЄС.

- Важливим досягненням стала передача Стороні ЄС пакету документів з українськими нормативно-правовими актами та відповідними порівняльними таблицями («транспозиційні таблиці») для здійснення комплексної оцінки відповідності національного законодавства з роумінгу актам права ЄС. У разі позитивної оцінки Сторони ЄС Україна зможе отримати режим внутрішнього ринку ЄС в частині роумінгу.
- За підсумками обговорення питань технічного регулювання Сторони відзначили прогрес України у виконанні 20 рекомендацій ЄС у цій сфері, 7 з яких є пріоритетними. Було домовлено, що після виконання останньої з пріоритетних рекомендацій, а саме, прийняття оновленого Закону України «Про ринковий нагляд», Сторона ЄС проведе офіційну оцінку та погодить початок переговорів з укладання Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (далі - Угода АСАА).
- Українська Сторона наголосила на готовності розпочати обговорення з новим складом Європейської Комісії можливих форматів подальшої тарифної лібералізації торгівлі в рамках механізму, передбаченого статтею 29(4) Угоди про асоціацію.

3-тє засідання Транспортного діалогу високого рівня між Україною та ЄС, 21.03.2024, змішаний формат, м. Київ

Основні результати:

- Поінформовано Сторону ЄС про стан наближення українського законодавства до права ЄС у сфері транспорту і підкреслено важливість подальшої активної взаємодії з ЄС за цим напрямом.
- Надано інформацію про досягнутий прогрес в імplementації Угоди про асоціацію у сфері транспорту та відзначено, що українська сторона високо цінує допомогу ЄС та Транспортного співтовариства (ТСТ) в процесі адаптації законодавства України до вимог ЄС.
- Сторону ЄС ознайомлено з поточним станом транспортного сектору України, масштабами пошкоджень і руйнувань, завданих транспортній інфраструктурі України внаслідок масованих прицільних військових атак з боку армії російської федерації і їхньої шкоди для функціонування транспортної системи України.
- Обговорено реалізацію ініціативи ЄС «Шляхи солідарності», співпрацю в рамках інструменту «Механізм «З'єднання Європи» (CEF) та оновлення карт транс'європейської транспортної мережі (TEN-T) та відновлення повітряного руху.

7-ме засідання Підкомітету Україна – ЄС з питань торгівлі та сталого розвитку, 11.06.2024, відеоконференція Брюссель – Київ

Основні результати:

- Сторони обговорили результати діяльності, пов'язаної із застосуванням глави 13 «Торгівля та сталий розвиток» розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію.
- Сторону ЄС ознайомлено з основними викликами у сфері зайнятості населення, зокрема поінформовано про вплив мобілізації на ринок праці, структурне безробіття, виникнення значного дефіциту робочої сили, особливо в традиційно «чоловічих» професіях.
- Під час заходу також було обговорено питання навколишнього середовища, зміни клімату та відновлювальної енергетики в рамках реалізації цілей торгівлі та сталого розвитку.

7-ме засідання Діалогу Україна – ЄС високого рівня з горизонтальних питань та окремих секторів промисловості, 28.06.2024, відеоконференція Брюссель – Київ

Основні результати:

- Обговорено проблемні питання української видобувної промисловості та можливості залучення інвестицій ЄС.
- Відбувся обмін думками щодо механізмів відновлення металургійної галузі України, яка зазнала значних втрат внаслідок повномасштабної війни РФ проти України.
- Обговорено перспективи активізації співробітництва з метою укладення Угоди АСАА.
- Обговорено актуальні питання співпраці у сфері публічних закупівель.
- Поінформовано про існуючі та потенційні інструменти ЄС для підтримки вітчизняних малих і середніх підприємств.
- Розглянуто питання щодо надання Стороною ЄС та розміщення сонячних панелей і батарей на території України в контексті дефіциту електроенергії внаслідок масштабних руйнувань енергетичних потужностей.
- Поінформовано про проблемні питання української будівельної галузі, а також утилізації та захоронення азбестовмісних матеріалів.
- Надано інформацію щодо бізнес-можливостей в Україні та потреби українського бізнесу в умовах воєнного часу.

8-ме засідання Підкомітету з питань митного співробітництва, 08.10.2024, відеоконференція Брюссель – Київ

Основні результати:

- Сторону ЄС поінформовано щодо змін у митному законодавстві, а також стратегічних документів, які спрямовані на адаптацію митного законодавства України до митного законодавства ЄС, впровадження IT систем, сумісних з IT-системами ЄС, а також підвищення інституційної спроможності митниці для виконання європейського законодавства.
- Відзначено значний прогрес України за всіма напрямками роботи, зокрема в частині наближення законодавства до митного законодавства ЄС, розробки IT систем, співробітництва в рамках взаємної адміністративної допомоги та доопрацювання антикорупційної програми Державної митної служби України (далі - Держмитслужба).
- Сторонами відзначено прогрес у впровадженні програми Авторизованих економічних операторів (АЕО).
- Відзначено роботу України в рамках Конвенції про процедуру спільного транзиту, зокрема, перехід на застосування Фази 5 NCTS.
- Сторону ЄС поінформовано щодо прогресу України стосовно налагодження обміну попередньою митною інформацією, зокрема з країнами – членами ЄС.
- Відзначено результативність співробітництва з митними адміністраціями з питань взаємної адміністративної допомоги, а також з Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (далі - OLAF) з питань протидії митному шахрайству.
- Обговорено питання надання українській митниці міжнародної технічної допомоги, застосування Україною оновленої Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження, перевірки сертифікатів з перевезення товару EUR.1.
- Сторону ЄС поінформовано щодо розвитку IT складової Держмитслужби, а також заходів, які вживаються з метою захисту прав інтелектуальної власності.

21-ше засідання Діалогу Україна - ЄС з права інтелектуальної власності, 22.10.2024, відеоконференція Київ – Брюссель

Основні результати:

- Обговорено прогрес у здійсненні реформи сфери прав інтелектуальної власності, розвитку законодавства, імплементації прав інтелектуальної власності під час воєнного стану, реформи авторського права, колективного управління майновими правами, розробки підзаконних нормативно-правових актів до закону про патенти та до закону про сорти рослин (механізм та роялті), створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності в Україні, діяльності правоохоронних та митних органів; міжнародного співробітництва та технічної допомоги ЄС.
- Сторонами домовлено про продовження тісної співпраці з метою наближення законодавства України до європейських стандартів охорони та захисту прав інтелектуальної власності, що сприятиме економічному зростанню, відновленню, підтримці інновацій та технологічного розвитку України.

9-те засідання Підкомітету з управління санітарними та фітосанітарними заходами, 27.11.2024, відеоконференція Київ – Брюссель

Основні результати:

- Поінформовано про фіналізацію процесу визнання ефективності системи контролю щодо африканської чуми свиней на території Європейського Союзу та подальшого внесення змін до усіх заборон на імпорт продуктів зі свинини, що є діючими стосовно країн-членів ЄС.
- Відзначено, що продовжується робота у частині наближення законодавства України до вимог ЄС у сфері благополуччя тварин та проведення тренувань державних інспекторів у вказаній сфері.
- Досягнуто домовленості щодо продовження роботи відповідно української заявки на ввезення перероблених двостулкових молюсків.
- Обговорено питання Закону України «Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції» (№ 3339-IX), який набере чинності 16 вересня 2026 року та Закону України від 31 травня 2007 року № 1103-V «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» у розрізі обігу незареєстрованих сортів генетично модифікованого бавовника.
- Обговорено можливість включення України до Додатка II, Частини 2 Імплементативного Регламенту Комісії (ЄС) № 577/2013 (перелік країн, які звільняються від необхідності проводити дослідження на рівень антитіл до вірусу сказу та очікування 3-х місяців перед транспортуванням домашньої тварини до ЄС).
- Обговорено можливість включення України до переліку країн, вільних від ящуру згідно з Імплементативним Регламентом Комісії (ЄС) 2020/2235 від 16 грудня 2020 року з метою розширення переліку молочних товарів, що можуть експортуватись із України до ЄС.

8-ме засідання Підкомітету Україна – ЄС з питань географічних зазначень, 09.12.2024, змішаний формат, м. Брюссель

Основні результати:

- Українська Сторона запевнила Сторону ЄС, що вдосконалення національної системи правової охорони інтелектуальної власності та узгодження її зі стандартами ЄС, навіть в умовах агресивної війни Російської Федерації проти України, залишається незмінним пріоритетом та зазначила, що на сьогодні є важливим визнання Стороною ЄС українських географічних зазначень, переданих Українською Стороною.
- Українська Сторона закликала Сторону ЄС до діалогу, коментарів, консультацій та знаходження конструктивних рішень з метою оновлення Додатків XXII-C та XXII-D Угоди про асоціацію. Сторона ЄС підтвердила свою позицію щодо неможливості визнання та охорони українських географічних зазначень, для яких не забезпечено відповідний рівень контролю.

- Сторони обмінялися інформацією з питань правозастосування та захисту географічних зазначень, прийняли операційні висновки засідання Підкомітету.

ДІАЛОГ ВИСОКОГО РІВНЯ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

20 березня 2024 р. Європейський Союз та Україна провели у Брюсселі дев'яте засідання Ради асоціації Україна – ЄС. У рамках засідання обговорено динаміку та зміст двосторонніх відносин між Україною та ЄС, в тому числі імплементацію Угоди про асоціацію. Окрему увагу приділено питанню відкриття переговорного процесу щодо вступу України до ЄС.

Основні результати:

- Доведено позицію України з ключових питань порядку денного Україна – ЄС, зокрема щодо необхідності посилення військової допомоги, початку переговорного процесу щодо членства України в ЄС (не пізніше червня 2024 року), передачі Україні доходів, отриманих від знерухомлених російських активів, посилення санкційного тиску на РФ, продовження автономних торговельних преференцій для України.
- Сторони привітали створення Фінансового інструменту для України (Ukraine Facility) з обсягом 50 млрд. євро на період 2024-2027 роки, який сприятиме відновленню, реконструкції та модернізації країни, а також створення Фонду допомоги Україні (Ukraine Assistance Fund, UAF) обсягом 5 млрд. євро в рамках Європейського фонду миру (European Peace Facility, EPF), який забезпечить надання Україні як летального, так і нелетального військового обладнання та навчання.
- Українська Сторона надала сигнали щодо виконання Україною 4-х кроків, визначених у рамках Пакету розширення, та критичної важливості затвердження державами-членами ЄС переговорної рамки для України і проведення Першої міжурядової конференції найпізніше у червні 2024 року.
- Стороною ЄС підтверджено, що робота над санкціями продовжуватиметься, включаючи посилення контролю за дотриманням санкцій та запобігання їх обходу. Українська сторона закликала до роботи над 14-м пакетом санкцій.
- Сторони привітали представлення першої Європейської оборонно-промислової стратегії, яка може стати платформою для участі України в ініціативах Європейського Союзу. Україна привітала ініціативу щодо створення Офісу оборонних інновацій ЄС у Києві для подальшої підтримки української оборонно-технологічної та промислової бази і висловила готовність тісно співпрацювати з ЄС для забезпечення її швидкої реалізації.
- Обговорено важливість продовження автономних торговельних преференцій для України на основі законодавчої пропозиції Європейської Комісії, а також питання сприяння транзиту української агропродукції територією ЄС, зокрема у рамках ініціативи ЄС «Шляхи солідарності».
- Українською Стороною ініційовано відновлення переговорів про комплексний перегляд параметрів поглибленої та всеохоплюючої зони

вільної торгівлі відповідно до ст. 29 (4) Угоди про асоціацію для системної нормалізації і розвитку торгівлі між Україною та державами-членами ЄС з урахуванням актуальних показників торгівлі.

- Сторони відзначили важливість забезпечення належної реалізації взаємовигідної Угоди про вантажні перевезення автомобільним транспортом та обговорили її продовження на період 2024-2025 роки.
- Сторони домовилися продовжувати роботу над «промисловим безвізом» (Угода АСАА), а також у сфері сировини та участі в Промисловому альянсі ЄС (EU Industrial Alliance).
- Сторони підтвердили налаштованість до подальшого розвитку секторальної інтеграції України з ЄС шляхом поступового долучення ключових секторів української економіки до внутрішнього ринку ЄС ще на передвступному етапі.
- Українська сторона заявила про зацікавленість у приєднанні до Агентства ЄС з основоположних прав (FRA) у якості спостерігача. Обидві Сторони погодилися продовжити обговорення з метою швидкого завершення процесу.

На полях дев'ятого засідання Ради асоціації було підписано Угоду між Україною та Європейським Союзом про участь України в програмі ЄС щодо боротьби із шахрайством та Меморандум про взаєморозуміння щодо співпраці над гідроенергетичними проектами в Україні між Європейським інвестиційним банком і ПрАТ «Укргідроенерго».

РОЗДІЛ ІІІ.

ДОПОМОГА УКРАЇНІ З БОКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

ЕШУА

УКРАЇНА

—

ЄВРОПА

ЄС залишається одним із ключових партнерів, який надає Україні безпрецедентну за обсягами фінансову, технічну, гуманітарну, військову допомогу, а також політичну підтримку на шляху вступу України до ЄС.

СТРУКТУРА МІЖНАРОДНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ З БОКУ ЄС

На поточний момент допомога Україні надається в рамках 381 проекту технічної допомоги ЄС (пройшли державну реєстрацію) на загальну суму приблизно 992,5 млн. євро, що реалізуються через національні та регіональні програми допомоги ЄС, програми прикордонного співробітництва, механізм Twinning, освітню програму Еразмус+, програму «Креативна Європа», Connecting Europe Facility (CEF), Life, EU4Health, Інструмент ядерної безпеки та програму секторальної бюджетної підтримки на загальну суму 90 млн. євро у сфері державного управління.

УЧАСТЬ УКРАЇНИ У ПРОГРАМАХ ЄС

ЄС підтримав ініціативу України щодо приєднання до участі у програмах ЄС, що відкриває широкі можливості для фінансування спільних з країнами-членами ЄС проектів у різних сферах, участі у спільних заходах щодо обміну досвідом, навчання, координації заходів щодо проведення реформ у різних секторах економіки, покращення інфраструктури на кордонах з країнами-членами ЄС.

Протягом 2022-2023 років Україна та ЄС підписали міжнародні договори про участь України у 13 програмах на період 2021-2027 років¹.

Відповідно до ратифікованої згідно із Законом України від 05.12.2024 № 4137-IX Угоди (у формі обміну листами) між Україною та Європейським Союзом щодо зупинення зобов'язань України щодо сплати фінансових внесків у зв'язку з угодами про приєднання до програм Союзу передбачено зупинення фінансових зобов'язань України щодо сплати фінансових внесків за участь в програмах ЄС та анулювання сум дебіторської заборгованості, що дозволить заощадити протягом 2021-2027 років приблизно 3,16 млрд. гривень коштів державного бюджету України.

Загальні обсяги допомоги Україні з боку ЄС у 2024 році складають 813,3 млн. дол. США².

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА СПІВРОБІТНИЦТВА ТА МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ, ПІДПИСАНІ У 2024 РОЦІ

У 2024 році Україна та ЄС підписали 9 міжнародних договорів про фінансування нових та продовження діючих програм допомоги Україні з боку ЄС, зокрема:

- угоду про започаткування нової програми «Програма технічного співробітництва для України на 2024 рік» (142,5 млн. євро) для (1) зміцнення інституційної та адміністративної спроможності органів державної

¹ «Креативна Європа», Рамкова програма з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» і Програма з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії, LIFE - Програма дій з довкілля та клімату, «Цифрова Європа», програма для співробітництва в митній сфері, програма для співробітництва в галузі оподаткування «Fiscalis», «Єдиний ринок», «Механізм цивільного захисту», «Механізм «Сполучення Європи», «EU4Health», програма щодо боротьби із шахрайством, «Права та цінності», програма у сфері юстиції.

² По курсу Національного банку станом на 01.01.2024.

влади України координувати та впроваджувати реформи, надавати послуги, продовжувати відновлення країни, (2) відновлення енергетичної інфраструктури, пошкодженої внаслідок військової агресії РФ, (3) зміцнення спроможності організацій громадянського суспільства та ЗМІ брати участь у процесах реалізації реформ, підвищення обізнаності населення України про підтримку ЄС;

- дві додаткові угоди для виділення Україні додаткової бюджетної підтримки для спрямування коштів до загального фонду Державного бюджету України на загальну суму 150 млн. євро, у тому числі: 50 млн. євро для ремонту та покращення портової інфраструктури, 65 млн. євро на фінансування у 2025 році безкоштовного харчування для 703 тис. учнів 1-4 класів початкової школи відповідно до нової програми безкоштовного харчування для учнів початкової школи, яка була оголошена Президентом України Володимиром Зеленським, 15 млн. євро Агентству відновлення для фінансування заходів з відновлення інфраструктури та 20 млн. євро Мінагрополітики для забезпечення продовольчої безпеки. Кошти були перераховані у грудні 2024 року;
- шість додаткових угод для внесення змін до діючих угод, зокрема для продовження терміну дії таких програм: «Підтримка ЄС для відновлення та реформ», «Підтримка громадянського суспільства та культури», Річна програма дій 2020 року щодо співробітництва у сфері ядерної безпеки, «Програма технічного співробітництва 2019 року», «Підтримка комплексного реформування державного управління в Україні», «Програма ЄС з підтримки України в надзвичайній ситуації».

UKRAINE FACILITY

У 2024 році Україна та ЄС оновили правові умови співробітництва у сфері міжнародної технічної допомоги, підписавши Рамкову угоду між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Союзу для України згідно з інструментом Ukraine Facility³, яка доповнила рамкові умови співробітництва сторін, передбачені Рамковою угодою між Урядом України і Комісією Європейських Співтовариств від 12.12.2006.

За оцінкою Європейської Комісії, до 2027 року Україна матиме дефіцит бюджету близько 60 млрд. євро. Потреби для швидкого відновлення складають близько 50 млрд. євро. Таким чином, загальні потреби складають 110 млрд. євро до 2027 року. Зважаючи на це, Стороною ЄС запропоновано покрити близько 45% цих потреб, що складатиме приблизно 50 млрд. євро.

Згідно із Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 2024/792 від 29.02.2024 Європейським Союзом запроваджено новий Фінансовий інструмент для України Ukraine Facility розміром 50 млрд. євро на 2024 – 2027 роки. Зазначені кошти буде спрямовано на фінансування державного бюджету, стимулювання інвестицій, а також технічну підтримку в реалізації програми.

Програма Ukraine Facility містить три компоненти:

- I. План України – технічний документ, необхідний для реалізації програми (пряма підтримка державного бюджету - 38,27 млрд. євро, з яких 33 млрд. євро у формі кредитів та 5,27 млрд. євро у формі грантів).

³ Угоду ратифіковано згідно із Законом України від 06.06.2024 № 3786-IX, набрала чинності 20.06.2024.

- II. Інвестиційний фонд – спеціальний інвестиційний інструмент для стимулювання залучення інвестицій у пріоритетних секторах (6,97 млрд. євро). Фінансування в рамках цього інструменту надходитиме через Європейський банк реконструкції та розвитку (далі - ЄБРР), Європейський інвестиційний банк (далі - ЄІБ) та інші міжнародні інституції.
- III. Технічна та адміністративна підтримка, спрямована на реалізацію структурних реформ на шляху до набуття повноцінного членства України в ЄС, розбудову спроможності органів влади на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на покриття відсотків за кредитами в рамках інструменту (4,76 млрд. євро).

Для реалізації першої складової Ukraine Facility Урядом схвалено План України (розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2024 № 244), який містить 15 секторальних розділів з переліком реформ, та, за необхідності, інвестицій, які враховують потреби в післявоєнному відновленні, реконструкції та модернізації України, заходи (умови) їх впровадження та відповідні кроки.

Загалом План для Ukraine Facility включає 151 крок (серед яких 16 інвестиційних кроків) за 69 напрямками реформ, виконання яких заплановане на період до 2027 року.

Загалом на 2024 рік було передбачено виконання 36-ти кроків:

- 1 квартал: 5 кроків виконано, отримано позитивну оцінку з боку ЄС.
- 2 квартал: 9 кроків виконано, отримано позитивну оцінку з боку ЄС.
- 3 квартал: 9 кроків виконано, отримано позитивну оцінку з боку ЄС.
- 4 квартал: 13 кроків виконано, 15.01.2025 направлено звіт до ЄС для проведення оцінки.

EXTRAORDINARY REVENUE ACCELERATION (ERA)

У рамках кредитної ініціативи для України країн «Групи семи» щодо механізму надання додаткового фінансування для збільшення надходжень до бюджету України (Extraordinary Revenue Acceleration, ERA) на суму 50 млрд. дол. США, які будуть погашені за рахунок надходжень, отриманих від знерухомлених російських суверенних активів, прийнято Регламент (ЄС) 2024/2773 Європейського Парламенту та Ради від 24 жовтня 2024 року про створення Механізму кредитної співпраці з Україною та надання виняткової макрофінансової допомоги Україні.

З метою визначення рамок двосторонньої та багатосторонньої співпраці для реалізації зазначеного Регламенту ЄС, Сторонами 03.12.2024 укладено **Угоду між Україною та ЄС про впровадження Механізму кредитного співробітництва для України**⁴.

04.12.2024 Сторонами підписано Меморандум про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та ЄС як Кредитором і Кредитну угоду між Україною як Позичальником та Національним Банком України як Агентом Позичальника і ЄС, представленим Європейською Комісією, як Кредитором (щодо отримання Україною виняткової макрофінансової допомоги ЄС у сумі до 35 млрд. євро), що передбачають можливість залучення Україною від ЄС додаткових пільгових довгострокових позик на загальну суму до 18,1 млрд. євро, які погашатимуться за рахунок надходжень, отриманих від знерухомлених російських суверенних активів, а отже такі кошти, хоч і матимуть статус кредиту, фактично надаватимуться Україні на грантовій основі.

Зазначений фінансовий ресурс, що надходить в Україну від ЄС, за аналогією з попередніми програмами макрофінансової допомоги ЄС (реалізованими у 2014 – 2023 роках), спрямовуватиметься на покриття дефіциту державного бюджету/ фінансування видатків загального фонду державного бюджету.

ФІНАНСОВА ДОПОМОГА З БОКУ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

У 2024 році укладено та/або набрали чинності наступні міжнародні договори з ЄБРР та Кредитною установою для відбудови (KfW):

16.07.2024 укладено Договір гарантії (Проект «Фінансування стратегічних резервів газу НАК «Нафтогаз України») між Україною та ЄБРР та Кредитну угоду від 22.11.2023 між НАК «Нафтогаз України» та ЄБРР (набрали чинності 09.08.2024), що дозволить НАК «Нафтогаз України» залучити кредит на суму 200 млн. євро для закупівлі імпортованого природного газу, створення стратегічного запасу газу та підтримки ліквідності та стійкості роботи НАК «Нафтогаз України».

06.12.2024 укладено Договір гарантії (Проект «Підтримка критично-необхідної розподіленої генерації») між Україною та ЄБРР та Кредитну угоду між ПАТ «Укрнафта» та ЄБРР (набрали чинності 31.12.2024), що дозволить ПАТ «Укрнафта» залучити кредит ЄБРР на суму 80 млн. євро, які будуть спрямовані на фінансування постачання та монтажу когенераційних установок для генерації електричної та теплової енергії у західних і центральних регіонах України.

17.02.2024 укладено Договір гарантії (Проект «Аварійне відновлення гідроелектростанцій») між Україною, ЄБРР та Урядом Італійської Республіки та Кредитну угоду між ПрАТ «Укргідроенерго» та ЄБРР (набрали чинності 23.01.2025)

⁴ Угоду ратифіковано згідно із Законом України від 06.06.2024 № 3786-IX, набрала чинності 20.06.2024.

на суму 200 млн. євро для фінансування поставок та монтажу критично важливого обладнання для Дніпровської та Середньодніпровської гідроелектростанцій та на підтримку ліквідності та стійкості роботи ПрАТ «Укргідроенерго».

10.06.2024 Укладено Гарантійну угоду між Кабінетом Міністрів України, що діє від імені України («Гарант») та KfW, Франкфурт-на-Майні («KfW») за проектом «Підвищення ефективності передачі електроенергії (інтеграція української об'єднаної енергосистеми до європейської об'єднаної енергосистеми) IV» на суму 30,4 млн. євро з метою фінансування інтеграції української об'єднаної енергосистеми до європейської об'єднаної енергосистеми та пов'язаних з нею заходів.

У 2004 році Україна розпочала співпрацю з ЄІБ щодо створення нормативно-правової бази з метою залучення його ресурсів для реалізації інфраструктурних, енергетичних, природоохоронних та інших інвестиційних проектів.

Станом на 31 грудня 2024 р. проектний портфель ЄІБ у державному секторі складає 26 проектів загальним обсягом 5,2 млрд. євро. У рамках реалізації цих проектів вибрано 3 096,4 млн. євро, в т.ч. у 2022 році – 1 722,6 млн. євро, у 2023 році – 261,74 млн. євро та у 2024 році – 247,49 млн. євро.

Крім того, на стадії реалізації знаходяться 2 проекти загальним обсягом 18,11 млн. євро, що фінансуються за рахунок Гранту Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля (E5P, розпорядник Фонду E5P – ЄІБ), з яких вибрано 8,36 млн. євро.

Співробітництво з міжнародними фінансовими організаціями в рамках реформи управління публічними інвестиціями.

Реформа управління публічними інвестиціями, розроблена спільно з міжнародними партнерами, передбачає: чітке визначення та стратегічне планування публічних інвестицій на середньострокову перспективу і їх максимальну інтеграцію у бюджетний процес; уніфіковані підходи до підготовки, оцінки та пріоритезації публічних інвестиційних проектів незалежно від джерел та механізмів фінансування; цифровізацію процесів та створення центрів експертизи як основні інструменти для підвищення спроможності органів всіх рівнів щодо управління публічними інвестиціями.

У рамках реформи створено ІТ-архітектуру управління публічними інвестиціями на основі оновленої методологічної бази, що складається з системи DREAM (єдиний банк проектів), ІТ-системи Мінфіну (планування та моніторинг виконання державного та місцевих бюджетів, відображення затверджених до фінансування проектів у бюджеті, реєстр проектів МФО), систему Є-Казна (здійснення проектного фінансування) та система електронних закупівель ProZorro (планування та здійснення державних закупівель).

На даний час Урядом вже затверджено план заходів з реалізації Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями на 2024–2028 роки та створено Стратегічну інвестиційну раду. Крім цього Кабінетом Міністрів України прийнято постанову, якою визначено особливості підготовки та пріоритезації концепцій для формування єдиного проектного портфеля здійснення публічних інвестицій (переліку пріоритетних публічних інвестиційних проектів) на 2025 рік.

На сьогодні вже перевірено 787 проектних концепцій Міністерством економіки, Міністерством фінансів та Міністерством розвитку громад та територій та сформовано єдиний проектний портфель (single project pipeline), який схвалений Стратегічною інвестиційною радою як основне джерело проектів для внутрішнього та зовнішнього фінансування, включно з Розділом II Плану України (Ukraine Facility).

Також, спільно з ЄС, Світовим банком та іншими партнерами з розвитку розпочато розробку Рамкової програми підготовки проектів Project Preparation Framework (далі – PPF).

Належна підготовка інвестиційних проектів є ключовим елементом для забезпечення ефективного фінансування потреб відновлення України та підготовки до вступу в ЄС.

Уряд України та міжнародні фінансові установи (ЄІБ, ЄБРР та Група Світового банку) працюють над розробкою Рамкової програми для координації підготовки проектів через різні Фонди підготовки проектів (Project Preparation Facilities (PPFs)), які створюються міжнародними фінансовими організаціями та іншими донорами. Цей механізм допоможе Уряду України визначити пріоритети у використанні обмежених ресурсів, доступних для підготовки проектів, уникнути ризику подвійного фінансування проектів або обходу процесу управління публічними інвестиціями Уряду України, а також зменшить навантаження на бенефіціарів (міністерства та місцеві громади) шукати фінансування самостійно.

Запропонована концепція Рамкової програми, що включає структуру та ключові принципи вже надіслана Кабінету Міністрів України на виконання доручення за результатами засідання Керівного комітету Української донорської платформи 9 жовтня 2024 року.

ДОПОМОГА ЄС ДЛЯ ПРОТИДІЇ ВІЙСЬКОВІЙ АГРЕСІЇ РОСІЇ.

ЄС продовжує послідовну співпрацю з міжнародними партнерами, щоб Україна отримувала достатню матеріальну підтримку під час війни з РФ. ЄС має намір продовжувати надання суттєвої політичної, фінансової, економічної, гуманітарної, військово-дипломатичної підтримки України стільки, скільки це буде потрібно.

ЄС, держави-члени та європейські фінансові установи від початку агресивної війни з боку Росії, керуючись підходом «Команда Європи», виділили близько 145 млрд. євро у вигляді фінансової, гуманітарної, екстреної, бюджетної та військової підтримки. У 2024 році загальна сума прямої допомоги Україні склала 16,5 млрд. євро (з яких виплачено 16,4 млрд. дол. США).

Економічна та фінансова підтримка включає:

- 67,7 млрд. євро фінансової та бюджетної підтримки та гуманітарної допомоги;
- 50 млрд. євро в рамках програми Ukraine Facility;
- створення інструментів сприяння торгівлі через участь України у програмах ЄС Механізм «Сполучення Європи», «Єдиний ринок» та Горизонт 2020.

«Шляхи Солідарності»

Ініціатива «Шляхи солідарності» була запроваджена в травні 2022 року, щоб Україна могла експортувати зерно та іншу сільськогосподарську продукцію, а також імпортувати необхідні їй товари, від гуманітарної допомоги до кормів для тварин і добрива.

Зазначена ініціатива дозволила Україні експортувати близько 170 млн. т. товарів і близько 68 млн. т. товарів було імпортовано. Загальний обсяг торгівлі в рамках цієї ініціативи з травня 2022 року склав близько 206 млрд. євро, включаючи 145 млрд. імпорту в Україну.

Захист людей від війни

ЄС запровадив Директиву про тимчасовий захист, яка дає людям, які вимушені були виїхати з України до країн ЄС через війну, право на проживання, доступ до ринку праці, медичне обслуговування та навчання дітей в ЄС.

Понад 4 мільйони людей отримали тимчасовий захист в ЄС. Надано до 17 млрд. євро державам-членам для забезпечення потреб переселенців з України.

Гуманітарна допомога

Європейська Комісія виділила близько 1,1 млрд. євро на програми гуманітарної допомоги. Гуманітарна допомога ЄС сприяє наданню притулку, багатоцільовій грошовій підтримці, охороні здоров'я, продовольчій допомозі, освіті в надзвичайних ситуаціях, а також водопостачанню і санітарії.

Через Механізм цивільного захисту ЄС були доставлені в Україну понад 154 000 т. гуманітарної допомоги, а також поставлено понад 8 900 електрогенераторів.

Військова допомога

Допомога Україні з боку ЄС, що надається в рамках Європейського інструменту підтримки миру і безпосередньо державами-членами ЄС, становить близько 48,7 млрд. євро. Допомога, зокрема, включає: підтримку ядерної безпеки; розмінування; підтримку для притягнення до відповідальності РФ за військові злочини та інші найбільш тяжкі злочини в Україні; дипломатичну підтримку України; санкції проти Росії (наприклад, обмежувальні заходи та призупинення угоди про спрощення візового режиму).

Крім того, Місія ЄС з військової допомоги на підтримку України надає допомогу відповідно до невідкладних та довгострокових потреб Збройних сил України, зокрема 73 000 українських військових пройшли відповідну військову підготовку.

Також надано 1,5 млрд. євро на підтримку України, отриманих від заморожених активів РФ.

Притягнення Росії до відповідальності

Запроваджено 16 санкційних пакетів. Під санкції потрапило понад 2300 фізичних та юридичних осіб рф, а понад 25 млрд. євро їх приватних активів заморожені в ЄС. Також, понад 210 млрд. євро активів Центрального банку Росії заморожені в ЄС.

РОЗДІЛ IV.

РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ У 2024 РОЦІ

ЕШВА

УКРАЇНА

—

ЄВРОПА

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНА

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ

У 2024 році забезпечено високу динаміку політичного діалогу з ЄС. Відбулося близько 20 контактів на рівні Президента України та Президента Європейської Ради, Президента Європейської Комісії, Президента Європейського Парламенту та Високого представника ЄС з питань спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС (далі - Високий представник ЄС), а також низка контактів Прем'єр-міністра України.

З метою просування питання членства України в ЄС підтримувалися активні контакти з інституціями ЄС на рівні Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України – Міністра юстиції України О. Стефанішиної, яка здійснила 8 робочих візитів до Брюсселя.

Також підтримувалися активні контакти на рівні Міністра закордонних справ України з Високим представником ЄС, забезпечено регулярну участь Міністра закордонних справ України у засіданнях Ради ЄС із закордонних справ на запрошення Високого представника ЄС. Президент України взяв особисту та онлайн участь у всіх планових та двох спеціальних засіданнях Європейської Ради.

Вагомими сигналами підтримки суверенітету та територіальної цілісності нашої держави стали візити лідерів ЄС в Україну, зокрема, два візити Президента Європейської Комісії У. фон дер Ляєн та візит Президента Європейської Ради А. Кошти, а також три візити Високого представника ЄС К. Калас.

Протягом 2024 року тривали інтенсивні контакти з Європейським Парламентом, у тому числі у рамках усталених міжпарламентських механізмів: Парламентський комітет асоціації (ПКА), Євронест, COSAC, «Діалоги Жана Моне». Посилювався рівень комунікації та системної роботи з європейськими парламентарями, результатами якої стало ухвалення 6 резолюцій щодо різних аспектів підтримки України, у т. ч. майбутнього членства України в ЄС та протидії агресії Росії. Окремо слід відзначити перебування української тематики серед пріоритетів порядку денного нового складу Європейського Парламенту (10 скликання) – проведення відповідних дебатів та ухвалення резолюції на підтримку України на першому ж його засіданні. Президент України В. Зеленський взяв участь (онлайн) у позачерговій сесії Європейського Парламенту з нагоди тисячі днів повномасштабного вторгнення РФ в Україну 19 листопада. Здійснено низку візитів європарламентарів в Україну в різних форматах.

Забезпечено проведення Третього раунду Кібердіалогу Україна-ЄС, під час якого було схвалено Операційні висновки, що слугують Дорожньою картою розвитку співробітництва у сфері кібербезпеки і оборони.

Забезпечено проведення візиту в Україну Комітету ЄС з питань політики та безпеки (ПБК), за результатами якого були досягнуті домовленості щодо подальшого

надання Україні військової, фінансової, економічної та гуманітарної допомоги.

За 2024 рік рівень конвергенції у сфері зовнішньої політики та політики безпеки України з ЄС склав 96%.

САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ

У 2024 році з урахуванням пропозицій Української Сторони Євросоюз ухвалив 13-й, 14-й та 15-й пакети санкцій проти РФ (вперше в рамках 14-го та 15-го пакетів до санкційних списків внесено 79 суден «тіньового» флоту РФ).

У підсумку ЄС розширив списки індивідуального режиму санкцій на понад 2400 осіб та компаній РФ. Посилено секторальні санкції ЄС проти РФ, спрямовані на скорочення основних джерел фінансування війни, блокування фінансової системи, пропагандистської кампанії в Європі, блокування міжнародних перевезень, обмеження експорту/імпорту продукції подвійного використання та ключових прибуткових позицій економіки Росії.

Прийнято рішення щодо поширення на Білорусь аналогічних російським секторальних санкцій, а також обмежувальні заходи стосовно Ірану з внесенням у санкційний перелік осіб та компаній, задіяних у виробництві та поставках БПЛА РФ.

РЕФОРМА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Разом з тим, у рамках впровадження реформи державного управління триває реформування системи оплати праці державних службовців з урахуванням спроможності Державного бюджету України шляхом прийняття законів України та підзаконних актів, внесення до законодавства необхідних змін відповідно до індикаторів Плану України, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 року № 244-р.

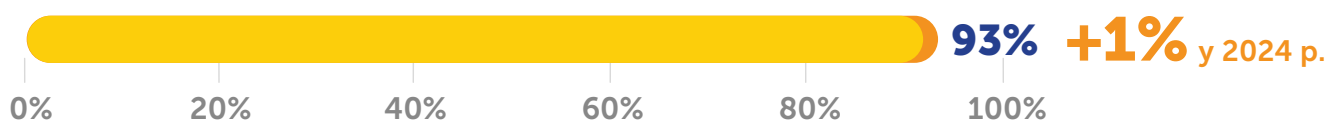
Так, у 2024 та 2025 роках триває перехідний період та запроваджено умови оплати праці державних службовців на основі класифікації посад відповідно до Закону України від 09 листопада 2023 року № 3460-ІХ «Про Державний бюджет України на 2024 рік» та Закону України від 19 листопада 2024 року № 4059-ІХ «Про Державний бюджет України на 2025 рік».

Крім того, на розгляді Верховної Ради України перебував проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» (реєстр. № 8222) щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад».

У рамках впровадження Інформаційної системи управління людськими ресурсами (HRMIS) упродовж року було підключено 768 державних органів та внесено інформацію щодо 39665 працівників. Підписано 1195 договорів з державними органами про надання доступу (підключення) до Інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах.

Триває робота над проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення проведення конкурсів та удосконалення порядку вступу, проходження, припинення державної служби», зокрема із залученням соціальних партнерів.

ЮСТИЦІЯ, СВОБОДА, БЕЗПЕКА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ

СУДОЧИНСТВО

Продовжувалася робота щодо завершення перевірки доброчесності Етичною радою кандидатів на посаду членів Вищої ради правосуддя (далі - ВРП). У серпні 2024 року Етична рада розпочала процедуру проведення відбору на посади членів ВРП, обрання яких здійснює з'їзд суддів України, оскільки у двох членів ВРП закінчуються повноваження у березні 2025 року.

25 листопада 2024 року Конкурсною комісією оголошено проведення конкурсу на вакантні посади члена ВРП, призначення яких здійснює Президент України. 24-25 грудня 2024 року було передано Етичній раді матеріали 40 кандидатів для встановлення їх відповідності критеріям професійної етики та доброчесності на зайняття посади члена ВРП, призначення якого здійснює Президент України.

23 грудня 2024 року розпочала свою роботу служба дисциплінарних інспекторів ВРП, за результатами проведеного конкурсу до якої призначено 20 дисциплінарних інспекторів, а у грудні 2024 року ВРП призначила на посаду також керівника служби дисциплінарних інспекторів ВРП. Секретаріат ВРП розпочав автоматизований розподіл дисциплінарних скарг на суддів між дисциплінарними інспекторами.

Щодо проведення конкурсів на зайняття вакантних посад суддів

29.04.2024 на засіданні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі - ВККС) обрано новий склад Громадської ради міжнародних експертів (далі - ГРМЕ), до якого увійшли шість іноземних фахівців у сфері права – судді та прокурори з досвідом роботи в Естонії, США, Литві, Нідерландах, Канаді. ГРМЕ на своєму першому офіційному засіданні, яке відбулося 19.12.2024, обрала голову та заступника голови ГРМЕ, а також затвердила свій регламент. Триває кваліфікаційне оцінювання суддів на відповідність займаній посаді.

У 2024 році завершено кваліфікаційне оцінювання на відповідність займаній посаді 129 суддів, з яких 92 – відповідають займаній посаді, 37 – не відповідають. Крім того, стосовно 2 суддів ухвалено рішення про внесення до ВРП подання про звільнення з посади у зв'язку з відмовою від кваліфікаційного оцінювання на відповідність займаній посаді.

Не завершено кваліфікаційного оцінювання 1 573 суддів на відповідність займаній посаді.

За результатами конкурсу на зайняття 560 вакантних посад суддів у місцевих судах Комісією внесено рекомендації ВРП про призначення 390 кандидатів на посаду судді. Указами Президента України в 2024 році призначено 367 кандидатів на

відповідні посади суддів. Тривають конкурсні процедури на зайняття 550 вакантних посад суддів в апеляційних судах.

Станом на 31.12.2024 1 588 кандидатів продовжують участь у конкурсі на зайняття 550 вакантних посад суддів в апеляційних судах.

Триває конкурс на зайняття 25 вакантних посад суддів у Вищому антикорупційному суді, з яких у Вищому антикорупційному суді як суді першої інстанції – 15 посад суддів, Апеляційній палаті Вищого антикорупційного суду – 10 посад суддів.

Із заявами про участь у конкурсі звернулися 238 осіб.

Допущено до проходження кваліфікаційного оцінювання та участі в конкурсі 161 кандидата на посаду судді, з яких 100 – до Вищого антикорупційного суду як суду першої інстанції, 61 – до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду.

До тестування когнітивних здібностей допущено 123 кандидати, які успішно склали тестування загальних знань у сфері права та знань зі спеціалізації відповідного суду.

До виконання практичного завдання зі спеціалізації відповідного суду допущено 44 кандидати (25 кандидатів на посаду судді Вищого антикорупційного суду як суду першої інстанції, 19 кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду), які успішно склали тестування когнітивних здібностей.

Оголошено добір кандидатів на посаду судді місцевого суду з урахуванням 1 800 прогнозованих вакантних посад суддів у місцевих судах. Визначено, що строк подання документів для участі у доборі на посаду судді місцевого суду – з 01.03.2025 до 30.03.2025 (включно). Форма подання документів – електронна (на офіційному вебсайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України).

08.10.2024 Верховною Радою України прийнято Закон України № 3996-IX «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та Закону України «Про Вищий антикорупційний суд», яким продовжено строк повноважень ГРМЕ.

ЗАСАДИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

18 жовтня 2024 р. Кабінет Міністрів України затвердив постанову № 1194, якою внесено зміни до Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки (далі – ДАП) у зв'язку з необхідністю внесення змістовних, а також технічних змін до функціоналу внутрішньої та публічної частин Інформаційної системи моніторингу державної антикорупційної політики.

Вдосконалення декларування, впровадження моніторингу способу життя публічних службовців та запуск ризик-орієнтованого підходу до перевірки декларацій

У 2024 році відбулась концептуальна зміна принципу відбору та перевірки декларацій – запроваджено ризик-орієнтований підхід. Відтепер відбір на перевірку та сама перевірка здійснюються на підставі оцінки ризиків.

Використання аналітичних інструментів передбачає, що на повну перевірку може потрапити декларація суб'єкта декларування незалежно від його посади. Пріоритетом є ступінь ризику в зазначених даних. Такий підхід сприяє оптимізації

роботи антикорупційних органів, зменшує навантаження на систему і сприяє ефективнішому виявленню випадків недобросовісного декларування.

За результатами завершених у 2024 році перевірок виявлено недостовірні відомості, ознаки незаконного збагачення чи необґрунтованості активів, а також порушення конфлікту інтересів у 50% від завершених перевірок, тобто у кожній другій перевірненій декларації. Для порівняння: за 2021 рік таких порушень встановлено у 27% завершених повних перевірок декларацій. Це свідчить про те, що застосування у 2024 році ризик-орієнтованого підходу до відбору декларацій на повну перевірку позитивно вплинуло на ефективність проведених перевірок. У 2024 році встановлено ознаки недостовірних відомостей на 3,8 млрд. грн., ознаки необґрунтованості активів на понад 47 млн. грн., ознаки незаконного збагачення на 192,1 млн. грн.

Ще одним ефективним інструментом антикорупційної політики став моніторинг способу життя публічних службовців.

У 2024 році за результатами проведених моніторингових способу життя Національне агентство з питань запобігання корупції скерувало на адресу Спеціалізованої антикорупційної прокуратури 20 матеріалів на загальну суму 89,80 млн. грн. за ст. 290 Цивільного процесуального кодексу України для вирішення питання щодо звернення до суду з позовом про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, з яких до Вищого антикорупційного суду заявлено 9 позовів на суму 41,94 млн. грн.

За матеріалами моніторингу способу життя винесено рішення Вищого антикорупційного суду та Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду про визнання необґрунтованими активів на загальну суму 24,72 млн. грн., що свідчить про його ефективність.

Державне фінансування політичних партій

Національне агентство з питань запобігання корупції як розпорядник бюджетних коштів упродовж 2024 року забезпечило розподіл та щоквартальне перерахування політичним партіям коштів, виділених із державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності відповідно до вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», на загальну суму 782 696,35 тис. грн., у тому числі: «Слуга народу» профінансована на 490 301,4 тис. грн.; «Європейська Солідарність» – на 141 559,6 тис. грн.; «Батьківщина» – на 93 005,1 тис. грн.; «Голос» – на 57 830,25 тис. грн.

Варто зазначити, що фінансування статутної діяльності парламентських партій у 2024 році здійснювалось з урахуванням прийнятих розпорядчих документів Національного агентства з питань запобігання корупції про призупинення та зупинення фінансування партії «Голос» (накази від 25.06.2024 № 166/24 та від 25.06.2024 № 167/24), а також з урахуванням заборони діяльності політичної партії «Опозиційна платформа – за життя».

Закон України «Про лобювання»

Верховна Рада України прийняла Закон України від 23 лютого 2024 р. № 3606-ІХ «Про лобювання», який вводиться в дію через два місяці з дня початку функціонування Реєстру прозорості, але не пізніше 01.09.2025.

Для забезпечення реалізації положень цього Закону Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 15 жовтня 2024 р. № 1175 «Деякі питання створення та функціонування Реєстру прозорості» та постанову від 01 жовтня 2024 р. № 1128 «Про затвердження Правил етичної поведінки суб'єктів лобювання». Також Національне агентство з питань запобігання корупції внесло зміни у свої нормативно-правові акти з метою імплементації положень цього Закону.

Крім того, Верховна Рада України 21 березня 2024 р. прийняла Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення законодавства у сфері лобювання», яким встановила відповідальність за незаконне здійснення лобювання та порушення законодавства у сфері лобювання. Цей Закон набирає чинності з дня введення в дію Закону України «Про лобювання».

Наразі здійснюється робота над створенням Реєстру прозорості та напрацюванням необхідної нормативно-правової бази для належного функціонування механізмів контролю за здійсненням лобістської діяльності.

Становлення інституту викривання корупції, запуск порталу викривачів, перші виплати викривачам

Кількість організацій, підключених до Єдиного порталу повідомлень викривачів (далі – Портал), протягом 2024 році зросла до 7904 (станом на січень 2024 р. їх було 95). Для підвищення ефективності роботи із Порталом Національне агентство з питань запобігання корупції розробило методичні рекомендації.

У 2024 році Національне агентство з питань запобігання корупції вперше в історії країни забезпечило реалізацію передбачених законодавством процесів від заяви до виплати винагороди викривачам корупції. Загальна сума виплат – майже 15 млн. грн.

У рамках роботи над удосконаленням законодавства розроблено зміни до Дисциплінарного статуту ЗСУ для захисту військовослужбовців-викривачів.

ПОСИЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ТА САМОСТІЙНОСТІ

Спеціалізована антикорупційна прокуратура

З метою реалізації законодавства щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури здійснено перерозподіл видатків, передбачених Офісу Генерального прокурора на 2024 рік, шляхом збільшення видатків на забезпечення функцій Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (заробітна плата додаткової чисельності працівників Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та облаштування їх робочих місць).

Національне антикорупційне бюро України

Як і було передбачено Законом України від 08 грудня 2023 року № 3502-ІХ «Про внесення зміни до статті 5 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» щодо посилення інституційної спроможності Національного антикорупційного бюро України» протягом 2024 року штат органу збільшено на 100 одиниць, до 800 одиниць. Зараз Національним антикорупційним бюро проводиться набір висококваліфікованих фахівців для розслідування корупційних кримінальних правопорушень.

Е-платформа

Одним з інструментів інформування Сторони ЄС про прогрес, досягнутий Україною у сфері боротьби з корупцією, зокрема на високому рівні, та організованою злочинністю, є участь України у роботі електронної платформи для країн-кандидатів на вступ до ЄС зі збору статистичної інформації щодо справ, пов'язаних із боротьбою з організованою злочинністю та корупцією, іншими тяжкими злочинами (далі – Е-платформа).

У 2024 році Офісом Генерального прокурора забезпечено розміщення на Е-платформі відомостей про кримінальні провадження стосовно тяжких та особливо тяжких кримінальних правопорушень, що вчинені у складі організованої злочинності, за фактами відмивання грошей, кіберзлочинності, виробництва наркотиків, тероризму, торгівлі людьми, нелегального перевезення мігрантів, злочинами, пов'язаними із вогнепальною зброєю, щодо корупції високого та невисокого рівнів, арешту та конфіскації активів за 2019-2023 роки.

Законодавчі зміни на шляху до ЄС та ОЕСР

З метою боротьби з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях Верховна Рада України 4 грудня 2024 року ухвалила:

Закон України № 4111-ІХ «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення механізмів притягнення юридичних осіб до відповідальності за підкуп посадових осіб іноземних держав»;

Закон України № 4112-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо врахування положень Рекомендацій Ради Організації економічного співробітництва та розвитку стосовно податкових заходів для подальшої боротьби з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях».

ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРАВА

Верховною Радою України в 2024 році прийнято Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству

стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» від 22.05.2024 № 3733-IX, який набрав чинності 19 грудня 2024 року.

На розгляді Верховної Ради України знаходиться:

- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо гармонізації законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації із правом Європейського Союзу)» (реєстр. № 0931 від 29.08.2019), метою якого є усунення прогалін у законодавстві щодо відповідальності за порушення законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації в Україні відповідно до актів права ЄС;
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх у відповідність до вимог статей 8 та 14 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Європейської конвенції з прав людини) та Регламенту Ради (ЄС) 2016/1104 про впровадження посиленої співпраці у сфері юрисдикції, застосовного законодавства та визнання та виконання рішень у справах майнових наслідків зареєстрованих партнерств» (реєстр. № 12252 від 27.11.2024), який містить зміни до 47 законодавчих актів та пропонує визначити правові та організаційні засади зареєстрованих партнерств, правовий статус, особисті немайнові та майнові права і обов'язки зареєстрованих партнерів, порядок і наслідки державної реєстрації та порядок припинення зареєстрованого партнерства.

Протидія катуванню та жорсткому поводженню з людьми

У 2024 році було виконано більшість рекомендацій Підкомітету ООН проти катувань, включених до Дорожньої карти:

- актуалізовано та продовжено строки виконання Стратегії протидії катуванням у системі кримінальної юстиції та плану заходів з її реалізації (розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 820);
- впроваджено проект автоматизованого обліку дій із затриманими особами «Custody Records» в діяльності підрозділів Національної поліції України (на грудень 2024 р. запроваджено в 95 ізоляторах тимчасового тримання);
- у 2023-2024 роках удосконалено можливості для подання звернень щодо захисту прав засуджених та ув'язнених (модернізовано існуючий сайт Державної кримінально-виконавчої служби України; створено електронну форму звернень, запроваджено індивідуальні онлайн-зустрічі з системними скаржниками);
- запроваджено проект платних послуг у слідчих ізоляторах (облаштовано камери з поліпшеними умовами тримання та надання особам, взятим під варту, платних послуг із забезпечення поліпшених умов тримання; врегульовано питання щодо надання особам, взятим під варту, у слідчих ізоляторах платних послуг з доступу до Інтернету та голосової електронної комунікації за допомогою засобів IP-телефонії);
- забезпечено фінансування діяльності Національного превентивного механізму;

- оптимізовано установи виконання покарань, умови тримання в яких не відповідали міжнародним стандартам.

МОЗ з метою імплементації посібника з ефективного розслідування та документування катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання (Стамбульського протоколу) затверджено нову Інструкцію щодо заповнення форми первинної облікової документації у закладах охорони здоров'я при виявленні в особи, доставленої з місць несвободи, будь-яких тілесних ушкоджень, а також в інших випадках у разі виявлення ушкоджень, що можуть свідчити про протиправний характер їх заподіяння, включаючи катування та інші форми жорстокого, нелюдського або такого, що принижують гідність, поводження і покарання (накази МОЗ від 02.02.2024 № 186 та від 23.02.2024 № 316).

Офісом Генерального прокурора спільно з Державним бюро розслідувань здійснювалися заходи щодо ефективного досудового розслідування повідомлень про катування та жорстоке поводження, у т.ч. з метою вирішення системних проблем, порушених Європейським судом з прав людини у сфері забезпечення ефективного правового захисту у випадках катувань та жорстокого поводження з боку правоохоронців відмічена у резолюціях Комітету міністрів Ради Європи CM/Del/Dec(2023)1483/H46-41 від 07.12.2023 та CM/Del/Dec(2024)1514/H46-39 від 05.12.2024.

Захист персональних даних

У листопаді 2024 року Верховна Рада України у першому читанні ухвалила проект Закону України «Про захист персональних даних» (№ 8153 від 25.10.2022), спрямований на приведення законодавства України у відповідність до європейських стандартів у сфері захисту персональних даних (Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 р. про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних) та Модернізованої конвенції 108+.

Також у Верховній Раді України знаходиться проект Закону України «Про Національну комісію з питань захисту персональних даних та доступу до публічної інформації» (реєстр. № 6177 від 18.10.2021), який передбачає створення нового контролюючого органу у сфері захисту персональних даних та визначає статус, повноваження, принципи організації та порядок діяльності цього органу.

Свобода вираження поглядів

З метою забезпечення свободи вираження поглядів в умовах воєнного стану:

- затверджено Дорожню карту для підтримки відновлення плюралістичного, прозорого та незалежного післявоєнного медіа-простору після припинення чи скасування воєнного стану (наказ МКСК від 28.06.2024 № 451);
- внесено зміни до Порядку взаємодії ЗСУ, інших складових сил оборони та представників медіа в умовах воєнного стану, затвердженого наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 03.03.2022 № 73, якими

спрощено доступ акредитованих журналістів до зони бойових дій;

- Головою Верховної Ради України прийнято розпорядження від 8 травня 2024 року № 431, яким відновлено доступ журналістів до Верховної Ради України з урахуванням обмежувальних заходів, спрямованих на забезпечення інтересів національної безпеки України.

Національні меншини

У 2024 році видано Спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо дотримання прав національних меншин (спільнот) та корінних народів в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України за період з 24 лютого 2022 року до 31 грудня 2023 року, яка містить 75 рекомендацій для органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вдосконалення законодавства та державної політики у зазначеній сфері.

За підтримки Ради Європи протягом 2023-2024 років реалізувався пілотний проект в межах Мукачівської міської об'єднаної територіальної громади Закарпатської області «Документування осіб з числа ромської національної меншини (спільноти) та напрацювання юридичних механізмів спрощення цієї процедури».

У грудні 2024 року внесено зміни до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу», якими до переліку осіб, які мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу, включено потерпілих від кримінальних правопорушень на ґрунті ненависті за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, інвалідності, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними ознаками. Цей Закон набирає чинності через один рік з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Судове співробітництво

У контексті статті 24 Угоди про асоціацію щодо домовленості надалі розвивати судове співробітництво у цивільних та кримінальних справах, повною мірою використовуючи відповідні міжнародні і двосторонні документи та ґрунтуючись на принципах юридичної визначеності та праві на справедливий суд:

- у Верховній Раді України знаходяться на розгляді:
  - проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо використання технічних засобів електронних комунікацій при надісланні запитів про міжнародне співробітництво» (реєстр. № 12140 від 21 жовтня 2024 р.), спрямований на вдосконалення наявних механізмів надіслання запитів у межах міжнародного співробітництва у кримінальних справах;
  - проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо міжнародного співробітництва під час кримінального провадження» (реєстр. № 11223 від 29 квітня 2024 р.), спрямований на вдосконалення існуючих механізмів міжнародного співробітництва у кримінальних справах. Законопроект, серед іншого, містить положення, спрямовані на

приведення нормативного регулювання окремих питань міжнародного правового співробітництва у кримінальних справах у відповідність до стандартів FATF, а також на врегулювання питань співробітництва з ЕРРО з урахуванням вимог Рамкової угоди між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Союзу для України згідно з інструментом Ukraine Facility;

- проект Закону України «Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями» (реєстр № 0297 від 12.12.2024);
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями» (реєстр № 12309 від 12.12.2024);
- проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями» (реєстр № 12310 від 12.12.2024).

РИМСЬКИЙ СТАТУТ

У 2024 році були прийняті:

- Закон України від 21 серпня 2024 року № 3909-IX «Про ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього»;
- Закон України від 9 жовтня 2024 року № 4012-IX «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього», яким Україна впровадила низку змін до Кримінального кодексу, що дозволяють інтегрувати положення Римського статуту у внутрішнє законодавство.

25 жовтня 2024 року делегацією України було депоновано ратифікаційну грамоту Римського статуту Міжнародного кримінального суду.

Згідно з положеннями статті 126 Римського статуту він набирає чинності в перший день місяця, що настає після 60-го дня з дати здачі на зберігання ратифікаційного документу до депозитарія – Генерального секретаря ООН. Отже, 01 січня 2025 року Україна стала повноправною державою-учасницею Римського статуту Міжнародного кримінального суду.

Офісом Генерального прокурора створено міжвідомчу робочу групу з питань гармонізації законодавства у контексті правозастосовної практики у зв'язку з ратифікацією Україною Римського статуту Міжнародного кримінального суду.

Метою діяльності міжвідомчої робочої групи є:

- виявлення проблемних питань у діяльності державних та правоохоронних органів;
- аналіз законодавчих та правозастосовних аспектів ратифікації Римського

статуту Міжнародного кримінального суду в аспекті дотримання норм міжнародного права;

- розробка пропозицій та рекомендацій щодо гармонізації законодавства України у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду;
- цільове залучення міжнародних експертів та організацій для вивчення досвіду іноземних держав щодо імплементації положень Римського статуту Міжнародного кримінального суду.

Крім того, Офіс Генерального прокурора забезпечує постійну комунікацію з Міжнародним кримінальним судом у документуванні злочинів, пов'язаних з російською агресією проти України.

З 02.03.2022 Міжнародний кримінальний суд здійснює власне розслідування щодо злочинів, вчинених у ході російської агресії проти України (охоплює всю територію України та період починаючи з 21 листопада 2013 року).

У 2024 році Міжнародний кримінальний суд видав 4 ордери на арешт російських воєнних злочинців, серед яких колишній міністр оборони С. Шойгу, начальник генштабу зс рф В. Герасимов, колишній командувач дальньої авіації повітряно-космічних сил С. Кобилаш та колишній командувач чорноморського флоту В. Соколов. Всі вони підозрюються у вчиненні воєнного злочину – нападу на цивільні об'єкти (стаття 8 (2) (b) (ii) Римського статуту) та воєнного злочину у вигляді заподіяння надмірної випадкової шкоди цивільним особам або пошкодження цивільних об'єктів (стаття 8 (2) (b) (iv) Римського статуту), а також злочину проти людяності у вигляді інших нелюдських діянь згідно зі статтею 7 (1) (k) Римського статуту.

МІГРАЦІЯ ТА РЕАДМІСІЯ, УПРАВЛІННЯ КОРДОНАМИ

Внесено зміни до Стратегії державної міграційної політики України, якими Стратегію доповнено новими цілями, зокрема, щодо забезпечення відповідності українського законодавства та адміністративної практики у сфері міграції стандартам ЄС (розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 січня 2024 року № 43-р).

Кабінетом Міністрів України утворено Координаційний центр із співробітництва з Європейською міграційною мережею та уповноважено ДМС на виконання функцій Національного контактного пункту Європейської міграційної мережі (далі - ЄММ) (постанова Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2024 року № 1322). ДМС як Національним контактним пунктом ЄММ забезпечено підготовку та направлення до ЄММ Національного звіту України за 2023 рік.

Тривала модернізація інформаційно-комунікаційної системи прикордонного контролю «Гарт-1», у рамках якої оновлено центральну підсистему автоматизованої біометричної ідентифікації, що дозволяє здійснювати мультимодальну обробку, редагування, пошук і зберігання не лише даних відбитків пальців, а й відцифрованого образу обличчя.

Усі міжнародні та міждержавні пункти пропуску обладнані автоматизованими робочими місцями з пристроями для зчитування біометричних паспортів та

сканерами відбитків пальців, а роботу над заміною застарілих автоматизованих робочих місць користувачів першої та другої лінії прикордонного контролю планується завершити у 2025 році.

У 2024 році продовжувалася реалізація Стратегії інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року. Утворено тимчасову робочу групу з проведення аналізу стану інтегрованого управління державним кордоном України та розроблення нової Стратегії інтегрованого управління державним кордоном України та Плану заходів на 2026 – 2028 роки щодо її реалізації.

07 жовтня 2024 року у м. Ужгород підписано Імплементацийний протокол між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про виконання Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб, який затверджено постановою Кабінету Міністрів від 21 лютого 2025 р. № 191.

ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

У сфері протидії торгівлі людьми виконувалися заходи у межах Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року. Забезпечено регулярний обмін інформацією з Координатором ЄС із протидії торгівлі людьми.

Протягом 2024 року тривала реалізація проекту із впровадження системи обліку всіх дій із затриманими особами – інформаційної підсистеми «Custody Records» (далі – ІП «Custody Records»). Зокрема, забезпечено запровадження пілотного проекту ІП «Custody Records» у 129 територіальних (відокремлених) підрозділах поліції, з яких 50 – протягом 2024 року. Проект запроваджено в 77 ізоляторах тимчасового тримання (ІТТ). У зв'язку з цим було введено 255 посад інспекторів дотримання прав людини, які забезпечують контроль за дотриманням прав затриманих осіб.

Окрім цього, Уповноваженим ВРУ з прав людини протягом 2024 року організовано та проведено 16 моніторингових візитів та безвиїзних перевірок з метою з'ясування стану реалізації державної політики у сфері протидії торгівлі людьми, під час яких проаналізовано актуальний стан додержання прав осіб на інформацію про ризики і наслідки потрапляння в ситуації торгівлі людьми, надання допомоги постраждалим та взаємодії відповідальних суб'єктів. За результатами здійснених перевірок надано звіти із зазначенням виявлених недоліків та рекомендацій щодо їх усунення.

БОРОТЬБА З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Тривала реалізація Стратегії боротьби з організованою злочинністю. Відповідно до Плану заходів з її виконання в березні 2024 року проведено оцінювання загроз тяжких злочинів та організованої злочинності за методологією SOCTA. Міністерством внутрішніх справ України спільно з Національною поліцією України, Консультативною місією Європейського Союзу в Україні та Міжвідомчим науково-дослідним центром з проблем боротьби з організованою злочинністю при Раді національної безпеки і оборони України з урахуванням здобутого досвіду здійснено доопрацювання Методики оцінювання загроз організованої злочинності та тяжких злочинів відповідно до системи оцінки SOCTA Україна, яку схвалено на засіданні Міжвідомчої робочої групи з координації запровадження в діяльність центральних органів виконавчої влади

системи оцінки SOCTA Україна 31 липня 2024 р.

Підготовлено звіт про результати оцінювання загроз організованої злочинності, у якому визначено пріоритети у протидії серйозній та/або організованій злочинності. Крім того, до Європолу направлено інформацію до запитальників про сфери злочинної діяльності та злочинні мережі, заповнених відповідно до методологічного посібника «EU SOCTA 2025».

Проведено навчання працівників, залучених до процесу оцінювання державних органів, які заповнюють облікові картки «Організована група та злочинна організація, злочинна спільнота» та «Сфера злочинної діяльності» для здійснення оцінювання загроз організованої злочинності та тяжких злочинів за системою оцінки SOCTA Україна за 2021 – 2024 роки за визначеним графіком.

Крім того, у 2024 році напрацьовано Єдиний комплексний план практичних заходів з протидії організованій злочинності на 2025 рік відповідно до пріоритетів, визначених за результатами проведеного оцінювання загроз тяжких, особливо тяжких злочинів та організованої злочинності (SOCTA Україна).

Національна поліція України взяла участь у всіх 15 оперативних планах Європейської міждисциплінарної платформи проти кримінальних загроз (EM-PACT), спрямованих на боротьбу з організованою злочинністю, а також у реалізації спільних дій з ЄС з метою недопущення витоку вогнепальної зброї за межі державного кордону.

На виконання рекомендацій ЄС постановою Кабінету Міністрів України від 05 липня 2024 р. № 790 утворено Координаційний центр з питань протидії незаконному обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боєприпасів до неї.

Офіс Генерального прокурора як центральний орган щодо міжнародного співробітництва під час кримінального провадження поглиблює співпрацю з компетентними органами країн ЄС шляхом створення спільних слідчих груп у рамках досудового розслідування кримінальних проваджень, пов'язаних, зокрема, з організованою злочинністю.

Так, прокурорами Офісу Генерального прокурора та галузевих відділів обласних прокуратур здійснюється процесуальне керівництво у кримінальних провадженнях, для розслідування яких створено спільні слідчі групи з іншими державами Європейського Союзу.

Міжнародне співробітництво здійснюється шляхом використання можливостей Європолу, яким здійснюється облік транснаціональних злочинів і осіб, що їх вчинили, та який є головним координатором міжнародного розшуку злочинців, а також Європейським агентством, що співпрацює з судовими та поліцейськими органами країн-членів ЄС (Євроюст).

БОРОТЬБА З ТЕРОРИЗМОМ

Постановою Кабінету Міністрів України від 15.10.2024 № 1172 введені в дію Правила антитерористичної безпеки, якими встановлені механізми віднесення об'єктів нерухомості до об'єктів можливих терористичних посягань та загальні обов'язкові

вимоги до цих об'єктів, спрямовані на забезпечення їх антитерористичної захищеності.

Прийнято Закон України від 18 грудня 2024 року № 4156-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо формування та ведення переліку терористичних організацій (груп)», яким визначено процедуру формування і ведення публічного переліку терористичних організацій (груп).

Протягом 2024 року:

- забезпечено вжиття заходів з протидії протиправній діяльності в Україні міжнародних терористичних організацій, незаконних збройних формувань, а також релігійно-екстремістських організацій і груп;
- за напрямом інформаційного обміну з Європолем Службою безпеки України через захищену інформаційну мережу SIENA отримано 1853 та спрямовано на адресу країн Європолу 350 повідомлень. Переважна більшість повідомлень належить до сфери протидії тероризму, геноциду, нелегальній міграції та відмиванню коштів, розслідування воєнних злочинів.

Крім цього, у червні 2024 року отримано доступ до спеціалізованого додатку SIENA CT (Counter Terrorism).

Спецслужби російської федерації протягом 2024 року значно активізували зусилля, спрямовані на організацію терактів, диверсій та умисного знищення і пошкодження майна, з метою дестабілізації суспільно-політичної обстановки в Україні. Вербування безпосередніх виконавців злочинів здійснюється через мережу Інтернет на матеріальній основі.

Протягом 2024 року Служба безпеки України та Національна поліція затримали понад 450 осіб, які за дорученням російських кураторів займалися вказаною протиправною діяльністю в Україні.

РОЗСЛІДУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ

Офіс Генерального прокурора як центральний орган щодо міжнародного співробітництва під час кримінального провадження співпрацює з компетентними органами країн ЄС шляхом створення спільних слідчих груп (далі – ССГ) у рамках досудового розслідування кримінальних проваджень, пов'язаних з корупцією, тероризмом, організованою злочинністю. Координація діяльності щодо укладення угод про створення ССГ здійснюється Євроюстом.

Упродовж 2024 року між Україною та державами-членами ЄС підписано 54 угоди про створення ССГ, а також документів про продовження їх діяльності, зміну керівників та складу, забезпечено участь представників прокуратури у 48 координаційних нарадах Євроюсту.

Продовжувалося спільне розслідування російської агресії, воєнних злочинів, злочинів проти людяності та геноциду ССГ «Справа України», яку створили Україна, Литовська Республіка, Республіка Польща, Естонська Республіка, Латвійська Республіка, Словацька Республіка та Румунія як сторони, а також Євроюст, Офіс Прокурора Міжнародного кримінального суду та Агентство ЄС зі співробітництва правоохоронних органів (Європол) як учасники.

За спільною згодою сторін діяльність ССГ продовжено до 25.03.2026. Держави-члени ССГ поступово розширюють мандат розслідування, який окрім воєнних злочинів, включає розслідування злочину геноциду, злочинів проти людяності та агресії. 10.09.2024 Сторони ССГ погодилися внести зміни до Угоди, щоб посилити розслідування злочинів за фактами катувань, жорстокого поводження та проведення фільтраційних заходів.

З моменту свого заснування в липні 2023 року Міжнародний центр з переслідування злочину агресії проти України (ICPA) досяг значного прогресу в розбудові спільної стратегії розслідування та обвинувачення у справах про злочини агресії. ICPA є унікальним судовим центром, інтегрованим у Євроюст, для підтримки національних розслідувань злочину агресії, пов'язаного з війною в Україні, завдяки якому незалежні прокурори з різних держав можуть щодня працювати разом в одному місці, швидко та ефективно обмінюватися доказами та погоджувати спільну стратегію розслідування та обвинувачення. Упродовж 2024 року учасниками ICPA проведено понад 50 робочих зустрічей (in-person) та 12 робочих зустрічей (online).

Станом на кінець 2024 року вже 27 держав, крім України, здійснюють власні розслідування або збирають докази злочинів, вчинених у ході російської агресії, зокрема Албанія, Бельгія, Болгарія, Великобританія, Данія, Естонія, Ірландія, Іспанія, Італія, Канада, Латвія, Литва, Молдова, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія, США, Угорщина, Фінляндія, Франція, Чехія, Швейцарія та Швеція.

До кримінальної відповідальності притягнуто велику кількість воєнних злочинців, сформовано доказову базу щодо злочинів РФ проти миру та безпеки людства для розгляду в міжнародних судових інстанціях.

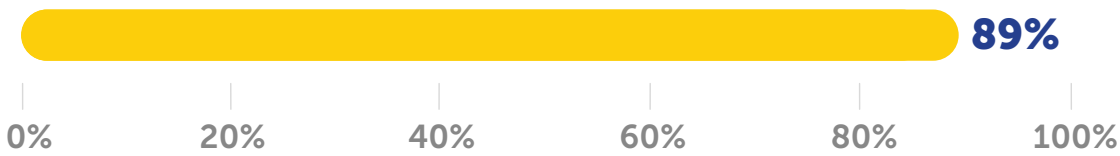
Згідно з даними Єдиного реєстру досудових розслідувань протягом 2024 року слідчими Служби безпеки України здійснювалося досудове розслідування у 113 181 кримінальному провадженні, у тому числі за фактами вчинення злочинів, пов'язаних із відкритою військовою агресією РФ проти України (за ст. 437 Кримінального Кодексу України – у 197 кримінальних провадженнях та за ст. 438 Кримінального Кодексу України – у 77 282 кримінальних провадженнях), у яких повідомлено про підозру 4 485 особам (за ст. 437 Кримінального Кодексу України – 74 особам, за ст. 438 Кримінального Кодексу України – 119 особам).

Служба безпеки України продовжує здійснювати активну взаємодію з органами Європейського Союзу у сфері досудового розслідування злочинів, вчинених у зв'язку з розпочатою у 2014 році агресією РФ проти України та подальшим повномасштабним вторгненням країни-агресора.

Зокрема, представники Служби безпеки України долучаються до роботи в рамках Міжнародної спільної слідчої групи (JIT) та Міжнародного центру з переслідування злочинів агресії проти України (ICPA) та беруть участь у координаційних нарадах у Євроюсті щодо розслідування організації представниками органів влади та збройних сил російської федерації широкомасштабного збройного вторгнення на територію України.

ТЕХНІЧНІ БАР'ЄРИ У ТОРГІВЛІ

У 2024 році Україна продовжувала вживати заходів щодо максимального врахування рекомендацій, наданих Стороною ЄС за результатами проведених оцінювань стану адаптації горизонтального і секторального законодавства до актів законодавства ЄС, а також готовності інфраструктури якості України до укладення Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (Угода АСАА) та рекомендацій першого та другого пріоритетів, що були отримані від Європейської Комісії у грудні 2023 року.

За результатами проведених оцінювань та з метою започаткування офіційної оцінки з боку ЄС протягом 2024 року повністю виконано п'ять із семи рекомендацій першого пріоритету. Частково забезпечено впровадження ще двох рекомендацій європейської сторони, зокрема, розроблено законопроекти:

- «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного ринкового нагляду та системи технічного регулювання відповідно до вимог Європейського Союзу» (реєстр. № 12426 від 20.01.2025), який має на меті забезпечити відповідність європейському законодавству у сфері ринкового нагляду (зокрема, Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 2019/1020);
- «Про внесення змін до деяких законів України щодо гармонізації сфери акредитації органів з оцінки відповідності та системи технічного регулювання з вимогами Європейського Союзу» (реєстр. № 12221 від 18.11.2024), метою якого є гармонізувати з європейськими процедури оцінки відповідності та акредитації та запровадити всі рекомендовані європейськими експертами норми Регламенту Європейського Парламенту і Ради № 765/2008/ЄС та Рішення Європейського Парламенту і Ради № 768/2008/ЄС.

Наразі відбувається робота з виконання 13 рекомендацій другого пріоритету, з яких виконано чотири, частково виконано – дві, у процесі виконання – сім.

Зокрема, у 2024 році прийнято постанови Кабінету Міністрів України:

- від 08.03.2024 № 261 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303 і від 3 травня 2022 р. № 550», якою забезпечено поновлення планових та позапланових заходів державного ринкового нагляду та контролю нехарчової продукції у пріоритетних сферах промислових товарів в цілях АСАА, а саме: електромагнітна сумісність обладнання, низьковольтне електричне обладнання та машини, а також поновлення позапланових перевірок для всіх видів продукції у сфері державного ринкового нагляду;
- від 23.07.2024 № 846 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо технічного регулювання», якою серед іншого

внесено зміни до Технічного регламенту електромагнітної сумісності в частині приведення у відповідність до Директиви 2014/30/ЄС та Технічного регламенту низьковольтного електричного обладнання в частині приведення у відповідність до Директиви 2014/35/ЄС;

- від 06.09.2024 № 1052 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303 і від 3 травня 2022 р. № 550», якою поновлено планові перевірки ринкового нагляду та державний контроль щодо електричного та електронного обладнання, обігрівачів приміщень та комбінованих обігрівачів, іграшок, рухомого обладнання, що працює під тиском, засобів індивідуального захисту, ліфтів та компонентів безпеки для ліфтів, колісних транспортних засобів, нових частин та обладнання, які можуть бути встановлені та/або використані на колісних транспортних засобах, медичних виробів та допоміжних засобів, медичних виробів для діагностики *in vitro* та їх допоміжних засобів, активних медичних виробів, які імплантують;
- від 27.12.2024 № 1511 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 року № 303 та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України», якою з 01.01.2025 знято мораторій на заходи державного ринкового нагляду та контролю нехарчової продукції щодо всіх видів нехарчової продукції.

Продовжувалась робота щодо прийняття національних стандартів та затвердження переліків національних стандартів для цілей застосування технічних регламентів, які визначені пріоритетними для Угоди АСАА. Зокрема, у 2024 році прийнято 443 національні стандарти, з яких 371 гармонізований з міжнародними та європейськими, затверджено 3 переліки національних стандартів для цілей застосування технічних регламентів, розроблених на основі актів законодавства ЄС, та 12 змін до переліків національних стандартів для цілей застосування технічних регламентів, розроблених на основі актів законодавства ЄС. У сфері електромагнітної сумісності, безпеки машин та низьковольтного обладнання затверджено 2 переліки стандартів та 1 зміну до них.

Крім того, протягом 2024 року скасовано 764 національні стандарти, у тому числі такі, що суперечать положенням прийнятих європейських стандартів. Загалом Фонд національних стандартів становить 45 733 національні стандарти, з яких 30 094 – гармонізовані з європейськими, а 8 181 – з міжнародними.

Також протягом року з метою приведення у відповідність із законодавством ЄС у сфері технічного регулювання прийнято такі нормативно-правові акти:

- постанову Кабінету Міністрів України від 23.08.2024 № 963 «Про внесення зміни до пункту 2 Технічного регламенту обладнання, що працює під тиском»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 17.09.2024 № 1068 «Про внесення змін у додатки 3 і 4 до Технічного регламенту обмеження використання деяких небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 846 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо технічного регулювання», якою внесені зміни до Технічного регламенту низьковольтного електричного обладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1067, Технічного регламенту з електромагнітної сумісності обладнання,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1077, форми, опису знака відповідності технічним регламентам, правил та умов його нанесення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1184, та спеціальних вимог до призначених органів з оцінки відповідності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 13.01.2016 № 56;

- постанову Кабінету Міністрів України від 10.12.2024 № 1399 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 62 і від 4 грудня 2019 р. № 1186», якою внесені зміни у додаток 1 до Технічного регламенту безпеки машин та до Технічного регламенту шумового випромінювання у навколишнє середовище від обладнання, що використовується ззовні приміщень;
- наказ Мінекономіки від 16.05.2024 № 12710 «Про внесення змін у додатки до наказів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 06 березня 2019 року № 385 та Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 28 липня 2020 року № 1408», зареєстрований в Мін'юсті 29.05.2024 за № 792/42137;
- постанову Кабінету Міністрів України від 22.03.2024 № 320 «Про внесення змін до технічних регламентів, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 13 січня 2016 р. № 94 і від 24 лютого 2016 р. № 163», якою внесені зміни до Технічного регламенту засобів вимірювальної техніки.

На сьогодні на виконання положень Угоди про асоціацію із 27 секторів промислової продукції для 25 секторів прийнято 83 технічних регламенти.

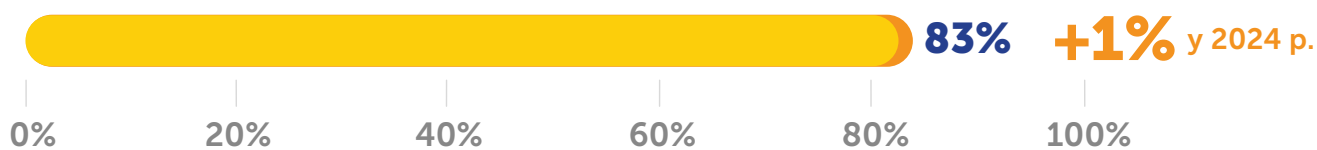
Загалом наразі прийнято 131 технічний регламент, з яких 118 розроблено на основі актів законодавства Європейського Союзу і 102 вже є обов'язковими до застосування. Наразі в Україні є чинними 114 технічних регламентів.

Національне агентство з акредитації України (далі - НААУ) є підписантом угод про визнання з Європейською кооперацією з акредитації (EA MLA), Міжнародною кооперацією з акредитації лабораторій (ILAC MRA) та Міжнародним форумом з акредитації (IAF MLA). Таким чином, акредитація, що надається НААУ у відповідних сферах, є еквівалентною акредитації, що надається національними органами з акредитації – підписантами ILAC MRA та IAF MLA у більш ніж 80 країнах світу.

30 липня 2024 року за результатами паритетного оцінювання НААУ Рада Європейської кооперації з акредитації прийняла рішення, що НААУ залишається підписантом багатосторонньої угоди EA MLA про визнання у сферах калібрувальних, випробувальних, медичних лабораторій; органів з сертифікації продукції, систем менеджменту, персоналу; органів інспектування, а також розширила визнання у сфері валідації та верифікації.

Наразі в Україні налічується 1106 акредитованих органів з оцінки відповідності: 710 випробувальних лабораторій, 60 медичних лабораторій, 38 калібрувальних лабораторій, 64 органів сертифікації систем управління, 16 органів з сертифікації персоналу, 112 органів з сертифікації продукції, процесів та послуг, 92 інспекційних органів, 8 органів з верифікації тверджень щодо парникових газів та 6 провайдерів перевірки професійного рівня.

САНІТАРНІ ТА ФІТОСАНІТАРНІ ЗАХОДИ

Зобов'язання України за напрямом «Санітарні та фітосанітарні заходи» (далі - СФЗ) передбачені Главою 4 «Санітарні та фітосанітарні заходи» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» та Додатком 5 Угоди про асоціацію.

У 2024 році на виконання Угоди про асоціацію та з метою імплементації актів права ЄС:

1. Прийнято:

Закон України від 17.12.2024 № 4147-IX «Про державне регулювання сфери захисту рослин», передбачає системний і комплексний перегляд регулювання у сферах захисту рослин, карантину рослин, обігу та застосування засобів захисту рослин. Також він регламентує здійснення офіційного контролю та інших офіційних заходів у цих сферах, що відповідає нормативно-правовим актам Європейського Союзу.

2. Опрацьовуються в комітеті:

- проект Закону України «Про засоби захисту рослин і добривні засоби» (реєстр. № 11062 від 04.03.24), розроблений з метою законодавчого вдосконалення державного регулювання у сфері поводження з пестицидами та агрохімікатами в цілому та, зокрема, з урахуванням актів ЄС;
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення регулювання у сфері ветеринарної медицини у відповідність до актів права Європейського Союзу» (реєстр. № 12285 від 04.12.2024), що забезпечить стабільну епізоотичну ситуацію в країні, сприятиме створенню комплексного регулювання відносин у сфері ветеринарної медицини;
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення регулювання у сфері ветеринарної медицини та у сфері благополуччя тварин у відповідність до актів права Європейського Союзу» (реєстр. № 12285-1 від 24.12.24), що забезпечить стабільну епізоотичну ситуацію в країні, сприятиме створенню комплексного регулювання відносин у сфері ветеринарної медицини та благополуччя тварин, сприятиме експорту української продукції до держав-членів Європейського Союзу та інших держав світу.

3. З метою створення комплексного та завершеного регулювання у сфері СФЗ з урахуванням відповідних положень актів права ЄС прийнято:

- постанову Кабінету Міністрів України від 12.01.2024 № 27 «Про затвердження Порядку видачі, відмови у видачі, анулювання, тимчасового припинення дії, переоформлення та поновлення дії експлуатаційного дозволу, форми експлуатаційного дозволу та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України»;

- постанову Кабінету Міністрів України від 19.01.2024 № 53 «Про затвердження Порядку проведення перевірки документів та інформації, зазначеної у документах, що супроводжують вантаж із насінням і садивним матеріалом, дослідними та офіційними зразками насіння і садивного матеріалу, державним фітосанітарним інспектором під час здійснення фітосанітарного контролю та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 04.06.2024 № 640 «Про внесення змін до Порядку одержання посвідчення про право роботи з пестицидами», з метою вдосконалення порядку видачі посвідчення про право роботи з пестицидами відповідно до європейського законодавства та Закону України від 17.02.2022 № 2073-IX «Про адміністративну процедуру»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 18.07.2024 № 830 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 10 січня 2019 р. № 10»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 № 1229 «Про внесення змін до Порядку проведення інспектування, огляду, фітосанітарної експертизи (аналізів), повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів), нагляду, обстеження, моніторингу, знезараження об'єктів регулювання, оформлення сертифікатів, передбачених Законом України «Про карантин рослин», контролю за проведенням огляду в частині відбору зразків та вибіркового контролю за проведенням фітосанітарної експертизи (аналізів)»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 15.11.2024 № 1309 «Деякі питання створення та функціонування електронної системи реєстрів у галузі рослинництва «е-рослинництво».

4. Крім того, затверджено такі накази міністерств:

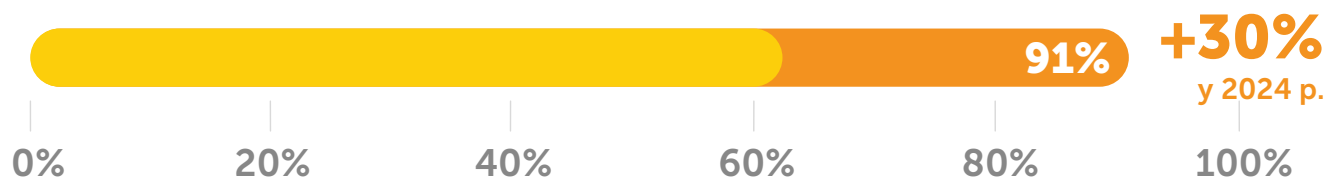
- наказ Мінагрополітики від 15.02.2024 № 431 «Про затвердження Порядку державної реєстрації потужностей та Порядку ведення державного реєстру операторів ринку та їхніх потужностей», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.04.2024 за №№ 501/41846, 502/41847;
- наказ Мінагрополітики від 07.03.2024 № 699 «Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з трансмісивними губчастоподібними енцефалопатіями», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26.03.2024 за № 450/41795;
- наказ Мінагрополітики від 18.03.2024 № 859 «Про затвердження Ветеринарно-санітарних вимог до потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12.04.2024 за № 534/41879;
- наказ Мінагрополітики від 02.04.2024 № 1050 «Про затвердження Вимог до маркування та пакування садивного матеріалу», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 09 травня 2024 року за № 674/42019;
- наказ Мінагрополітики від 19.04.2024 № 1279 «Про затвердження Гігієнічних вимог до агропродовольчих ринків», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.05.2024 за № 745/42090;

- наказ Мінагрополітики від 16.05.2024 № 1521 «Про затвердження Вимог до виробництва та обігу живих двостулкових молюсків, живих голкошкірих, живих кишковопорожнинних та живих морських черевonoгих, класифікації територій виробництва і територій повторного заселення живих двостулкових молюсків, санітарного обстеження, моніторингу та ведення переліку відповідних територій», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07.06.2024 за № 857/42202;
- наказ Мінагрополітики від 27.05.2024 № 1640 «Про затвердження Порядку реєстрації осіб, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання, та Фітосанітарних заходів щодо дерев'яного пакувального матеріалу», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27.06.2024 за № 968/42313, яким оновлено та спрощено порядок реєстрації суб'єктів господарювання у сфері карантину рослин та удосконалено правила щодо поводження з дерев'яним пакувальним матеріалом з урахуванням європейського законодавства та міжнародних стандартів, а також Закону України «Про адміністративну процедуру»;
- наказ Мінагрополітики від 31.05.2024 № 1691 «Про затвердження Методів відбору зразків та лабораторних досліджень (випробувань) для визначення перфторалкільних речовин у деяких харчових продуктах для цілей державного контролю», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.07.2024 за № 1000/42345;
- наказ Мінагрополітики від 31.05.2024 № 1692 «Про затвердження Методів відбору зразків та лабораторних досліджень (випробувань) для визначення рівнів діоксинів, діоксиноподібних поліхлорованих біфенілів і недіоксиноподібних поліхлорованих біфенілів у деяких харчових продуктах для цілей державного контролю», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28.06.2024 за № 975/42320;
- наказ Мінагрополітики від 31.05.2024 № 1693 «Про затвердження Методів відбору зразків та лабораторних досліджень (випробувань) для визначення рівнів мікотоксинів у харчових продуктах для цілей державного контролю», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.07.2024 за № 1007/42352;
- наказ Мінагрополітики від 14.06.2024 № 1822 «Про внесення змін до наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 06 травня 2019 року № 241», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01.07.2024 за № 981/42326, 982/42327;
- наказ Мінагрополітики від 11.07.2024 № 2033 «Про затвердження Змін до наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 12 березня 2019 року № 118», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.08.2024 за № 1245/42590;
- наказ Мінагрополітики від 26.07.2024 № 2252 «Про затвердження Порядку видачі міжнародних сертифікатів та інших документів, які вимагаються законодавством країни призначення, для вантажів з харчовими продуктами», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 13.09.2024 за № 1378/42723;
- наказ Мінагрополітики від 31.07.2024 № 2337 «Про внесення змін до наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 19 вересня 2016 року № 310», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.08.2024

за № 1243/42588;

- наказ Мінагрополітики від 16.08.2024 № 2691 «Про затвердження Переліку речовин, наявність яких у кормах є обмеженою або забороненою», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.08.2024 за № 1326/42671;
- наказ Мінагрополітики від 23.08.2024 № 2830 «Про затвердження форми щорічного звіту про стан виконання довгострокового та щорічного планів державного контролю» (відповідно до листа Міністерства юстиції України не потребує державної реєстрації);
- наказ Мінагрополітики від 17.09.2024 № 3497 «Про затвердження Переліку категорій кормових матеріалів, які можуть бути зазначені замість окремих кормових матеріалів при маркуванні кормів для домашніх тварин», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.10.2024 за № 1499/42844;
- наказ Мінагрополітики від 17.09.2024 № 3498 «Про затвердження Гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів тваринного походження, що постачаються в невеликих обсягах кінцевим споживачам або локальним закладам роздрібною торгівлі», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.10.2024 за № 1485/42830;
- наказ Мінагрополітики від 21.09.2024 № 3648 «Про затвердження Методів відбору зразків та лабораторних досліджень (випробувань) для визначення рівнів мікроелементів і забруднюючих речовин у харчових продуктах для цілей державного контролю», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.10.2024 за № 1498/42843;
- наказ Мінагрополітики від 11.10.2024 № 3933 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.11.2024 за №№ 1682/43027, 1683/43028, 1684/43029, 1685/43030;
- наказ Мінагрополітики від 21.10.2024 № 4001 «Про внесення змін до наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 14 вересня 2022 року № 682», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06.11.2024 за №1665/43010;
- наказ Мінагрополітики від 05.11.2024 № 4067 «Про затвердження Змін до наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 08 серпня 2023 року № 1503 та затвердження форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного контролю (інспектування) стосовно дотримання операторами ринку та/або операторами потужностей гігієнічних вимог до потужностей, на яких здійснюється виробництво та/або обіг продуктів бджільництва», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12.12.2024 за № 1900/43245;
- наказ Мінагрополітики від 25.11.2024 № 4150 «Про затвердження Правил проведення лабораторних досліджень (випробувань) молока і молочних продуктів на агропродовольчих ринках», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 31.12.2024 за № 2056/43401.

МИТНІ ПИТАННЯ

НАБЛИЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

Прийнято:

1. Закон України від 22.08.2024 № 3926-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу».

Реалізація положень Закону дозволяє:

- застосування знижених ставок ввізного мита за умови наявності авторизації на застосування процедури кінцевого використання товарів та її дотриманні;
- ввезення на митну територію України замінних товарів у рамках гарантійних зобов'язань з умовним повним звільненням від сплати митних платежів;
- застосування митного представництва;
- використання авторизацій для поміщення товарів в окремі митні режими, а саме: тимчасового ввезення, переробки на митній території, переробки за межами митної території, імпорту (в частині процедури кінцевого використання);
- розширення використання еквівалентних товарів;
- застосування розширеного переліку дозволених (звичайних) операцій з товарами, що перебувають під митним контролем;
- електронне листування митного органу з декларантом, утримувачем митного режиму, а також іншими особами щодо направлення повідомлень про проведення документальної перевірки, запитів, наказів та інших документів, що стосуються проведення пост-митного контролю;
- здійснення пост-митного контролю після завершення митного оформлення шляхом проведення доперевірочного аналізу та документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів;
- електронну ідентифікацію осіб через єдиний державний інформаційний веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі»;
- поступовий перехід на систему авторизацій для митних брокерів, утримувачів митних складів, складів тимчасового зберігання із використанням єдиної системи критеріїв та умов для всіх митних авторизацій (дозволів);
- запровадження європейської моделі розмежування типів митних складів та розширення переліку дозволених на них операцій, що надає митним складам

можливість розширити спектр своїх послуг;

- більш ефективний захист прав інтелектуальної власності, а саме: наявність або відсутність порушення прав інтелектуальної власності у товарах буде підтверджуватися правовласником шляхом надання митному органу відповідного висновку про наявність або відсутність порушення прав інтелектуальної власності. Такий висновок надаватиметься виключно правовласником або уповноваженою ним особою, відомості про яких внесено до митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності. Відповідно до прийнятих змін правовласник набуває права у провадженні у справі про порушення митних правил надавати висновок про наявність або відсутність порушення прав інтелектуальної власності та усні та/або письмові пояснення. Заяви правовласників про сприяння захисту прав інтелектуальної власності, в тому числі заяви про сприяння захисту прав інтелектуальної власності, надані правовласником після призупинення митного оформлення товарів за ініціативою митного органу, розглядатимуться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, та обліковуватимуться у митному реєстрі (центральної електронній базі даних). Продовження строку призупинення митного оформлення до 10 робочих днів здійснюватиметься на підставі рішення керівника митного органу або його заступника лише в разі надання правовласником висновку про наявність порушення прав інтелектуальної власності та за його вмотивованим клопотанням.

2. Закон України від 04 грудня 2024 року № 4115-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби», який передбачає поступове до 2028 року підвищення специфічних ставок акцизного податку з сигарет до досягнення мінімального рівня, встановленого Директивою Ради 2011/64/ЄС від 21.06.2011 щодо структури та ставок акцизного збору на тютюнові вироби.

ПРОГРАМА АВТОРИЗОВАНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ОПЕРАТОРА (АЕО) ТА ІНШІ СПРОЩЕННЯ

Станом на 31.12.2024 в Україні 77 підприємств отримали авторизацію АЕО, з яких у 2024 році - 56 підприємств.

Відповідно до пункту і) статті 80 Угоди про асоціацію Сторони взаємно визнають, де це прийнято та доцільно, уповноважених трейдерів та митні контролі. Рамки цього співробітництва, імплементація та практичні заходи повинні бути визначені Підкомітетом з питань митного співробітництва, передбаченим у статті 83 цієї Угоди.

Під час 8-го засідання Підкомітету з питань митного співробітництва Україна-ЄС, яке відбулось онлайн 08.10.2024, Сторона ЄС відзначила прогрес щодо зростання кількості АЕО в Україні. Водночас Сторона ЄС зазначила, що для укладання угоди про взаємне визнання необхідно вжити всіх заходів щодо збільшення в Україні кількості АЕО типу «щодо підтвердження безпеки та надійності». Також Сторона ЄС підтвердила, що Україна має досягнути показника в 10 АЕО типу «щодо підтвердження безпеки та надійності». Станом на 31.12.2024 статус АЕО типу «про підтвердження безпеки та надійності» (АЕО-Б) мають 3 підприємства.

Підпунктом к) пункту 1 статті 76 Угоди про асоціацію передбачено введення та застосування спрощених процедур для уповноважених трейдерів відповідно до

об'єктивних та недискримінаційних критеріїв.

Станом на 31.12.2024 204 підприємства отримали 1017 авторизацій на застосування спрощень (у тому числі транзитних).

За 2024 рік надано 605 авторизацій на застосування спрощень, з яких 356 авторизацій на застосування спрощень, передбачених Митним кодексом України, та 249 авторизацій на застосування транзитних спрощень, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту.

ФУНКЦІОНУВАННЯ NCTS

Здійснено успішний перехід на застосування NCTS Фаза 5 (Нової комп'ютеризованої транзитної системи) у квітні 2024 р. За допомогою оновленого програмного забезпечення NCTS Фаза 5 оформлено 59,7 тис. декларацій, з яких 45,8 тис. на виїзд з України та 13,9 тис на в'їзд до України.

За 2024 рік у країнах-учасниках Конвенції про процедуру спільного транзиту було успішно завершено 73,1 тис. переміщень, розпочатих митними органами України. При цьому в Україні було завершено 21,1 тис. переміщень, розпочатих в інших країнах-учасниках Конвенції.

Загалом від початку застосування в Україні процедури спільного транзиту (з 1 жовтня 2022 року) оформлено 136,2 тис. декларацій.

У 2024 році відповідно до умов Конвенції про процедуру спільного транзиту в системі управління гарантіями GMS зареєстровано 109 загальних та 10151 індивідуальна гарантія.

ПІДПРИЄМНИЦТВО

+2%
у 2024 р.

ВДОСКОНАЛЕННЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Урядом проводиться реформа корпоративного управління для приведення системи управління суб'єктів господарювання державного сектору економіки до відповідних стандартів Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР).

08.03.2024 набрав чинності Закон України від 22.02.2024 № 3587-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління» (далі – Закон № 3587-IX), розроблений з метою усунення з українського законодавства колізій та протиріч, що не дозволяють в повній мірі імплементувати в державних компаніях сучасні стандарти корпоративного управління ОЕСР.

Зокрема, Законом № 3587-IX внесено зміни до Господарського кодексу України, Цивільного Кодексу України, а також законів України «Про управління об'єктами державної власності», «Про акціонерні товариства», «Про Кабінет Міністрів України», «Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту», «Про особливості утворення акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування» та «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю».

Також Законом № 3587-IX:

- надано повноваження Кабінету Міністрів України затверджувати Політику державної власності, з якою мають узгоджуватися стратегічні плани розвитку, а також фінансові та інвестиційні плани державних підприємств;
- розширено повноваження наглядових рад (члени наглядової ради прийматимуть ключові операційні рішення – затверджуватимуть фінансові, стратегічні, інвестиційні плани на основі Політики державної власності і листів-очікування власника, визначатимуть розмір оплати праці і винагороди керівника державного підприємства, голови виконавчого органу господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, призначатимуть і звільнятимуть керівників державних підприємств).

Мінекономіки у тісній співпраці з міжнародними партнерами та з урахуванням рекомендацій Європейської комісії, ОЕСР, МВФ, Світового банку та ЄБРР розроблено, а Урядом прийнято постанову від 29.11.2024 № 1369 «Деякі питання політики державної власності» (далі – Політика державної власності), яка набрала чинності 05.12.2024.

Політика державної власності є ключовим і абсолютно новим інструментом регулювання корпоративного управління в правовій системі України. Вона враховує Керівні принципи ОЕСР з останніми змінами 2024 року, стали практики провідних економік цивілізованого світу, консенсусну позицію ключових світових донорів.

Політика державної власності включає: політику державної власності; стратегію приватизації; політику винагороди керівників державних унітарних підприємств та голів виконавчих органів господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі; політику винагороди членів наглядових рад державних унітарних підприємств, господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі; державну дивідендну політику.

Політика державної власності визначає загальні принципи, зокрема, з таких питань:

- обґрунтування та цілі залишення у державній власності державних унітарних підприємств та корпоративних прав у господарських товариствах з метою забезпечення національних економічних інтересів та у зв'язку з коротко- та довгостроковими планами економічного, соціального розвитку держави, що закріплені у державних програмах розвитку відповідних галузей економіки;
- класифікація державних унітарних підприємств, господарських товариств відповідно до підстав залишення у державній власності, планів щодо приватизації, реорганізації або ліквідації, а також обґрунтування будь-якої іншої категоризації державних унітарних підприємств, господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі;
- вимоги щодо звітності, принципи встановлення цілей діяльності (зокрема норм прибутку) господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі;
- вимоги щодо прозорості та розкриття інформації державних підприємств, господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі.

Відповідно до положень Політики державної власності, за результатами здійснення розподілу у державній власності повинні залишитись тільки ті суб'єкти господарювання, які:

- беруть участь у виробництві товарів, виконанні робіт та наданні послуг у сферах, де суб'єкти господарювання приватного сектору економіки не можуть робити це ефективно;
- належать до суб'єктів природних монополій;
- забезпечують національну безпеку та обороноздатність України шляхом володіння та управління підприємством, корпоративними правами держави;
- заборонено приватизувати відповідно до статті 4 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», та іншими законами України.

Слід зазначити, що решта суб'єктів господарювання має бути передана до Фонду державного майна України для приватизації, реорганізації або ліквідації.

На виконання зазначеного завдання Уряд розподілив державні підприємства, товариства з корпоративними правами держави на категорії (протокол № 135 засідання Кабінету Міністрів України від 27.12.2024):

- суб'єкти господарювання державного сектору економіки, які залишаються у державній власності, у тому числі ті, які не підлягають приватизації відповідно до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна»;

- суб'єкти господарювання державного сектору економіки, необхідних для забезпечення обороноздатності держави, які залишаються в державній власності на період дії правового режиму воєнного стану, приватизація яких може бути проведена після його припинення або скасування;
- суб'єкти господарювання державного сектору економіки, які повинні бути приватизовані чи ліквідовані або щодо яких застосовуються обидва таких способи;
- суб'єкти господарювання державного сектору економіки, які підлягають реорганізації та/або щодо яких вживаються інші заходи з метою відокремлення видів діяльності, які підпадають під причини залишення зазначених суб'єктів господарювання в державній власності, від інших видів діяльності відповідно до Політики державної власності;
- суб'єкти господарювання державного сектору економіки, які перебувають на територіях, на яких ведуться бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, та які за згодою суб'єкта управління мають бути передані до Фонду державного майна.

03.09.2024 введено в дію Закон України від 14.07.2023 № 3257-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування діяльності відокремлених підрозділів юридичної особи, утвореної відповідно до законодавства іноземної держави» (далі – Закон № 3257-IX), який розроблено на виконання плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106.

Законом № 3257-IX передбачається імплементація положень Директиви (ЄС) 2017/1132 Європейського Парламенту та Ради від 14.06.2017, що стосуються деяких аспектів корпоративного права (Кодифікація), зокрема, щодо правил розкриття інформації, які застосовуються до філій компаній з інших держав-членів, шляхом внесення інформації про такі відокремлені підрозділи до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань і відкриття її для загального доступу.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ТА АУДИТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Міністерством фінансів України здійснювалися заходи задля подальшого наближення національного законодавства до законодавства ЄС та впровадження реформ, спрямованих на набуття Україною членства в ЄС, зокрема:

у сфері бухгалтерського обліку

з метою гармонізації національного законодавства у сфері бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності із *acquis* ЄС, а також підвищення рівня прозорості та співставності показників фінансової звітності підприємств:

- приведено у відповідність до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення

помилки і зміни у фінансових звітах», 21 «Вплив змін валютних курсів» та 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», а також внесено зміни до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій;

- здійснено актуалізацію та оприлюднення державною мовою міжнародних стандартів фінансової звітності видання 2024 року на офіційному веб-сайті Міністерства фінансів України;
- удосконалено нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в державному секторі відповідно до міжнародних стандартів та кращих практик ЄС, зокрема, удосконалено Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі 129 «Інвестиційна нерухомість» (наказ Міністерства фінансів України від 08.07.2024 № 329), 122 «Нематеріальні активи» (наказ Міністерства фінансів України від 11.07.2024 № 338), Типову форму фінансової звітності № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності» (наказ Міністерства фінансів України від 28.11.2024 № 610) та вказівки щодо застосування національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи» (наказ Міністерства фінансів України від 11.11.2024 № 573);
- здійснено переклад міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору (IPSAS) 45 «Основні засоби», 46 «Оцінка», 47 «Дохід», 48 «Витрати на передачу», 49 «Пенсійні програми» в рамках реалізації Проекту «Програма підтримки державного управління фінансами для України» EU4PFM;
- укладено Угоду між Міністерством фінансів України та Фондом міжнародних стандартів фінансової звітності (Велика Британія) про дозвіл на переклад та використання матеріалів, авторськими правами на які володіє Фонд МСФЗ (Велика Британія), а саме Концептуальної основи фінансової звітності;
- укладено додатки A14, A15, A16 та A17 до Угоди між Міністерством фінансів України та Міжнародною федерацією бухгалтерів (США) про дозвіл перекладати та публікувати матеріали, захищені авторським правом (реєстраційний № UA-MOF-T-OA-2018), а саме творів: МСБОДС 45 «Основні засоби» (травень 2023 року), МСБОДС 46 «Оцінка» (травень 2023 року), МСБОДС 47 «Дохід» (травень 2023 року), МСБОДС 48 «Витрати на передачу» (травень 2023 року), МСБОДС 49 «Пенсійні програми» (листопад 2023 року), Міжнародного стандарту аудиту для аудиту фінансової звітності менш складних суб'єктів господарювання (грудень 2023 року), Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) (видання 2023 року), Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2022 та 2023-2024 років);

у сфері аудиту

- Міністерством фінансів України розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та деяких законів України щодо удосконалення законодавства у сфері аудиторської діяльності» з метою удосконалення правових засад провадження аудиторської діяльності в Україні, імплементації норм законодавства ЄС з питань надання впевненості щодо звітності із сталого розвитку (Директиви 2022/2464);

- удосконалено функціонування Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності шляхом прийняття наказу Міністерства фінансів України від 16.05.2024 № 237 «Про затвердження Змін до Порядку ведення Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20 червня 2024 р. за № 926/42271;
- оновлено пакет міжнародних стандартів аудиту, у тому числі Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи міжнародні стандарти незалежності).

КОНКУРЕНЦІЯ ТА ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА

1) Функціонування системи контролю за державною допомогою в умовах воєнного стану

Частково відновлено контроль за державною допомогою, зокрема, тією, що надається через Фонд розвитку підприємництва (відповідно до Закону України від 21.05.2024 № 3720-IX «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»).

2) Моніторинг державної допомоги, що надається під час дії воєнного стану

До відновлення дії положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» щодо подання повідомлень про державну допомогу, керівники центральних органів виконавчої влади, начальники військових адміністрацій надаватимуть Антимонопольному комітету України інформацію про реалізовані під час дії воєнного стану заходи з надання підтримки суб'єктам господарювання (доручення Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України від 07.08.2024 № 23872/2/1-24).

3) Інвентаризація чинних програм державної допомоги

Згідно з пунктом 66 Плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.02.2024 № 133-р, Антимонопольний комітет України здійснює підготовчу роботу із завершення інвентаризації чинних програм державної допомоги. Зокрема, у листопаді 2024 р. оприлюднено Звіт щодо інвентаризації програм підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, які існували на день набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Інвентаризація виявила 56 програм, які містять ознаки чинної державної допомоги. Після відновлення дії обов'язку надавачів державної допомоги щодо подання інформації про чинну державну допомогу, зазначені вище програми мають бути повідомлені Антимонопольному комітету України для визначення належності цих програм до державної допомоги та проведення оцінки їх допустимості для конкуренції.

4) Вдосконалення законодавства про державну допомогу

Кабінетом Міністрів України було затверджено:

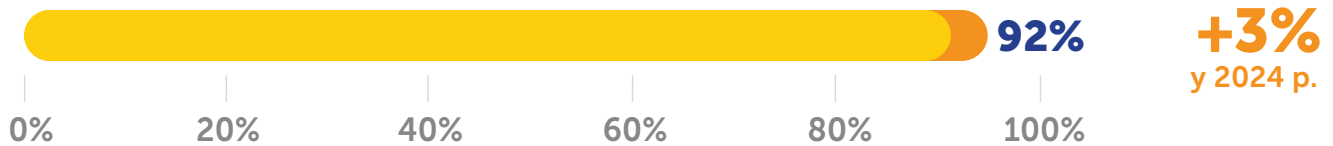
- Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання

на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес (постанова Кабінету Міністрів України від 5 січня 2024 р. № 12);

- Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання в галузі цивільної авіації (постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2024 р. № 26);
- Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для провадження діяльності, пов'язаної із спортивною інфраструктурою (постанова Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2024 р. № 161);
- Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання, діяльність яких пов'язана з використанням об'єктів портової інфраструктури (постанова Кабінету Міністрів України від 22 березня 2024 р. № 323).

ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ

Зобов'язання України у сфері державних закупівель охоплюються положеннями Глави 8 «Державні закупівлі» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» та Додатку XXI Угоди про асоціацію, які становлять основу для подальших кроків щодо вдосконалення національного законодавства в контексті європейської інтеграції.

Важливим кроком на шляху до європейської інтеграції стало підписання Українською Стороною та Стороною ЄС двох спільних рішень Ради асоціації між Україною та ЄС:

- Рішення № 1/2024 Ради асоціації між Україною та ЄС від 01 жовтня 2024 року про надання взаємного доступу до ринку товарів для центральних органів влади відповідно до Додатка XXI-A «Індикативний графік інституційних реформ, адаптації законодавства та надання доступу до ринку» до глави 8 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;
- Рішення № 2/2024 Ради асоціації між Україною та ЄС від 01 жовтня 2024 року про надання взаємного доступу до ринку товарів для державних, регіональних та місцевих органів влади та організацій публічного права відповідно до Додатка XXI-A «Індикативний графік інституційних реформ, адаптації законодавства та надання доступу до ринку» до глави 8 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Ці кроки підкреслюють важливість вдосконалення законодавства України у сфері державних закупівель, щоб забезпечити його відповідність нормам права Європейського Союзу. Одним із ключових етапів цього процесу є регулярні зустрічі та консультації з Європейською Комісією, що дозволяють адаптувати національні нормативи до європейських стандартів.

Зокрема, за результатами двосторонньої зустрічі в рамках офіційного скринінгу відповідності законодавства України праву Європейського Союзу за переговорним розділом 5 «Публічні закупівлі», що відбулася 8-9 липня 2024 року в Брюсселі, Європейська Комісія підтвердила необхідність приведення українського законодавства у сфері публічних закупівель у відповідність до європейських стандартів. Це підкреслює важливість адаптації українського законодавства до європейських вимог.

У зв'язку з цим до Європейської Комісії для проведення комплексної оцінки на предмет відповідності *acquis* ЄС та відповідним зобов'язанням України було направлено проекти законів України «Про публічні закупівлі» (реєстр. № 11520 від 23.08.2024) та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства» (реєстр. № 7508 від 01.07.2022).

Проект Закону України № 11520 передбачає імплементацію положень Директиви 2014/24/ЄС та Директиви 2014/25/ЄС в національне законодавство України, що, в свою чергу, дозволить забезпечити прозорість та ефективність закупівель, необхідних для відновлення країни після повномасштабної війни. Серед нововведень цього законопроекту – впровадження нових процедур, таких як інноваційне партнерство, динамічні системи закупівель, конкурс проектів та спільні закупівлі.

З прийняттям проекту Закону № 11520 у 2025 році буде значно прискорено процес відкриття ринків публічних закупівель як України, так і ЄС, що відповідає вимогам Додатка XXI-A «Орієнтовний графік інституційної реформи» до Глави 8 Угоди про асоціацію.

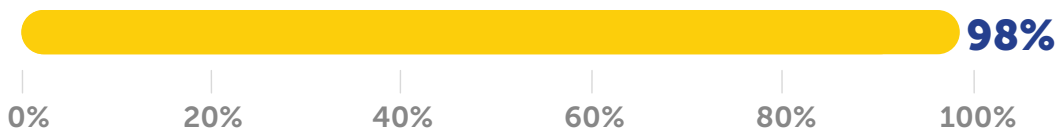
Окрім того, Україна визнає необхідність гармонізації законодавства у сфері державно-приватного партнерства (ДПП) та концесій з нормами права ЄС, зокрема Директиви 2014/23/ЄС про концесії. У цьому контексті одним із ключових кроків є підготовка до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України» (реєстр. № 7508 від 01.07.2022), який передбачає внесення змін до законів України «Про державно-приватне партнерство» та «Про концесію» для приведення їх у відповідність із *acquis* ЄС.

Проект Закону № 7508 передбачає імплементацію положень Директиви 2014/23/ЄС в національне законодавство, зокрема щодо термінології, методики розрахунку оціночної вартості концесії, строку дії концесії, загальних принципів змішаних контрактів, норм щодо локалізації, приватної ініціативи, конфіденційності, оприлюднення інформації про концесію та внесення змін до концесійного договору, субпідряду, термінів подачі заявок і пропозицій на концесії, припинення концесії, моніторингу та звітності, технічних і функціональних вимог.

Наразі продовжуються консультації з Європейською Комісією із зазначених питань.

Насамкінець, Україна продовжує узгодження своєї сфери оборонних закупівель з положеннями Директиви 2009/81/ЄС про координацію процедур закупівель у сфері оборони та безпеки. Це є стратегічним пріоритетом, особливо в умовах військової агресії Російської Федерації, оскільки забезпечує ефективне і прозоре використання ресурсів для зміцнення обороноздатності країни та залучення міжнародних постачальників до оборонних закупівель.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Зобов'язання України щодо забезпечення належного та ефективного виконання зобов'язань за міжнародними договорами у сфері інтелектуальної власності передбачені положеннями Глави 9 «Інтелектуальна власність» Розділу IV «Торгівля та пов'язані з торгівлею питання» Угоди про асоціацію.

Протягом 2024 року Мінекономіки та Мінагрополітики були здійснені заходи щодо приведення національного законодавства у відповідність із європейськими нормами у сфері інтелектуальної власності. Зокрема, було прийнято такі нормативно-правові акти:

Промислові зразки:

- наказ Мінекономіки від 7 березня 2024 р. № 6237 «Про затвердження Правил складання і подання заявки на промисловий зразок та проведення експертизи заявки на промисловий зразок і міжнародної реєстрації промислового зразка» (зареєстрований у Міністерстві юстиції України 16 квітня 2024 р. за № 547/41892), який узгоджує норми щодо промислових зразків із Законом України «Про охорону прав на промислові зразки», до якого імплементовано норми права ЄС;

Винаходи та корисні моделі:

- наказ Мінекономіки від 9 вересня 2024 р. № 23301 «Про затвердження Правил складання, подання та проведення експертизи заявки на винахід і заявки на корисну модель» (зареєстрований у Міністерстві юстиції України 18 вересня 2024 р. за № 1411/42756), який узгоджує положення щодо винаходів та корисних моделей із Законом України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», що містить норми права ЄС.

ГЕОГРАФІЧНІ ЗАЗНАЧЕННЯ

Протягом 2024 року для реалізації Закону України «Про особливості правової охорони географічних зазначень для сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, захист прав та застосування схем якості, включаючи традиційні гарантовані особливості для сільськогосподарської продукції та харчових продуктів» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 26 березня 2024 р. № 334 «Про затвердження Порядку сплати збору за подання заперечення щодо реєстрації традиційної гарантованої особливості» та низку наказів Мінагрополітики, зокрема:

- наказ Мінагрополітики від 16 травня 2024 р. № 1513 «Про затвердження Порядку ведення переліку користувачів» (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21 червня 2024 р. за № 934/42279);

- наказ Мінагрополітики від 28 травня 2024 р. № 1656 «Про затвердження Додаткових вимог щодо сировини та кормів для тварин» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 17 червня 2024 р. за № 897/42242);
- наказ Мінагрополітики від 3 вересня 2024 р. № 3060 «Про затвердження Вимог до типового контрольного плану» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 16 вересня 2024 р. за № 1389/42734);
- наказ Мінагрополітики від 25 листопада 2024 р. № 4148 «Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 6 грудня 2024 р. за № 1875/43220).

Також з метою приведення національних нормативно-правових актів щодо проведення експертизи заявок на географічне зазначення у відповідність до Законів України «Про особливості правової охорони географічних зазначень для сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, захист прав та застосування схематичності, включаючи традиційні гарантовані особливості для сільськогосподарської продукції та харчових продуктів» та «Про географічні зазначення спиртних напоїв», які імплементують відповідні акти права ЄС, прийнято наказ Мінекономіки від 9 липня 2024 р. № 16370 «Про внесення змін до наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 12 березня 2021 року № 536-21».

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ГЕОГРАФІЧНІ ЗАЗНАЧЕННЯ СПИРТНИХ НАПОЇВ

У 2024 році з метою практичної реалізації норм Закону України «Про географічні зазначення спиртних напоїв», зокрема щодо сертифікації, вимог до органолептичних досліджень, процедури погодження специфікацій тощо, було прийнято низку наказів Мінагрополітики:

- від 19 квітня 2024 р. № 1280 «Про затвердження форми заявки про внесення до Реєстру органів сертифікації у сфері географічних зазначень» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2024 р. за № 625/41970);
- від 4 липня 2024 р. № 1964 «Про затвердження форми клопотання про погодження специфікації спиртного напою, вимог до оформлення специфікації спиртного напою, процедури її погодження та погодження змін до специфікації спиртного напою, щодо якого використовується географічне зазначення» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 26 липня 2024 р. за № 1122/42467);
- від 12 серпня 2024 р. № 2572 «Про затвердження Порядку сертифікації спиртного напою із зареєстрованим географічним зазначенням та Типового плану сертифікації спиртного напою із зареєстрованим географічним зазначенням» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 13 вересня 2024 р. за № 1380/42725);
- від 21 вересня 2024 р. № 3650 «Про затвердження Вимог до матеріально-технічної бази та інших об'єктів інфраструктури, необхідних для виконання функцій сертифікації спиртних напоїв із зареєстрованим географічним зазначенням» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 7 жовтня 2024 р. за № 1505/42850);

- від 25 листопада 2024 р. № 4149 «Про затвердження Вимог до органолептичних досліджень спиртних напоїв» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2024 р. за № 1983/43328);
- від 25 листопада 2024 р. № 4151 «Про затвердження Порядку оскарження рішень органів сертифікації» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 19 грудня 2024 р. за № 1957/43302).

СПІВПРАЦЯ З ЄС

Міністерство економіки України спільно з державною організацією «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (далі - УКРНОІВІ) провело ряд консультацій з Генеральними директоратами Європейської Комісії та Представництва ЄС в Україні щодо доцільності внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 1 грудня 2022 р. № 2811-IX, Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15 грудня 1993 р. № 3687-XII та Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» від 15 травня 2018 р. № 2415-VIII.

Також відбулося кілька секторальних обговорень щодо проекту Національної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності до 2030 року.

БОРОТЬБА З ПІРАТСТВОМ І КОНТРАФАКТОМ

З метою вдосконалення системи захисту прав інтелектуальної власності, зокрема шляхом боротьби з піратством та контрафактною продукцією у складі УКРНОІВІ утворено Центр спостереження з питань порушень прав інтелектуальної власності, який є спеціалізованим майданчиком для об'єднання широкого кола зацікавлених осіб для посилення захисту інтелектуальної власності в Україні, а також підписано меморандуми про співпрацю з Відомством з інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO), Українським альянсом боротьби з підробками та піратством, а також Бюро економічної безпеки України.

Прийнято Закон України від 22 серпня 2024 р. № 3926-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу» (набрання чинності відбудеться 19 квітня 2025 р.), яким пропонується, зокрема, удосконалити розділ XIV Митного кодексу України щодо сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України. Закон також спрямований на виконання зобов'язань України в рамках Угоди про асоціацію в частині наближення митного законодавства України до митного законодавства ЄС згідно з Додатком XV до Угоди, включаючи оновлення та доповнення положень Митного кодексу відповідно до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 09.10.2013 про встановлення Митного кодексу Союзу (далі – Регламент № 952/2013), Делегованого регламенту Комісії (ЄС) № 2015/2446 від 28.07.2015 на доповнення Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 стосовно детальних правил щодо певних положень Митного кодексу Союзу, Імплементаційного регламенту Комісії (ЄС) 2015/2447 від 24.11.2015 щодо детальних правил імплементації певних положень Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 про встановлення Митного кодексу Союзу.

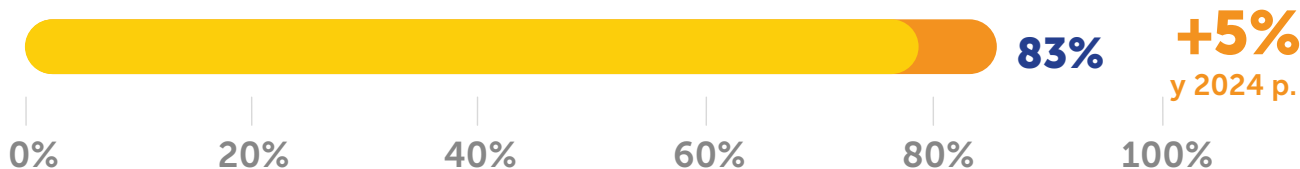
Прийнято наказ Мінекономіки від 1 лютого 2024 № 2945 «Про затвердження Порядку формування та ведення національного переліку вебсайтів, що викликають занепокоєння щодо дотримання прав інтелектуальної власності» на виконання Меморандуму про взаєморозуміння між Всесвітньою організацією інтелектуальної власності та Міністерством економіки України щодо надання даних на платформу обміну даними WIPO ALERT від 23 вересня 2020 року та відповідно до вимог Закону України «Про рекламу».

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

У рамках співпраці між УКРНОІВІ та Відомством з інтелектуальної власності ЄС (EUIPO) 23 жовтня 2023 року було укладено Робочий план на 2024–2025 роки. Він спрямований на гармонізацію реєстрації торговельних марок і промислових зразків із практикою ЄС, а також передбачає навчання персоналу та співробітництво у сфері інтелектуальної власності.

Україна продовжує інтеграцію національного законодавства у сфері інтелектуальної власності з нормами ЄС, посилюючи правовий захист та створюючи сприятливі умови для розвитку інноваційної діяльності.

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЖКГ

Зобов'язання України за напрямом енергоефективності та ЖКГ передбачені Главою 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію.

1 листопада 2024 року було прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 1154 «Деякі питання забезпечення функціонування національної бази даних енергетичних та експлуатаційних характеристик будівель», яка визначає процедуру та вимоги щодо формування, наповнення та ведення національної бази даних енергетичних та експлуатаційних характеристик будівель, що є складовою частиною Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва.

З метою реалізації Закону України «Про енергетичну ефективність», який імплементує Директиву 2012/27/ЄС, прийнято:

- постанову Кабінету Міністрів України від 19.01.2024 № 54 «Про затвердження порядку ведення та оприлюднення бази даних витягів зі звіту з енергетичного аудиту, незалежного моніторингу витягів зі звітів з енергетичного аудиту, незалежної верифікації звітів з енергетичного аудиту»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 21.05.2024 № 589 «Про затвердження Порядку підтвердження кваліфікації осіб, які мають намір провадити діяльність із здійснення енергетичного аудиту процесів або транспорту, та кваліфікаційних вимог до енергетичних аудиторів процесів або транспорту».

З метою імплементации положень ЄС у сфері високоефективної когенерації, зокрема, Директиви 2004/8/ЄС та Директиви 2012/27/ЄС, 24 лютого 2023 року Верховною Радою України був прийнятий Закон України № 2955-ІХ «Про внесення змін до Закону України «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу» щодо розвитку високоефективної когенерації».

З метою реалізації зазначеного Закону у 2024 році прийнято:

- постанову Кабінету Міністрів України від 20.09.2024 № 1077 «Про затвердження Порядку надання гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою, та Порядку і форми ведення електронного реєстру гарантій походження електричної енергії»;
- наказ Мінінфраструктури від 05.03.2024 № 200 «Про затвердження Методики визначення ефективності процесу когенерації»;
- наказ Мінінфраструктури від 30.04.2024 № 397 «Про затвердження форм гарантії походження електричної енергії, що вироблена високоефективною когенераційною установкою».

У рамках виконання завдань, передбачених Угодою про асоціацію, згідно з

Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 30.11.2021 №2021/14/МС-ЕнС, та з метою імплементації Директиви Європейського Парламенту та Ради (ЄС) 2018/2001, розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про альтернативні види палива» щодо створення реєстру установок, що використовують біопаливо як єдиний вид палива» (реєстр. № 9597), який 18 червня 2024 року було прийнято за основу у першому читанні, зараз законопроект готується на друге читання.

Також прийнято наступні акти:

- Закон України від 20.03.2024 № 3613-ІХ «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших Законів України щодо особливостей здійснення митного контролю та митного оформлення окремих категорій товарів», який скасував бар'єри експорту біометану до країн ЄС;
- постанову Кабінету Міністрів України від 17.09.2024 № 1065 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22.07.2022 № 823»;
- стандарт ДСТУ EN 16723-1:2023 для біометану для використання в транспорті та біометану для закачування в мережу природного газу.

4 червня 2024 року Верховною Радою України був прийнятий Закон України № 3769-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо обов'язковості використання рідкого біопалива (біокомпонентів) у галузі транспорту», спрямований на імплементацію положень Директиви Європейського Парламенту і Ради 2014/94/ЄС про розгортання інфраструктури для альтернативних видів палива та Директиви 2009/28/ЄС про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел.

ЕНЕРГЕТИЧНЕ МАРКУВАННЯ ТА ЕКОДИЗАЙН

З метою забезпечення виконання в повному обсязі зобов'язань, взятих Україною відповідно до Угоди про асоціацію, а також у рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, Україна впроваджує систему енергетичного маркування та встановлення вимог до екодизайну енергоспоживчих продуктів відповідно до оновленого законодавства ЄС.

На сьогодні розроблено 36 технічних регламентів щодо вимог до екодизайну та 21 технічний регламент щодо енергетичного маркування енергоспоживчої продукції.

Зокрема, за 2024 рік прийнято:

- наказ Мінінфраструктури від 23.02.2024 № 172 «Про затвердження Технічного регламенту енергетичного маркування джерел світла»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 844 «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для електродвигунів та приводів із змінною швидкістю»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 845 «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для зварювального обладнання»;

- постанову Кабінету Міністрів України від 20.08.2024 № 949 «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для електронних дисплеїв».

Також розроблено:

- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для холодильних приладів з функцією прямого продажу»;
- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для серверів та продукції для зберігання даних»;
- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для зовнішніх джерел живлення»;
- проект наказу Мінекономіки «Про затвердження Технічного регламенту з енергетичного маркування холодильних приладів з функцією прямого продажу».

ЕНЕРГЕТИКА

Зобов'язання України за напрямом «Енергетика» передбачені Главою 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію. Адаптація законодавства ЄС у сфері енергетики відбувається відповідно до Додатка XXVII до Угоди про асоціацію та в рамках зобов'язань за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Державна політика у сфері електроенергетики продовжувала реалізовуватись протягом 2024 року попри повномасштабну військову агресію російської федерації проти України.

Для імплементації Регламенту (ЄС) № 1227/2011 про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку (REMIT) Верховною Радою України 10 червня 2023 року було прийнято Закон України № 3141-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках», який передбачає відповідальність учасників за маніпуляції на оптових енергетичних ринках, але у 2024 р. продовжувалася динаміка з цього питання.

На виконання даного Закону прийнято:

- постанову НКРЕКП від 16.01.2024 № 137 «Про затвердження Порядку функціонування платформ інсайдерської інформації»;
- постанову НКРЕКП від 27.03.2024 № 614 «Про затвердження Вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку»;
- постанову НКРЕКП від 27.03.2024 № 618 «Про затвердження Порядку подання інформації про здійснені господарсько-торговельні операції, пов'язані з оптовими енергетичними продуктами».

Крім того, за підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку у 2024 році було впроваджено інформаційну систему для забезпечення виконання функцій НКРЕКП щодо моніторингу ринкової поведінки та господарсько-торговельних операцій суб'єктів господарювання, що провадять діяльність з оптовими енергетичними продуктами, з метою виявлення та запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку.

З метою імплементації вимог Регламенту Комісії (ЄС) № 2016/1719, що встановлює вказівки щодо форвардного розподілу пропускну здатності, у контексті реалізації можливості проведення скоординованих аукціонів з розподілу пропускну спроможності, прийнято:

- постанову НКРЕКП від 30.01.2024 № 226 «Про погодження правил розподілу пропускну спроможності міждержавного перетину Україна - Молдова»;

- постанову НКРЕКП від 30.01.2024 № 227 «Про погодження структури розподілу пропускної спроможності міждержавного перетину Україна - Молдова».

На сьогодні погоджено спільні правила добового та довгострокового розподілу пропускної спроможності на кордонах Україна – Румунія, Україна - Молдова, а також спільні правила добового розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів на кордонах Україна – Польща, Україна – Словаччина та Україна – Угорщина.

Починаючи з 2 листопада 2023 року, почалось проведення спільних аукціонів на платформі НЕК «Укренерго» для перетину Україна – Румунія. З 20 лютого 2024 року розпочалося проведення спільних місячних аукціонів, а з 1 березня 2024 року – спільних добових аукціонів для перетину Україна – Молдова, також на платформі НЕК «Укренерго». На європейській платформі Joint Allocation Office (ЖАО) з 16 січня 2024 року розпочався скоординований розподіл пропускної спроможності для кордону Україна-Польща (міждержавний перетин ХАЕС (Україна) – Жешув (Польща)). З 22 лютого 2024 року розпочався скоординований розподіл пропускної спроможності для кордону Україна – Угорщина, а з 4 березня 2024 року – скоординований розподіл пропускної спроможності для кордону Україна – Словаччина.

Наразі ведеться робота щодо організації проведення довгострокових аукціонів з розподілу пропускної спроможності для кордонів України з Польщею, Словаччиною та Угорщиною, а також з Румунією (незважаючи на те, що довгострокові правила розподілу пропускної спроможності вже погоджені, спільні довгострокові аукціони досі не проводяться).

З 1 грудня 2024 року максимальну потужність імпорту електроенергії в Україну з енергосистеми суміжних країн збільшено до 2100 МВт.

З метою приведення нормативно-правової бази у відповідність до Регламентів та Директив ЄС (Регламент № 2019/942, Регламент № 2019/943, Регламент Комісії № 2015/1222, Регламент Комісії № 2016/1719, Регламент Комісії № 2017/2195, Регламент Комісії № 2017/2196, Регламент Комісії № 2017/1485, Директива 2019/944, Регламент 2019/941), які були інкорпоровані в законодавство Енергетичного Співтовариства (Інтеграційний пакет електроенергетики), розроблено проекти законів для транспонування цього пакету в електроенергетиці:

- проект Закону України «Про внесення змін до законів України щодо об'єднання ринків електричної енергії України та Європейського Союзу (від 02.10.2024 реєстр. № 12087);
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм європейського права з інтеграції енергетичних ринків, підвищення безпеки постачання та конкурентоспроможності у сфері енергетики (від 18.10.2024 реєстр. № 12087-1).

Європейська мережа операторів системи передачі електроенергії (ENTSO-E) підтвердила виконання НЕК «Укренерго» всіх технічних вимог для завершення процесу синхронізації української та європейської енергосистем. Як результат цього процесу, з 1 січня 2024 року НЕК «Укренерго» приєдналася до Рамкової угоди синхронної зони Континентальна Європа (SAFA). Таким чином, здійснено імплементацію відповідних положень Директиви 2009/72/ЄС щодо спільних правил для внутрішнього ринку електроенергії та Регламенту (ЄС) № 714/2009 про умови

доступу до мережі для транскордонних перетоків електроенергії.

З метою інтеграції в механізм компенсації між операторами систем передачі (ІТС) – багатостороннього договору між операторами енергосистем ENTSO-E, як визначено Регламентом Комісії (ЄС) 838/2010, наразі виконано всі необхідні заходи щодо долучення до механізму ІТС, які вимагалися Секретаріатом ENTSO-E.

НАФТОГАЗОВА СФЕРА

На виконання вимог Директиви 2009/119 про зобов'язання держав-членів підтримувати мінімальні запаси сирової нафти та/або нафтопродуктів у 2023 році було прийнято Закон України «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів» № 3484-ІХ.

У 2024 р. на виконання цього закону прийнято низку нормативно-правових актів, а саме:

- постанову Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2024 року № 1443 «Про деякі питання здійснення моніторингу ринку нафти, нафтопродуктів та скрапленого газу в Україні»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2024 року № 1455 «Про затвердження Порядку створення, управління та функціонування системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні».

Разом з тим, розроблено:

- проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про створення механізму ефективних заходів для забезпечення стійкості ринку нафтопродуктів»;
- проект наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Типової форми Тікетної угоди щодо резервування нафти та нафтопродуктів».

ЕНЕРГЕТИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА

З метою імплементації вимог Регламенту № 347/2013 про керівні принципи транс'європейської енергетичної інфраструктури розроблено проект Закону України «Про проекти національного інтересу у сфері енергетики» (реєстр. № 9138 від 22.03.2023).

Однак у зв'язку із зобов'язаннями України щодо імплементації положень нового Регламенту (ЄС) № 2022/869 про керівні принципи транс'європейської енергетичної інфраструктури 10 квітня 2024 року Міненерго запропонувало на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг прийняти законопроект за основу та створити робочу групу для доопрацювання проекту до другого читання та приведення його у відповідність до вищезазначеного Регламенту.

ВІДНОВЛЮВАНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ

З метою імплементації Директиви (ЄС) 2018/2001 про стимулювання використання енергії з відновлюваних джерел розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації положень європейського законодавства у сфері відновлюваних джерел енергії».

Проект Закону, зокрема, передбачає:

- визначення особливостей розрахунку показника валового кінцевого споживання енергії з відновлюваних джерел енергії (далі - ВДЕ);
- визначення механізму проведення статистичних трансферів з державами-членами ЄС або Енергетичного Співтовариства, реалізації спільних проектів та запровадження спільних схем підтримки;
- визначення особливостей формування спеціальних зон для розвитку відновлюваної енергетики, установок зберігання енергії та мережевої інфраструктури;
- уточнення українського законодавства щодо критеріїв сталості та скорочення викидів парникових газів для біопалив, біорідин і палив із біомаси, а також правил розрахунку впливу біопалив, біорідин і біопалив з біомаси на викиди парникових газів.

4 червня 2024 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення енергетичної ефективності» № 3764-ІХ, яким врегульовано питання, пов'язані з несвоєчасністю укладення виробниками ВДЕ договору про зменшення навантаження; введено положення, які сприяли здійсненню ДП «Гарантований покупець» розрахунку частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця за січень – квітень 2024 року та надано повноваження НКРЕКП щодо затвердження розміру вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії.

Крім того, прийнято такі нормативно-правові акти:

- постанову НКРЕКП від 24.01.2024 № 178 «Про внесення змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;
- постанову НКРЕКП від 26.07.2024 № 1381 «Про затвердження Змін до постанови НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641»;
- постанову НКРЕКП від 06.12.2024 № 2060 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП»;
- постанову НКРЕКП від 14.08.2024 № 1475 «Про затвердження форм заяв про створення облікового запису в реєстрі гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, та про припинення і відновлення користування обліковим записом у реєстрі гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, інструкції щодо їх заповнення»;
- постанову НКРЕКП від 21.08.2024 № 1514 «Про створення облікових записів у реєстрі гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних

джерел енергії», якою створюються облікові записи для юридичних осіб та фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб-підприємців, у реєстрі гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;

- постанову Кабінету Міністрів України від 12.03.2024 № 282 «Деякі питання здійснення гарантованим покупцем експорту електричної енергії»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 27.02.2024 № 227 «Про запровадження гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.08.2024 № 757-р «Деякі питання проведення пілотних аукціонів з розподілу квоти підтримки у 2024 році»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 № 1195-р «Деякі питання проведення аукціонів з розподілу квот підтримки відновлюваної енергетики на 2025 рік та встановлення індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на 2026 – 2029 роки».

Крім того, з метою реалізації положень нової статті 58-1 Закону України від 30.06.2023 № 3220-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та зеленої трансформації енергетичної системи України», якими визначено термін «активний споживач», визначено права активних споживачів щодо встановлення генеруючих установок та/або установок зберігання енергії та особливості реалізації такого права, прийнято постанови НКРЕКП від 29.12.2023 № 2649 «Про затвердження Змін до Кодексу системи передачі» та від 10.01.2024 № 2 «Про затвердження Змін до Кодексу систем розподілу».

ВУГІЛЬНА СФЕРА

З урахуванням продовження дії воєнного стану та тривалості складної ситуації на вугледобувних підприємствах обсяги пошкоджень та загальна вартість відновлення залишаються невідомими. Тому оцінити стан, а іноді і доцільність ремонтів або відновлення деяких пошкоджених або зруйнованих об'єктів неможливо. Оцінку стану шахт та визначення їх майбутнього можна буде здійснити лише після ретельного обстеження робочою групою, що складається з відповідних фахівців, після завершення бойових дій.

Згідно із Законом України від 07.02.2024 № 3577-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики», розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення програми діяльності державних вугледобувних підприємств до 2030 року».

Водночас, відповідно до Концепції Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України, схваленої Кабінетом Міністрів України у 2021 році, триває співпраця з GIZ у рамках проекту «Підтримка структурних змін у вугільних регіонах України», зокрема реалізується пілотний проєкт на шахті «Великомостівська» ДП «Львіввугілля».

Розроблений проєкт ліквідації шахти «Великомостівська» отримав позитивний експертний звіт (висновок) Західного Експертно-технічного центру у грудні 2024

року, на підставі якого в установленому порядку буде затверджено проєкт ліквідації шахти «Великомостівська».

ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА

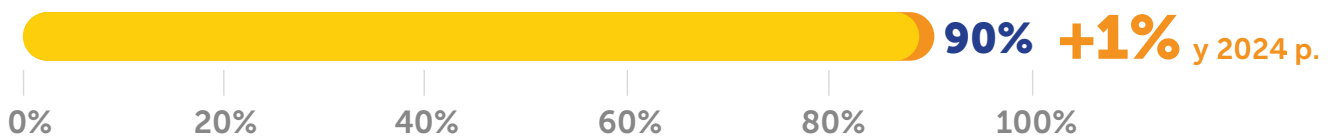
Питання співробітництва у сфері ядерної безпеки передбачені Угодою про асоціацію в статті 342 та оновленим Додатком XXVII (розділ «ядерна енергетика»), який включає імплементацію положень наступних директив: Директива Ради 2013/59/Євратом, Директива Ради 2006/117/Євратом, Директива Ради 2014/87/Євратом, Директива Ради 2009/71/Євратом та Директива Ради 2011/70/Євратом.

Як результат реалізації законодавчих ініціатив, підготовлених у рамках приведення національного законодавства України у сфері безпеки використання ядерної енергії до положень права ЄС (*acquis* ЄС), у 2024 році було прийнято:

- постанову Кабінету Міністрів України від 24.12.2024 № 1493 «Про затвердження Положення про експерта з радіаційного захисту», розроблену в рамках імплементації положень Директиви Ради 2013/59/Євратом, що є наступним етапом реалізації Закону України від 16.11.2022 № 2758-IX «Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо експерта з радіаційного захисту»;
- наказ Держатомрегулювання від 20.08.2024 № 941 «Про внесення змін до деяких наказів Державної інспекції ядерного регулювання України», який узгоджується з нормами Директиви Ради 2013/59/Євратом, а саме приводить положення нормативних актів нижчої ланки законодавства України у відповідність із Законом України від 16.11.2022 № 2755-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії», шляхом внесення змін до процедури ліцензування у сфері використання ядерної енергії.

Також продовжується робота з розробки проєкту Закону України «Про Національну комісію ядерного регулювання». Законопроект розроблений з метою закріплення на законодавчому рівні статусу органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, що сприятиме підвищенню ефективності його діяльності та незалежності в прийнятті регулюючих рішень. Це відповідатиме вимогам Конвенції про ядерну безпеку, Об'єднаної конвенції про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та безпеку поводження з радіоактивними відходами, Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок, Директив 2011/70/Євратом, 2014/87/Євратом, 2013/59/Євратом, Меморандуму про взаєморозуміння щодо Стратегічного Енергетичного Партнерства між Україною та Європейським Союзом спільно з Європейським Співтовариством з атомної енергії, документів МАГАТЕ та набутого досвіду державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки.

ОПОДАТКУВАННЯ

Зобов'язання України в сфері оподаткування є складовою частиною правовідносин, що охоплені Главою 4 «Оподаткування» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію. Важливо підкреслити, що в межах цього напрямку Україна активно працює над адаптацією національного законодавства до стандартів Європейського Союзу, що є невід'ємною частиною процесу європейської інтеграції.

У 2024 році продовжувалась робота з приведення законодавства України у відповідність до європейських норм у сфері оподаткування. Європейські стандарти охоплюють такі важливі питання, як справляння податку на додану вартість (ПДВ), акцизних зборів та корпоративного оподаткування. Однією з основних складових цього процесу є забезпечення ефективної співпраці між податковими адміністраціями України та ЄС, зокрема через обмін інформацією для запобігання ухиленню від сплати податків.

ГАРМОНІЗАЦІЯ СТРУКТУР АКЦИЗНИХ ЗБОРІВ НА СПИРТ ТА АЛКОГОЛЬНІ НАПОЇ

Відповідно до домовленостей, досягнутих за результатами 6-го засідання Кластера 2 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва, було підтверджено необхідність отримання відповіді від Європейської Комісії щодо порівняльних таблиць стосовно імплементації Директиви Ради 92/83/ЄЕС про гармонізацію структур акцизного збору на спирт та алкогольні напої, а також статті 1 Директиви Ради (ЄС) 2020/262 про загальний режим акцизного податку, які були повторно направлені до Європейської Комісії 31 жовтня 2024 р.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄС СТОСОВНО ПОДАТКІВ З ОБОРОТУ ТА ЗАХОДИ ДЛЯ ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ СУБ'ЄКТАМ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКІ НЕ ЗАСНОВАНІ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

18 травня 2023 року до Представництва ЄС в Україні було направлено лист до Європейської Комісії, який полягає у наступному:

- імплементація Директиви Ради 86/560/ЄЕС (Тринадцята Директива) не є першочерговим завданням України в статусі кандидата на членство в ЄС, однак затвердження графіка поступового впровадження цієї Директиви є надзвичайно важливим;
- передумовою такої імплементації є підготовча робота, яка включає аналіз галузей економіки, що потребують розвитку, та розрахунки можливих обсягів відшкодування ПДВ нерезидентам;
- імплементація Тринадцятої директиви має бути здійснена Україною з набуттям статусу держави-члена ЄС.

8 березня 2024 року до Представництва ЄС в Україні було направлено листа, в якому підтверджено необхідність узгодження зазначених аспектів імплементації Тринадцятої Директиви.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ ДЛЯ ПОДАТКОВИХ ЦІЛЕЙ

Ключовими досягненнями 2024 року є:

1. Затвердження Глобальним форумом з прозорості та обміну інформацією для податкових цілей (далі – Глобальний форум ОЕСР) Звіту щодо зрілості системи управління інформаційною безпекою на основі результатів оцінювання компетентним органом України (ДПС). Оцінювання здійснювалося на відповідність вимогам щодо конфіденційності та захисту даних для цілей міжнародного автоматичного обміну інформацією (Звіт Глобального форуму ОЕСР від 26.06.2024).
2. Здійснення восени 2024 року першого автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки із міжнародними партнерами згідно із Загальним стандартом звітності CRS.

Схвалення Звіту є важливим етапом у процесі запровадження в Україні міжнародного автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки відповідно до Загального стандарту звітності CRS та звітів у розрізі країн (CbC Reports). Завдяки успішному проходженню оцінювання Україна стала надійним партнером у міжнародній системі автоматичного обміну інформацією, що об'єднує понад 100 країн, включаючи всі держави-члени ЄС.

Протягом 2024 року також набрали чинності міжнародні угоди про автоматичний обмін інформацією – МСАА CRS (28.06.2024) та МСАА СбС (04.07.2024). Також успішно завершено першу звітну кампанію з подачі звітів підзвітними фінансовими установами щодо підзвітних рахунків.

Крім того, були забезпечені всі передумови для здійснення Україною у 2026 році першого міжнародного обміну звітами в розрізі країн відповідно до МСАА СбС.

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ ДОХОДІВ ДО 2030 РОКУ

На виконання Національної стратегії доходів до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2023 № 1218-р, у 2024 році Верховною Радою України було прийнято такі важливі закони:

1. Закон України від 18.07.2024 № 3878 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку». Зокрема, цей закон передбачає:
  - підвищення ставок акцизного податку на пальне до мінімального рівня, встановленого Директивою 2003/96/ЄС;
  - підвищення ставок акцизного податку на окремі види алкогольних напоїв.

2. Закон України від 04.12.2024 № 4115 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби». Цей закон передбачає графік підвищення ставок акцизного податку на тютюнові вироби до рівня, встановленого Директивою Ради 2011/64/ЄС від 21.06.2011 щодо структури та ставок акцизного збору на тютюнові вироби.

Ці кроки є важливими для гармонізації українського податкового законодавства з європейськими стандартами та сприяють виконанню зобов'язань України за Угодою про асоціацію. Це, в свою чергу, наближає Україну до інтеграції в єдиний європейський економічний простір.

СТАТИСТИКА ТА ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ

Співпраця між Україною та ЄС здійснюється в рамках положень Глави 5 «Статистика» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію.

З метою наближення національної статистичної практики до стандартів та вимог ЄС, а також забезпечення впровадження *acquis* ЄС в законодавство України, Держстатом у 2024 році продовжено роботу із розробки, актуалізації та удосконалення методологічних положень і звітно-статистичної документації державних статистичних спостережень (далі – ДСС).

У рамках співробітництва зі статистичними органами ЄС та міжнародними організаціями Держстатом в 2024 році взято участь у глобальних консультаціях CO-FOG та ICS-TIP.

З метою вдосконалення класифікацій статистики національних рахунків, споживчих цін, обстеження домогосподарств і запровадження змін у представленні статистичної інформації щодо споживання товарів та послуг, у 2024 році Держстатом розроблено та затверджено наказом від 31.12.2024 № 296 Класифікацію індивідуального споживання за цілями на основі COICOP 2018.

Для дотримання принципів гармонізації національних класифікаторів з міжнародними у 2024 році проведено актуалізацію таблиці відповідності між Основною номенклатурою продукції, яка є національним аналогом Статистичної класифікації продукції за видами економічної діяльності Європейського Союзу (CPA ver. 2.1) та Комбінованою номенклатурою Європейського Союзу (ОНП 2020 – CN 2015-2024).

Також Держстат постійно здійснює оцінку якості офіційної державної статистичної інформації за принципами актуальності, достовірності, своєчасності та доступності шляхом складання стандартних звітів про якість ДСС. З метою імплементації Регламенту 2023/397 щодо довідкових метаданих і звітів про якість для Європейської статистичної системи для підготовки звітів з якості статистичних даних впроваджено європейський стандарт – Єдину інтегровану структуру метаданих (SIMS).

За зазначеною структурою на кінець 2024 року підготовлено та оприлюднено на офіційному вебсайті Держстату звіти з якості для 87% державних статистичних спостережень.

СТРУКТУРНА СТАТИСТИКА

Для подальшої гармонізації методології та показників національних державних статистичних спостережень (далі – ДСС) зі статистичними вимогами ЄС:

- оновлено Методологічні положення ДСС «Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах», які враховують положення Регламенту Комісії (ЄС) 2024/1883 від 09.07.2024, що встановлює технічні специфікації вимог до даних за темою «Використання ІКТ та електронна торгівля» для звітного 2025 року, та підготовлено нову звітно-статистичну документацію для проведення спостереження у 2025 році (накази Держстату від 28.10.2024 № 252 та від 18.04.2024 № 122 відповідно). Сформована за результатами цього ДСС статистична інформація щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) на підприємствах у 2023–2024 роках оприлюднена на офіційному вебсайті Держстату (розділ «Статистична інформація/Економічна статистика/ Інформаційне суспільство»);
- проведено експериментальні розрахунки показника Індексу цифрової економіки та суспільства «частка кількості підприємств із принаймні базовим рівнем цифрової інтенсивності у загальній кількості підприємств» у 2023 та 2024 роках (результати цих розрахунків були представлені на робочій зустрічі з експертом ЄС з питань статистики ІКТ на підприємствах, яка відбулася 28.01.2025 в рамках проекту EU4Digital DESI Accelerator);
- розроблено Методологічні положення ДСС «Інноваційна діяльність підприємств» та звітно-статистичну документацію для проведення спостереження за 2022–2024 роки відповідно до «Обстеження інновацій Європейського Співтовариства – 2024» (накази Держстату від 28.10.2024 № 253 та від 18.04.2024 № 123 відповідно). Сформована на підставі вибіркового ДСС «Інноваційна діяльність підприємств» статистична інформація за 2020–2022 роки відповідно до «Обстеження інновацій Європейського Співтовариства – 2022» оприлюднена на офіційному вебсайті Держстату (розділ «Статистична інформація/Економічна статистика/Наука, технології та інновації»);
- розроблено зміни до Методологічних положень ДСС «Структурні зміни в економіці України та її регіонів» та Зміни до Методологічних положень ДСС «Здійснення наукових досліджень і розробок» у частині методології розрахунку показників підприємств, які перебувають під іноземним контролем, згідно з вимогами Регламенту ЄС № 2020/1197 від 30.07.2020 (накази Держстату від 28.10.2024 № 254 та № 255 відповідно); проведено експериментальні розрахунки за 2022 рік окремих показників зазначених ДСС по підприємствах, що перебувають під іноземним контролем, результати яких будуть представлені на заходах з експертами ЄС у 2025 році.

СІЛЬСЬКЕ, ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО, НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Протягом 2024 року було затверджено оновлену звітно-статистичну документацію та Методологічні положення державних статистичних спостережень:

- «Надходження молочної сировини на перероблення й отримання з неї молочних продуктів» (з метою імплементації Директиви Ради (ЄС) № 96/16/ЄС від 19.03.1996);
- «Наявність сільськогосподарської техніки» (з метою імплементації Регламенту (ЄС) 2018/1091 Європейського Парламенту та Ради від 18.07.2018 щодо інтегрованої статистики аграрних господарств);
- «Відходи» (з метою імплементації Регламенту (ЄС) № 2150/2002 Європейського Парламенту та Ради від 25.11.2002 щодо статистики відходів). Крім того, здійснювалися роботи із актуалізації та удосконалення методологічних положень та звітно-статистичної документації державних статистичних спостережень щодо статистики рослинництва та тваринництва з урахуванням положень Регламенту (ЄС) 2022/2379 Європейського Парламенту та Ради від 23.11.2022 про статистику сільськогосподарських ресурсів і продукції (який вступає в дію з 01.01.2025) та Імплементаційного регламенту Комісії (ЄС) 2023/2745 від 08.12.2023, що встановлює правила застосування Регламенту (ЄС) 2022/2379.

Також протягом 2024 року здійснювались заходи щодо передачі Євростату через платформу EDAMIS в тестовому режимі наборів даних зі статистики тваринництва.

КОРОТКОТЕРМІНОВА СТАТИСТИКА; СТАТИСТИКА ТРАНСПОРТУ

У межах впровадження Регламенту (ЄС) 2019/2152 від 27.11.2019 про європейську статистику підприємств та Регламенту Комісії (ЄС) 2020/1197 від 30.07.2020, що впроваджує Регламент (ЄС) 2019/2152, у частині короткотермінової статистики підприємств:

- підготовлено та оприлюднено на вебсайті Держстату індекси внутрішнього та зовнішнього обороту (угруповання секцій В-С, секції В, С, розділи (крім 09)) та ОПГ, скориговані на ефект календарних днів (експериментальні розрахунки);
- затверджено Методологічні положення державного статистичного спостереження «Зміни цін на імпорт» та Методику відбору підприємств для розрахунку індексів цін на імпорт;
- підготовлено та розміщено на офіційному вебсайті Держстату стандартні звіти з якості за SIMS ДСС: «Економічні показники короткотермінової статистики будівництва», «Показники короткотермінової статистики виробництва промислової продукції видами», «Показники щодо початку та завершення будівництва», «Діяльність підприємств морського та внутрішнього водного транспорту», «Економічні показники короткотермінової статистики промисловості», «Показники економічної діяльності підприємств сфери нефінансових послуг», «Продаж і запаси товарів у торговій мережі», «Діяльність підприємств наземного транспорту», «Зміни цін виробників послуг»;
- підготовлено звіти про якість адміністративних даних АТ «Укрзалізниця» та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку.

Протягом 2024 року здійснювались заходи щодо передачі Євростату через

платформу EDAMIS в тестовому режимі окремих наборів даних зі статистики залізничного транспорту за 2021 рік, передано набір даних (BCS_PPC_Q) щодо індексів цін у будівництві житлових будинків по Україні за період з I кварталу 2021 року по III квартал 2024 року до середньорічного 2021 року, а також одноразово у тестовому режимі - окремі набори з короткотермінової статистики підприємств (STS).

СТАТИСТИКА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЕНЕРГЕТИКИ

У 2024 році:

- здійснювались заходи у напрямі забезпечення впровадження положень Регламенту Комісії (ЄС) 2024/264 від 17.01.2024 про внесення змін до Регламенту ЄС 1099/2008 з енергетичної статистики, у тому числі змін до методологічних рекомендацій формування показників та надання даних у нових форматах запитальників Євростату; взято участь у забезпеченні організаційно-методичних заходів, спрямованих на розширення використання адміністративних даних стосовно імпорту сировини нафти та трансформації електроенергії та її розподілу на щомісячній основі шляхом укладання угоди про взаємообмін інформацією з постачальником відповідних даних – НКРЕКП, Міненерго та ТОВ «ГК «Нафтогаз України»/Товариство» з метою доступу до адміністративних даних для забезпечення формування та передачі наборів даних Євростату, а також для оптимізації статистичної звітності та зменшення навантаження на респондента;
- забезпечено співробітництво з Євростатом у сфері статистики зовнішньої торгівлі послугами та інвестицій зовнішньоекономічної діяльності шляхом участі у тематичних робочих групах Євростату з питань статистики міжнародної торгівлі послугами, платіжного балансу;
- продовжено співробітництво з фахівцями Центру міжнародної торгівлі (ЦМТ) у межах нового п'ятирічного проекту «Інформаційно-довідкова служба з питань торгівлі держав Східного Партнерства та ЄС», який є частиною проекту EU-4Business, та за узгодженою структурою та форматом здійснюється передача даних зі статистики зовнішньої торгівлі товарами;
- надавалася деталізована інформація щодо експортно-імпортних операцій зі статистики зовнішньої торгівлі товарами на щомісячній основі до бази даних Євростату COMEXT.

У межах робіт щодо забезпечення переговорного процесу України з Європейським Союзом за переговорним розділом 18 «Статистика», зокрема у контексті передачі Держстатом наборів даних та метаданих до Євростату, які передбачені Збірником статистичних вимог (Компендіум-2024), було передано до Євростату через платформу EDAMIS набір даних зі статистики міжнародної торгівлі товарами COMEXT_AGG_M.

Проведено фокус-групу з питань статистики зовнішньої торгівлі товарами. Удосконалено методологію державного статистичного спостереження «Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності».

Підготовлено та оприлюднено на вебсайті Держстату стандартні звіти з якості (за структурою SIMS) державних статистичних спостережень: «Зовнішня торгівля товарами», «Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності», «Зовнішня торгівля послугами», «Про ціни на природний газ та електроенергію, які постачаються споживачам», «Використання та запаси палива», «Енергетичний баланс України» та звіти з якості адміністративних даних, які використовуються для цілей зазначених спостережень.

СТАТИСТИКА ЦІН

Підготовлено та розміщено на офіційному вебсайті Держстату 3 стандартні звіти з якості за SIMS ДСС «Зміни цін на ринку житла»; «Обстеження цін за Програмою міжнародних зіставлень»; «Зміни цін (тарифів) на споживчі товари (послуги)». Підготовлено звіти про якість адміністративних даних Міністерства юстиції України та ТОВ «ЄМАРКЕТ УКРАЇНА».

Крім того, проводилася робота з підготовки та передачі наборів даних та метаданих до Євростату відповідно до Збірника статистичних вимог ЄС (Компендіум-2024), зокрема за предметною галуззю «Просторове порівняння цін».

ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ

З урахуванням Кодексу норм європейської статистики та відповідної практики статистичних офісів країн ЄС розроблено та затверджено:

- Комунікаційну стратегію Державної служби статистики України на період до 2028 року (наказ Держстату від 01.01.2024 № 1), яка спрямована на поліпшення іміджу Держстату як провідного джерела офіційної державної статистичної інформації;
- Порядок підготовки звіту щодо статистичного продукту (наказ Держстату від 28.10.2024 № 251), який визначає єдині підходи та процедури проведення робіт із вивчення потреб користувачів, їх вимог до змісту та способів поширення офіційної державної статистичної інформації.

Крім того, у 2024 році з метою приведення положень Політики поширення офіційної державної статистичної інформації у відповідність до положень Закону України від 03.03.2022 № 2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» внесено зміну, яка унормована та передбачає, що офіційна державна статистична інформація, щодо якої неможливо забезпечити відповідну якість, може не поширюватися (наказ Держстату від 21.12.2022 № 335 (зі змінами, затвердженими наказом Держстату 22.05.2024 № 150), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 24.01.2023 за № 155/39211 та 07.06.2024 за № 853/42198).

РЕГІОНАЛЬНА СТАТИСТИКА

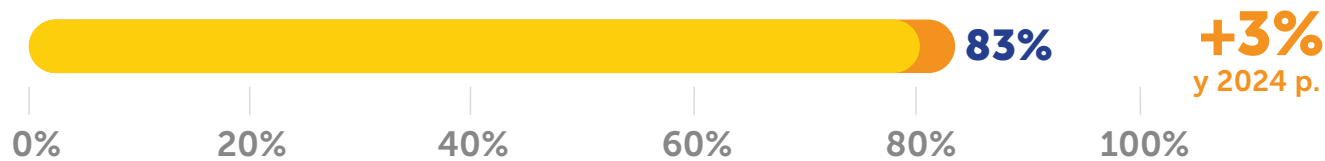
Держстат протягом 2024 року здійснив низку заходів щодо погодження з Євростатом поділу території України на «статистичні регіони». Зокрема, Держстат розробив Статистичну класифікацію територіальних одиниць України (NUTS-UA), яку було схвалено Євростатом у травні 2024 року та затверджено наказом Держстату від 18.07.2024 № 189. Слід відзначити, що у рекомендаціях Європейської Комісії за результатами здійснення офіційного скринінгу стану імплементації права Європейського Союзу за Розділом 18 «Статистика» зазначено, що угода між Україною та Євростатом про використання «статистичних регіонів», співставних з регіонами NUTS, яку було укладено у травні 2024 року, стала значним досягненням.

СТАТИСТИКА НАСЕЛЕННЯ

З метою проведення оцінок чисельності населення України Держстат продовжив співпрацю із Фондом ООН у галузі народонаселення (ЮНФПА) у рамках проекту міжнародної технічної допомоги «Підтримка Державної служби статистики України у проведенні оцінки чисельності населення в Україні». За фінансової підтримки ЮНФПА на основі даних операторів мобільного зв'язку Держстат продовжив експериментальні розрахунки та здійснив оцінку чисельності населення за 2023 рік та січень-травень 2024 року.

НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

ДОВКІЛЛЯ

У 2024 році для виконання Угоди про асоціацію та наближення національного законодавства до права ЄС прийнято Закони України:

- від 16.07.2024 № 3855-IX «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» (Директива 2010/75/ЄС), яким встановлюються правові та організаційні засади запобігання, зменшення та контролю промислового забруднення для забезпечення захисту довкілля та конституційних прав на безпечне для життя і здоров'я довкілля шляхом впровадження інтегрованого довкілльового дозволу, визначення видів діяльності, які вимагають отримання такого дозволу, вимог щодо обов'язкового застосування найкращих доступних технологій та методів управління, моніторингу викидів та контролю дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу;
- від 8.10.2024 № 3991-IX «Про основні засади державної кліматичної політики» (Регламенти 2021/1119 та 2018/1999), яким, зокрема визначено правові та організаційні засади державної кліматичної політики, спрямованої на забезпечення низьковуглецевого розвитку України, досягнення кліматичної нейтральності, адаптації до зміни клімату, виконання міжнародних зобов'язань України у цій сфері, а також засад створення національної системи інвентаризації антропогенних викидів із джерел та абсорбції поглиначами парникових газів, функціонування національної системи відстеження впровадження політик і заходів та прогнозування у сфері зміни клімату, з метою наближення національного кліматичного законодавства до права Європейського Союзу;
- від 5.12.2024 № 4139-IX «Про ратифікацію Поправок до Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля», відповідно до якого розширено участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, а також у прийнятті рішень про умисне введення в навколишнє природне середовище та реалізацію на ринку генетично модифікованих організмів.

Також розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2024 року № 483 схвалено Стратегію формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затверджено операційний план заходів з її реалізації у 2024-2026 роках.

Постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 року № 1211 внесено зміни до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного

нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ

Постановою Кабінету Міністрів України від 07 травня 2024 року № 513 внесено зміни до Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря. Вказані зміни спрямовані на імплементацію неврахованих положень Директиви 2004/107/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2004 року щодо миш'яку, кадмію, ртуті, нікелю та поліциклічних ароматичних вуглеводнів в атмосферному повітрі та Директиви 2008/50/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 2008 року про якість атмосферного повітря та чистіше повітря в Європі.

Здійснюються кроки щодо розбудови мережі спостережень та оновлення обладнання хімічних лабораторій.

ВОДНІ РЕСУРСИ

Затверджено плани управління річковими басейнами Дунаю, Дністра, Дніпра, Дону, Південного Бугу, Вісли, річок Приазов'я, Причорномор'я, Криму (Директива 2000/60/ЄС).

Постановою Кабінету Міністрів України від 06 вересня 2024 року № 1071 внесено зміни до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань здійснення моніторингу вод, що буде сприяти впровадженню положень Директиви 2009/90/ЄС та Директиви 2000/60/ЄС.

Затверджено екологічні нормативи якості масивів поверхневих вод наказом Міндовкілля від 01 квітня 2024 року № 332, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 травня 2024 року за № 789/42134.

ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

З метою встановлення правових і організаційних засад виробництва та впровадження в обіг лісового репродуктивного матеріалу в Україні, його імпорту та експорту, готується до другого читання Верховною Радою України законопроект про лісові репродуктивні ресурси (реєстр. № 9116 від 17.03.2023). Проект закону передбачає впровадження механізму заготівлі і продажу лісового насіння і садивного матеріалу, адаптованого до вимог директив ЄС щодо обігу лісового репродуктивного матеріалу, його маркування та пакування, зокрема Директиви 1999/105/ЄС.

УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353 затверджено Національний план управління відходами до 2033 року.

Кабінетом Міністрів України схвалено проект Закону України «Про управління відходами видобувної промисловості» (Директива 2006/21/ЄС) (законопроект

zareєстровано у Верховній Раді України за реєстр. № 12180 від 05 листопада 2024 року).

Постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2024 року № 1067 затверджено Порядок надання письмової згоди (повідомлення) на транскордонне перевезення небезпечних відходів та висновку на транскордонне перевезення відходів, якою передбачено забезпечення прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації Закону України «Про управління відходами» та забезпечення дотримання вимог екологічної безпеки під час транскордонних перевезень небезпечних відходів.

Прийнято наказ Міндовкілля від 29 квітня 2024 року № 455 «Про затвердження Вимог до плану приведення місця розміщення відходів у відповідність з вимогами законодавства», який зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18 червня 2024 року за № 911/42256.

На виконання Закону України «Про управління відходами», розробленого відповідно до Директиви 2008/98/ЄС прийнято наказ Міндовкілля від 22 січня 2024 року № 81 «Про затвердження Вимог до розділів проекту регіонального плану управління відходами», який зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 лютого 2024 року за № 178/41523.

ХІМІЧНА БЕЗПЕКА

У рамках приведення національного законодавства у сфері забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією у відповідність до права ЄС (acquis ЄС) (REACH, CLP) та на виконання Закону України «Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією» прийнято низку постанов Кабінету Міністрів України:

- 1) від 10 травня 2024 року № 539 «Про затвердження Технічного регламенту класифікації небезпечності, маркування та пакування хімічної продукції»;
- 2) від 18 червня 2024 року № 710 «Про затвердження Порядку реєстрації повідомлень про використання альтернативної назви хімічної речовини»;
- 3) від 21 червня 2024 року № 736 «Про затвердження Порядку створення та адміністрування Інформаційної системи забезпечення хімічної безпеки»;
- 4) від 25 червня 2024 року № 745 «Про затвердження Порядку формування та ведення переліку хімічних речовин подвійного використання»;
- 5) від 23 липня 2024 року № 847 «Про затвердження Технічного регламенту щодо безпечності хімічної продукції»;
- 6) від 02 серпня 2024 року № 870 «Про затвердження Порядків видачі (відмови у видачі, переоформлення, анулювання) дозволів на використання отруйної хімічної речовини та особливо небезпечної хімічної речовини, яка виводиться з ринку»;
- 7) від 06 серпня 2024 року № 891 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу загроз хімічній безпеці та виявлення їх джерел»;

- 8) від 20 серпня 2024 року № 946 «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру хімічних речовин»;
- 9) від 11 жовтня 2024 року № 1157 «Про затвердження Порядку фіксації заходів державного нагляду (контролю) у сфері забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією чи окремих дій технічними приладами і засобами, що мають функції фото- та/або відеозйомки, аудіо- та/або відеозапису».

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

У рамках впровадження Директиви 2012/18/ЄС від 4 липня 2012 року про контроль загроз виникнення значних аварій, пов'язаних із використанням небезпечних речовин, та про внесення змін і подальше скасування Директиви Ради 96/82/ЄС (Директива Севезо III) забезпечено прийняття необхідних нормативно-правових актів щодо об'єктів підвищеної небезпеки, розроблено порядок їх ідентифікації та визначено політику запобігання аваріям на об'єктах підвищеної небезпеки. Також ДСНС забезпечено розроблення та здійснюється адміністрування Державного електронного реєстру об'єктів підвищеної небезпеки.

У рамках впровадження Директиви 2007/60/ЄС від 23 жовтня 2007 року про оцінку та управління ризиками затоплень (Паводкова Директива) забезпечено гармонізацію законодавства України з правом ЄС, розроблені та впроваджуються плани управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах районів басейнів річок. ДСНС забезпечено моніторинг та контроль за виконанням заходів вищезазначених планів та відповідне інформування Кабінету Міністрів України щодо стану їх виконання.

У рамках управління ризиками надзвичайних ситуацій:

- розроблено Порядок зонування територій за результатами визначення рівнів ризиків виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із наявністю об'єктів підвищеної небезпеки, а також впливом небезпечних геологічних, гідрологічних та метеорологічних явищ і процесів (затверджений наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06.09.2024 № 611, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23 вересня 2024 року за № 1426/42771);
- забезпечено збір та узагальнення даних про надзвичайні ситуації в Україні, а також заповнення відповідних розділів онлайн-системи моніторингу Сендайської рамкової програми зі зниження ризиків катастроф на 2015-2030 роки (<https://sendaimonitor.unisdr.org>);
- у рамках співпраці за Механізмом цивільного захисту Європейського Союзу налагоджено взаємодію із Директоратом готовності та запобігання стихійним лихам Генерального директорату європейського цивільного захисту та операцій гуманітарної допомоги (Директорат В), зокрема щодо участі українських експертів в робочій групі з питань запобігання катастрофам та управління ризиками. Також забезпечено регулярний обмін інформацією 24/7 з Центром координації реагування на надзвичайні ситуації (ERCC) Генерального директорату Європейської Комісії з питань цивільного захисту та операцій гуманітарної допомоги (DG ECHO).

ТРАНСПОРТ, ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА, ПОШТОВІ ТА КУР'ЄРСЬКІ ПОСЛУГИ

Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1550 схвалено Національну транспортну стратегію України на період до 2030 року та затверджено операційний план заходів з її реалізації у 2025-2027 роках. Метою прийняття оновленої Стратегії стала її актуалізація з урахуванням викликів, які постали перед транспортною галуззю України у зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації та постануть в майбутньому в процесі відновлення транспортного комплексу України від наслідків збройної агресії. Оновлена Національна транспортна стратегія України дозволить підвищити інституційну спроможність органів управління транспортного сектору, сприятиме розвитку людського капіталу, цифровізації галузі з метою подальшої реалізації галузевих реформ та підтримки євроінтеграційного курсу України.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.12.2024 № 1337-р схвалено Стратегію розвитку та розбудови прикордонної інфраструктури з країнами Європейського Союзу та Республікою Молдова до 2030 року та затверджено операційний план заходів з її реалізації у 2024-2030 роках.

Основними цілями Стратегії є:

- збільшення пропускнуої спроможності прикордонної інфраструктури;
- запуск спільного митного та прикордонного контролю із суміжними країнами;
- цифровізація перетину кордону для зменшення часу очікування в черзі;
- створення мережі зон очікування.

Стратегія, зокрема, передбачає:

- реконструкцію 29 пунктів пропуску та спорудження 17 нових пунктів пропуску;
- виконання робіт з реконструкції залізничних колій, мультимодальних терміналів, електрифікації колій;
- підписання угод про спільний контроль із сусідніми країнами - Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією, та запровадження відповідного виду контролю на пунктах пропуску;
- запровадження механізмів прогнозування піків товаротransпортних і пасажирських потоків для оперативного реагування та перенаправлення транспортних засобів до менш завантажених пунктів пропуску.

ВНУТРІШНІЙ ВОДНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

Прийнято наказ Мінінфраструктури від 29.03.2024 № 265 «Про затвердження Положення про присвоєння та підтвердження кваліфікації членів екіпажів суден внутрішнього плавання», що встановлює умови та процедури для присвоєння та підтвердження кваліфікацій осіб, які беруть участь в експлуатації суден, що плавають внутрішніми водними шляхами, з урахуванням положень Закону України «Про внутрішній водний транспорт» та Директиви Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 2017/2397 від 12 грудня 2017 року про визнання професійних кваліфікацій у внутрішньому судноплаванні та про скасування директив Ради 91/672/ЄЕС та 96/50/ЄС.

АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ

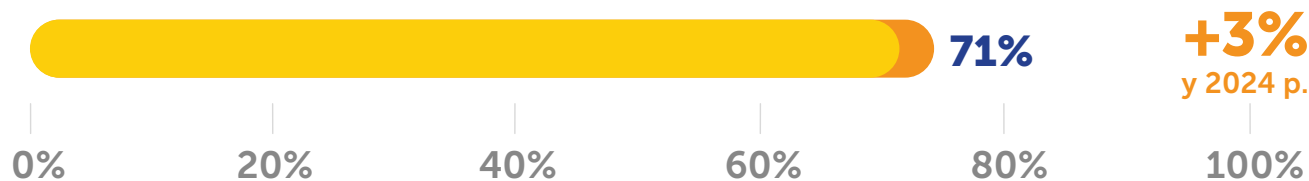
20.06.2024 підписано Угоду між Україною та Європейським Союзом про внесення змін до Угоди між Україною та Європейським Союзом про вантажні перевезення автомобільним транспортом, що спрямована на продовження лібералізації вантажних перевезень до 30.06.2025, з додатковою можливістю продовження на 6 місяців у випадку відсутності порушень положень цієї Угоди. З огляду на повномасштабне вторгнення російських військ в Україну перевезення автомобільним транспортом наразі є основним видом перевезень до країн ЄС, зокрема, і до портів ЄС.

Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 18.06.2024 № 712 «Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним транспортом, міжнародних перевезень пасажирів та вантажів автомобільним транспортом».

ПОШТОВІ ТА КУР'ЄРСЬКІ ПОСЛУГИ

З метою вдосконалення діючого регулювання у сфері надання послуг поштового зв'язку та забезпечення практичної реалізації положень Закону України від 03.11.2022 № 2722-IX «Про поштовий зв'язок» розроблено та прийнято акти щодо:

- Порядку та форми ведення єдиного державного реєстру операторів поштового зв'язку (внесено зміни постановами НКЕК від 31.01.2024 № 35, від 09.10.2024 № 542 та від 23.10.2024 № 575);
- Порядку подання операторами поштового зв'язку звітності та інформації (внесено зміни постановою НКЕК від 31.01.2024 № 35);
- Граничних цін (тарифів) на послуги поштового зв'язку з пересилання внутрішніх простих та реєстрованих листів без оголошеної цінності (рекомендованих) масою до 50 грамів і поштових карток (внесено зміни постановою НКЕК від 27.11.2024 № 687).

УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ «ГОРИЗОНТ ЄВРОПА»

У 2024 році завершено створення інфраструктури підтримки участі України у дев'ятій програмі ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» із бюджетом у 95,5 млрд. євро на 2021-2027 роки, зокрема:

- затверджено Положення про національні контактні пункти (далі - НКП) та Координаційний центр програми «Горизонт Європа» для створення мережі НКП та Координаційного центру (постанова Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2024 року № 214);
- створено мережу з 22 НКП у 15 закладах вищої освіти, 5 наукових установах НАН України та 2 державних установах (наказ МОН від 13.06.2024 № 838);
- оновлено перелік представників України у комітетах програми «Горизонт Європа» (наказ МОН від 17.01.2024 № 53).

Станом на грудень 2024 року українські організації виконують 204 проекти в рамках програм ЄС «Горизонт Європа» та «Євратом» на суму 63,79 млн. євро. У 2024 році українські установи та організації розпочали виконання 98-ми нових проектів.

12 вересня 2024 року у змішаному форматі відбулося Друге засідання Комітету Україна – ЄС/Євратом з досліджень та інновацій, на якому обговорено ключові реформи та потреби науково-дослідної системи України, участь у програмах ЄС «Горизонт Європа» та «Євратом», підхід України до Відкритої науки, оновлення ключових програм ЄС (ERA Policy Agenda, European Innovation Agenda, Communication on the Global Approach to R&I).

Схвалено Стратегію цифрового розвитку інноваційної діяльності України до 2030 року та затверджено операційний план заходів з її реалізації у 2025-2027 роках (розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 року № 1351-р). Стратегія визначає візію України як країни інновацій; напрями, принципи, цілі та завдання державної політики у сфері інноваційної діяльності.

З метою стимулювання інноваційної діяльності запроваджено експериментальний проект щодо створення на базі закладів вищої освіти та наукових установ мережі стартап-шкіл, інкубаторів і акселераторів (постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2024 року № 430), за результатами конкурсного відбору відібрано шість закладів вищої освіти.

33 наукові та науково-технічні проекти були відібрані для фінансування за рахунок зовнішнього інструменту допомоги Європейського Союзу для виконання зобов'язань України у Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020» загальною сумою 3,12 млн. євро (наказ МОН від 08 серпня 2024 року № 1103).

Постановою Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2024 року № 152 унормовано здійснення моніторингу наукових результатів у захищених дисертаціях на здобуття ступеня або наукового ступеня у сфері права для використання результатів наукових досліджень у правотворчій діяльності.

КОСМОС

Україна продовжила активну участь у програмі «Copernicus». У 2024 році фахівцями Національного центру управління та випробувань космічних засобів (далі - НЦУВКЗ) спільно з Європейським космічним агентством (далі - ЄКА) розпочато підготовчі дії щодо переходу на нову екосистему Copernicus Data Space Ecosystem, що забезпечить безперебійний доступ до даних Sentinel. Також продовжено функціонування Регіонального дзеркального сайту програми «Copernicus» для доступу та аналізу супутникових даних. У рамках співпраці з EUMETSAT триває робота над укладанням домовленості про технічну експлуатацію космічного компоненту програми «Copernicus». Отримано доступ до Міжнародного концентратора даних, проведено тестування Регіонального дзеркального сайту програми «Copernicus» та забезпечено надходження даних дистанційного зондування Землі від європейських установ до українського хабу на базі НЦУВКЗ ДКА.

Забезпечено участь Української Сторони у проекті «VEGA». У 2024 році здійснено 2 успішних пуски ракет-носіїв VEGA і VEGA-C. Українськими підприємствами космічної галузі здійснено поставки маршових двигунів четвертого ступеня ракет-носіїв.

У 2024 році активізовано процес інтеграції України до ЄКА. 5 та 24 липня 2024 року підписано Угоду (у формі обміну листами) про відновлення співпраці між Україною та ЄКА щодо використання космічного простору в мирних цілях. Розпочато здійснення внутрішньодержавних процедур для набуття чинності цією угодою.

ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ

З метою практичної реалізації законів України від 16.12.2020 № 1089-IX «Про електронні комунікації» та від 16.12.2021 № 1971-IX «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку», якими імплементуються положення Директиви Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2018/1972 від 11 грудня 2018 року про запровадження Європейського кодексу електронних комунікацій, протягом 2024 року НКЕК забезпечено розробку та прийняття 29 нормативно-правових актів (з них 17 – безпосередньо спрямовані на імплементацію положень вказаної Директиви). Відповідні акти, серед іншого стосувалися питань:

- доступу до інфраструктури кабельної каналізації електронних комунікаційних мереж та фізичної інфраструктури електронних комунікацій для розгортання високошвидкісних мереж;
- випробування параметрів електронних комунікаційних мереж та якості електронних комунікаційних послуг;

- подання споживачами звернень та врегулювання спорів;
- надання послуг перенесення номерів;
- використання радіообладнання та випромінювальних пристроїв загальними користувачами радіочастотного спектра;
- роумінгу в мережах мобільного зв'язку загального користування;
- оприлюднення інформації щодо якості надання електронних комунікаційних послуг;
- вимірювання параметрів якості та розрахунку показників якості послуг мобільного зв'язку;
- розрахунку розміру штрафу за порушення законодавства про електронні комунікації та радіочастотний спектр.

ЕЛЕКТРОННІ ДОВІРЧІ ПОСЛУГИ

У вересні 2024 року Україна провела технічні консультації з DG CONNECT та DG TRADE щодо порядку оновлення додатку XVII-3 (Правила, що застосовуються до телекомунікаційних послуг) до Додатку XVII до Угоди про асоціацію. Погоджено можливість оновлення зазначеного додатку навесні 2025 року після того як Європейська Комісія прийме всі необхідні імплементаційні акти для оновлення Регламенту eIDAS. Сторони також погодилися оновити Спільний робочий план щодо електронних довірчих послуг. Після проведених консультацій Україна склала проект переглянутого Спільного робочого плану.

РЕГУЛЮВАННЯ СПЕКТРУ РАДІОЧАСТОТ

У 2024 набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2023 р. № 1340 «Про затвердження плану розподілу і користування радіочастотним спектром в Україні». Також постановою Кабінету Міністрів України від 01.11.2024 № 1253 «Про внесення змін до плану розподілу і користування радіочастотним спектром в Україні» було додатково внесено зміни до вказаного Плану, що усувають технічні недоліки та визначають строк припинення використання радіочастот в діапазоні 694-790, 790-862 МГц для технології «Аналогове телевізійне мовлення» та «Цифрове телевізійне мовлення DVB-T» з 31 грудня 2026 року.

УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ «ЦИФРОВА ЄВРОПА»

У липні 2024 року Єврокомісія оголосила результати конкурсу на відкриття Європейських цифрових інноваційних хабів (далі - ЄЦІХ) в Україні, які приєднуються до Європейської мережі в межах програми ЄС «Цифрова Європа». За результатами конкурсу визначено 12 переможців, які сформуєть мережу ЄЦІХ, з яких 6 отримають співфінансування від ЄС. У рамках конкурсу 6 об'єднань також отримали відзнаку Seal of excellence та приєднуються до мережі ЄЦІХ без отримання фінансування з боку ЄС. Станом на кінець 2024 року триває підписання грантових угод та завершення формальностей. Перші ЄЦІХ уже почали роботу.

Хаби надаватимуть послуги бізнесу та громадському сектору за 4 напрямками:

- навчання та підвищення кваліфікації працівників;
- пошук джерел фінансування для впровадження цифрової трансформації, а також у розвитку нових цифрових послуг і бізнес-моделей;
- надання приміщень, інфраструктури й підтримки для тестування цифрових та інноваційних технологій;
- пошук партнерів, зокрема за кордоном.

У 2024 році ініційовано приєднання України до участі у заходах Конкретної цілі 3 «Кібербезпека та довіра» Програми та отримання відповідної підтримки в рамках Кіберрезерву ЄС. Планується внесення змін до Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021-2027) після проведення відповідних консультацій зі стороною ЄС.

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО DESI (DIGITAL ECONOMY AND SOCIETY INDEX)

На виконання пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2023 року № 774-р «Про затвердження переліку показників Індексу цифрової економіки та суспільства (DESI)» прийнято Наказ Міністерства цифрової трансформації України від 24 жовтня 2024 року № Н157 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо методології складення показників Індексу цифрової економіки та суспільства (DESI)», відповідно до якого відбувається визначення відповідальних структурних підрозділів відповідальних органів за збір та оприлюднення відповідних показників.

РОУМІНГ З ЄС

На виконання Рішення № 1/2023 Комітету Асоціації ЄС - Україна у торговельному складі, з метою наближення законодавства України до acquis ЄС відповідно до переліку і умов, визначених у Додатку XVII «Нормативно-правове наближення» (зокрема Доповненні XVII-3) до Угоди про асоціацію, а також забезпечення створення умов для практичної інтеграції України до Єдиного цифрового ринку ЄС шляхом отримання Україною режиму внутрішнього ринку з ЄС в частині послуг роумінгу в мережах мобільного зв'язку загального користування та приєднання до політики ЄС «Роумінг як вдома» («Roam-Like-At-Home» / RLAN), ухвалено Закон України від 22.05.2024 № 3727-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації норм європейського законодавства з питань роумінгу» (набрав чинності 20.06.2024) та розроблено і прийнято 5 нормативно правових актів:

- Правила надання роздрібних регульованих послуг роумінгу, які встановлюють вимоги до надання роздрібних послуг роумінгу за домашніми роздрібними цінами для користувачів послуг (Постанова НКЕК від 07.08.2024 № 409, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.08.2024 за № 1292/42637);
- Умови та правила надання оптового доступу (включаючи оптову плату за регульовані послуги роумінгу) до електронних комунікаційних мереж

мобільного зв'язку загального користування для надання регульованих послуг роумінгу, які встановлюють засади надання доступу до мереж мобільного зв'язку для надання оптових послуг роумінгу, а також оптову плату за регульовані послуги роумінгу (Постанова НКЕК від 07.08.2024 № 410, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.08.2024 за № 1290/42635);

- Правила застосування політики добросовісного користування щодо споживання роздрібних регульованих послуг роумінгу, що надаються за домашніми роздрібними цінами, з метою запобігання зловживанню або аномальному споживанню роздрібних регульованих послуг роумінгу користувачами роумінгу в роумінговій зоні Україна-ЄС, та встановлення додаткових доплат за споживання роздрібних регульованих послуг роумінгу, що перевищує будь-які обмеження відповідно до будь-якої політики добросовісного користування, які запроваджують обмеження на аномальне споживання послуг роумінгу та встановлюють додаткові доплати за надмірне використання послуг (Постанова НКЕК від 07.08.2024 № 411, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21.08.2024 за № 1286/42631);
- Єдині граничні ставки термінації голосового трафіка на мережах мобільного та фіксованого зв'язку, що надходить з номерів Європейського Союзу чи номерів України, які перебувають в роумінгу в Європейському Союзі, які стягують постачальники оптових послуг за надання послуг термінації голосового трафіка, що є важливим елементом для забезпечення рівних умов для всіх учасників ринку (Постанова НКЕК від 07.08.2024 № 412, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21.08.2024 за № 1282/42627);
- Порядок та методологія оцінювання сталості надання роздрібних регульованих послуг роумінгу за домашніми цінами, які визначають процедуру та методи оцінки стабільності та якості надання послуг роумінгу за домашніми роздрібними цінами (Постанова НКЕК від 07.08.2024 № 413, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21.08.2024 за № 1283/42628).

Також, прийнято Рішення НКЕК від 26.06.2024 № 342 «Про внесення змін до Регламенту НКЕК» в частині організаційних та адміністративних аспектів співробітництва з Органом європейських регуляторів електронних комунікацій (BEREC).

Окрім того, розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм законодавства Європейського Союзу з питань електронних комунікацій» (реєстр. № 12150 від 25.10.2024) з метою належної імплементації положень статей 59-61 Директиви Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2018/1972 від 11 грудня 2018 року про запровадження Європейського кодексу електронних комунікацій, що є важливими у контексті приєднання до політики ЄС «Роумінг як вдома».

07.11.2024 Українська Сторона відповідно до положень статті 4 Додатку XVII до Угоди про асоціацію повідомила Європейську Комісію (разом із направленням повного пакету необхідних документів) щодо завершення транспонування acquis ЄС щодо роумінгу разом із запитом провести оцінку національного законодавства на його відповідність праву ЄС щодо роумінгу.

У липні 2024 року, вже уп'яте, продовжено (на 12 місяців – до липня 2025 року) дію Спільної заяви українських та європейських операторів щодо доступного

роумінгу для українців в ЄС з урахуванням результатів моніторингу про виконання Спільної заяви підписантами, що був проведений НКЕК та BEREC.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄДИНОГО НОМЕРА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕКСТРЕННОГО ВИКЛИКУ 112

З 16 грудня 2024 року МВС забезпечено функціонування та впровадження системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112 (далі – система 112) на всій території України.

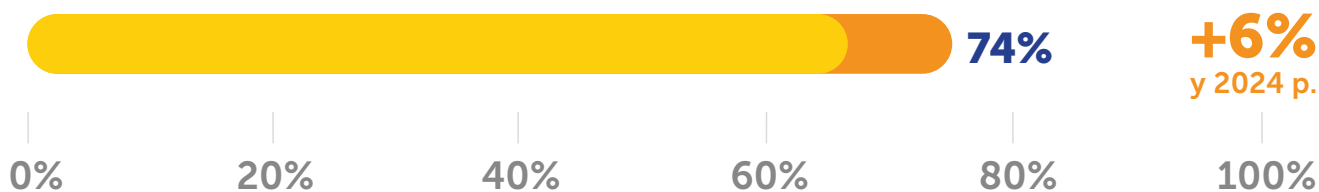
З 29 квітня 2024 року розширено функціонування системи 112 на території обслуговування у Волинській, Рівненській, Хмельницькій, Івано-Франківській, Тернопільській, Закарпатській та Чернівецькій областях на базі комунікаційного центру «Служба 112» у місті Львів. Також розпочато обслуговування Дніпропетровської області на базі комунікаційного центру «Служба 112» у місті Києві.

З 30 серпня 2024 року розширено функціонування системи 112 на території обслуговування у Запорізькій, Харківській, Донецькій, Луганській, Полтавській, Сумській областях (східний макрорегіон) на базі комунікаційного центру «Служба 112» у місті Дніпро.

02 грудня 2024 року розпочато обслуговування Одеської області на базі комунікаційного центру «Служба 112» у місті Києві. З 16 грудня 2024 року розширено функціонування системи 112 на території обслуговування у Кіровоградській, Миколаївській, Одеській областях (південний макрорегіон) на базі комунікаційного центру «Служба 112» у місті Києві.

Комунікаційні центри «Служби 112» в Україні активно працюють над забезпеченням доступності екстрених служб з урахуванням потреб осіб з інвалідністю. Люди з вадами слуху та мовлення, звернувшись до Комунікаційного центру «Служби 112», можуть отримати невідкладну допомогу у випадку надзвичайної ситуації. Зокрема, впроваджено можливість опрацювання викликів за допомогою жестової мови у режимі відеодзвінка.

ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

Зобов'язання України за напрямом фінансові послуги належать до сфери правовідносин, охоплених положеннями Підрозділу 6 «Фінансові послуги» Глави 6 «Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля» Розділу IV «Торгівля та питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію.

БАНКІВСЬКА СФЕРА

У 2024 році Національний банк України здійснив суттєвий крок з імплементації законодавства ЄС у сфері регулювання діяльності банків та банківських груп в Україні, зокрема Правлінням Національного банку України були прийняті нормативно-правові/розпорядчі акти щодо запровадження:

- коефіцієнтів покриття ліквідністю (Liquidity coverage ratio, LCR) та коефіцієнта чистого стабільного фінансування (Net stable funding ratio, NSFR) на консолідованій основі (постанова Правління Національного банку України від 05.01.2024 № 2 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» та рішення Правління Національного банку України від 05.01.2024 № 4-рш «Про схвалення Змін до деяких розпорядчих актів Національного банку України»);
- уточнених підходів до визначення непрацюючих активів, а також припинення визнання дефолту боржника (постанова Правління Національного банку України від 01.05.2024 № 52 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України»);
- оновлених мінімальних вимог до достатності капіталу банків (постанова Правління Національного банку України від 07.06.2024 № 65 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України та встановлення перехідних положень щодо запровадження оновлених вимог до капіталу банків»);
- оновленої структури капіталу банківських груп та мінімальних вимог до достатності капіталу банківських груп (постанова Правління Національного банку України від 17.07.2024 № 86 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України щодо регулювання діяльності банківських груп»);
- оцінки достатності внутрішньої ліквідності банків та банківських груп (Internal liquidity adequacy assessment process, ILAAP) (постанова Правління Національного банку України від 19.07.2024 № 88 «Про затвердження Положення про організацію процесу оцінки достатності внутрішньої ліквідності в банках України та банківських групах»);

- коефіцієнту левериджу (Leverage ratio, LR), який включає розрахунок розміру експозиції за деривативами за методом оцінки кредитного ризику контрагента (Counterparty credit risk, CCR) (постанова Правління Національного банку України від 19.07.2024 № 89 «Про затвердження Положення про порядок розрахунку банками України та банківськими групами значення коефіцієнта левериджу»);
- вимог до оцінки розміру ризику розрахунку, який має покриватися капіталом (постанова Правління Національного банку України від 23.12.2024 № 158 «Про затвердження Положення про порядок визначення банками України та банківськими групами мінімального розміру ризику розрахунку»).
- Водночас з метою удосконалення інструментів банківського нагляду Національним банком України у 2024 році було прийнято/затверджено:
- Порядок здійснення поточного моніторингу фінансового стану банку та показників банківської групи (рішення Правління Національного банку України від 11.05.2024 № 164-рш);
- розпорядження від 06.06.2024 № 1734-ра «Про посилення ефективності контролю за станом урахування банками рекомендацій, наданих за результатами інспекційних перевірок банків, проведеної оцінки банків (SREP)»;
- Порядок оцінки Національним банком України рівня організації корпоративного управління та внутрішнього контролю банків (рішення Правління Національного банку України від 10.06.2024 № 203-рш);
- зміни до Порядку оцінки Національним банком України бізнес-моделей банків, затвердженого рішенням Правління Національного банку України від 26.08.2021 № 428-рш (рішення Правління Національного банку України від 17.10.2024 № 379-рш);
- Концепцію змін до законодавчого регулювання оцінки у фінансовому секторі, в тому числі змін до процесу оцінки банківської застави та контролю за її якістю (рішення Правління Національного банку України від 07.11.2024 (витяг з протоколу № 76/БТ);
- Методику оцінки ризиків банків для формування пріоритетів наглядової діяльності (наказ від 20.12.2024 № 1138-но);
- План наглядових дій щодо банків на підставі визначеного рівня інтенсивності нагляду на 2025 рік (розпорядження від 24.12.2024 № 4046-ра);
- зміни до Положення про порядок проведення оцінки банків під час здійснення Національним банком України банківського нагляду, затвердженого рішенням Правління Національного банку України від 07.06.2021 № 236-рш (рішення Правління Національного банку України від 13.08.2024 № 294-рш);
- зміни до Положення про здійснення Національним банком України безвиїзного банківського нагляду, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 06.12.2018 № 135 (постанова Правління Національного банку України від 18.12.2024 № 151).

СФЕРА НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

У 2024 році тривала робота із розроблення нормативно-правових актів Національного банку України з метою імплементації положень Закону України від 14.12.2021 № 1953-IX «Про фінансові послуги та фінансові компанії», Закону України від 18.11.2021 № 1909-IX «Про страхування», Закону України від 14.07.2023 № 3254-IX «Про кредитні спілки», якими оновлено загальне регулювання та нагляд на ринку небанківських фінансових послуг та які враховують положення Директив 2009/138/ЄС, 2016/97, 2015/2366/ЄС, а також Закону України від 21.05.2024 № 3720-IX «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» (введення в дію 01.01.2025), який враховує вимоги Директиви 2009/103/ЄС.

Зокрема було затверджено такі нормативно-правові акти:

- Положення про порядок регулювання діяльності кредитних спілок в Україні (постанова Правління Національного банку України від 02.02.2024 № 14);
- Положення про вимоги до системи управління кредитною спілкою (постанова Правління Національного банку України від 02.02.2024 № 15);
- Положення про реорганізацію та ліквідацію кредитної спілки за рішенням загальних зборів членів кредитної спілки (постанова Правління Національного банку України від 02.02.2024 № 16);
- Положення про вимоги до додаткового звіту суб'єкта аудиторської діяльності щодо страховика та порядку його подання (постанова Правління Національного банку України від 15.02.2024 № 20);
- Положення про визначення методики оцінки активів і зобов'язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика та внесення змін до Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика (постанова Правління Національного банку України від 21.06.2024 № 71);
- Положення про порядок підготовки та оновлення плану безперервної діяльності, плану відновлення діяльності та плану фінансування страховика (постанова Правління Національного банку України від 21.06.2024 № 74);
- Нова редакція Положення про встановлення критеріїв, за якими визначається профіль ризику надавачів фінансових послуг, їх суспільна важливість, на підставі яких визначаються наглядові дії Національного банку України (постанова Правління Національного банку від 29.11.2024 № 141);
- Положення про функціонування Єдиної централізованої бази даних щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (постанова Правління Національного банку України від 26.12.2024 № 165);
- Положення про розкриття споживачу інформації про страхового посередника та порядок реалізації страхового продукту як додаткового до інших товарів, робіт або послуг, що не є страховими (постанова Правління Національного банку України від 26.12.2024 № 173);
- Положення про вимоги до системи корпоративного управління та системи

внутрішнього контролю фінансової компанії (постанова Правління Національного банку України від 27.12.2024 № 185);

- Положення про нагляд за діяльністю Моторного (транспортного) страхового бюро України (постанова Правління Національного банку України від 31.12.2024 № 194).

Враховуючи введення в дію з 01.01.2025 нових вимог щодо реалізації страхових і перестрахових продуктів та діяльності страхових посередників, що базуються на вимогах Директиви 2016/97/ЄС та визначені в Розділі XII Закону України «Про страхування», та впровадження нової моделі регулювання і нагляду за страховими посередниками, Національним банком України було забезпечено розробку Положення про авторизацію страхових посередників та умови здійснення діяльності з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів (затверджене постановою Правління Національного банку України від 03.01.2025 № 2).

Також у 2024 році опрацьовувалося питання нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами. Були розроблені та затверджені постановою Правління Національного банку України від 27.12.2024 № 175 зміни до Положення про порядок нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29.12.2023 № 202 (зі змінами) відповідно до Директиви 2002/87/ЄС (зі змінами) та Директиви 2009/138/ЄС (Solvency II).

ПЛАТІЖНІ ПОСЛУГИ

Протягом 2024 року Національним банком України велася робота над розробленням проектів нормативно-правових актів відповідно до норм Закону України від 30.06.2021 № 1591-IX «Про платіжні послуги» (далі – Закон про платіжні послуги), який відображає основні положення Директиви (ЄС) 2015/2366. Зокрема, мова йде про Положення про авторизацію діяльності надавачів нефінансових платіжних послуг, Положення про відкритий банкінг в Україні, Положення про використання електронних довірчих послуг під час отримання надавачами платіжних послуг доступу до рахунків користувачів платіжних послуг, Положення про порядок страхування відповідальності надавачів нефінансових платіжних послуг перед користувачами та надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунку.

Протягом 2024 року також було здійснено оновлення нормативно-правових актів Національного банку України відповідно до норм Закону про платіжні послуги. Зокрема, затверджено постановою Правління Національного банку України від 27.12.2024 № 183, якою внесено зміни до Положення про залучення комерційних агентів для надання фінансових платіжних послуг та Положення про реєстрацію платіжних систем, учасників платіжних систем та технологічних операторів платіжних послуг.

Крім того, з 01.12.2024 запрацювала нова версія системи електронних платежів (далі - СЕП) з функціональністю миттєвих кредитових переказів (далі – миттєві перекази СЕП). Така платіжна операція передбачена змінами до Закону про платіжні послуги, що набрали чинності 08.11.2024. Миттєвий переказ СЕП забезпечує практично миттєве перерахування коштів з рахунку платника на рахунок отримувача. Його тривалість становить не більше 10 секунд. Максимальну суму однієї

платіжної операції миттєвого переказу СЕП встановлено на рівні 100 тисяч гривень, що є оптимальним рішенням для більшості платежів, якими забезпечуються повсякденні потреби бізнесу та громадян.

ПРОТИДІЯ ВІДМИВАННЮ (ЛЕГАЛІЗАЦІЇ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

29.08.2024 Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в повторному першому читанні прийняти за основу законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо адаптації законодавства України до окремих стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF)» (реєстр. № 10072 від 19.09.2023).

У 2024 році вищезазначений законопроект опрацьовувався експертною групою при Міжвідомчій робочій групі з питань реалізації державної санкційної політики, участь в якій беруть представники Національного банку України. Планується, що напрацьовані цією експертною групою пропозиції буде враховано під час підготовки законопроекту до другого читання.

З метою приведення нормативних-правових актів Національного банку України у відповідність до Закону України від 06.09.2022 № 2571-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення регулювання кінцевої бенефіціарної власності та структури власності юридичних осіб» та у зв'язку із набранням чинності 01.09.2024 Порядком повідомлення держателя Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань про виявлення розбіжностей між отриманими суб'єктом первинного фінансового моніторингу в результаті здійснення належної перевірки та розміщеними в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостями про кінцевих бенефіціарних власників та/або структуру власності юридичної особи, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 12.07.2023 № 2542/5, внесено зміни:

- до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19.05.2020 № 65 (постанова Правління Національного банку України від 05.10.2024 № 121 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань фінансового моніторингу»);
- до Положення про здійснення установами фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28.07.2020 № 107 (постанова Правління Національного банку України від 05.10.2024 № 121 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань фінансового моніторингу»).

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Національний банк України осучаснив порядок здійснення нагляду за додержанням законодавства України про захист прав споживачів фінансових та платіжних послуг, затвердивши зміни до Положення про нагляд за дотриманням

законодавства щодо захисту прав споживачів фінансових та платіжних послуг (постанова Правління Національного банку України від 03.08.2024 № 95), які спрямовані на створення прозорої та справедливої екосистеми фінансових, супровідних, платіжних та обмежених платіжних послуг через посилення захисту інтересів споживачів, запровадження чіткого порядку камеральних перевірок для виявлення порушень з боку надавачів таких послуг, а також застосування професійного судження при здійсненні нагляду за додержанням законодавства України про захист прав споживачів. Нагляд Національного банку України за додержанням об'єктами нагляду законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг та обмежених платіжних послуг, вимог щодо взаємодії зі споживачами при врегулюванні простроченої заборгованості також удосконалено в частині приведення у відповідність до Закону України від 17.02.2022 № 2073-IX «Про адміністративну процедуру» (постанова Правління Національного банку України від 04.12.2024 № 143), який прийнято у тому числі на виконання прийнятих країнами-членами Ради Європи актів, які регулюють адміністративні процедури (Рекомендація Ради Європи № R (80) 2 стосовно здійснення дискреційних повноважень адміністративними органами, Рекомендація Ради Європи № R (87) 16 щодо адміністративних процедур, які зачіпають велику кількість осіб, та інші).

Важливим кроком у діджиталізації фінансових послуг стало запровадження наприкінці 2024 року нового порядку укладення електронних договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, що посилює безпеку та прозорість фінансових правочинів. Нормативні зміни, прийняті постановою Правління Національного банку України від 04.12.2024 № 144, спрямовані на забезпечення максимальної юридичної чіткості та захисту прав сторін під час укладення електронних договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Нові правила набудуть чинності з 01.07.2025, що надає учасникам ринку достатньо часу для адаптації до оновлених вимог. Зазначеним нормативно-правовим актом Національний банк України врахував положення статті 25 Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 910/2014 від 23 липня 2014 року про електронну ідентифікацію та довірчі послуги для електронних транзакцій на внутрішньому ринку та про скасування Директиви 1999/93/ЄС в частині належного підписання договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, що укладаються у формі електронного документа.

Крім того, затверджено вимоги до розкриття споживачу інформації про страхового посередника та вимоги до порядку реалізації страхового продукту як додаткового до інших товарів, робіт або послуг, що не є страховими (постанова Правління Національного банку України від 26.12.2024 № 173). Зокрема, визначено перелік інформації, яку страховий посередник зобов'язаний надати споживачу стосовно своєї діяльності до укладення договору страхування, а також з метою запобігання нав'язування договору страхування визначені обмеження щодо реалізації страхових продуктів, що є додатковими до інших товарів, робіт, послуг. Зазначеним актом Національний банк України також оновив вимоги до розкриття інформації та розміщення інформаційного документа про стандартний страховий продукт на вебсайтах страховиків та страхових посередників. Зокрема уточнено вимоги до розкриття інформації про страховий продукт, що не є стандартним, вимоги до розкриття інформації про стандартний страховий продукт страховим посередником, у якого немає власного вебсайту, а також визначено перелік

інформації про страховий продукт обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, що має надаватися споживачу до укладення договору.

З метою удосконалення державного регулювання та функціонування бюро кредитних історій в частині належного дотримання прав суб'єктів кредитної історії Національним банком України ініційовано та надіслано суб'єкту права законодавчої ініціативи відповідний законопроект – «Про кредитну історію», який зареєстровано 28.11.2024 за № 12260 та направлено для всенародного обговорення. Запропоновані законопроектом зміни до Закону України «Про організацію формування та обігу кредитних історій» та інших законів України посилять спроможності Національного банку України здійснювати нагляд за діяльністю бюро кредитних історій.

ДІЯЛЬНІСТЬ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

У період дії воєнного стану та з урахуванням Закону України «Про санкції» Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі - Фонд) було прийнято низку рішень виконавчої дирекції Фонду, які стосуються сфери регулювання директив 2001/24/ЄС, 2014/49/ЄС та 2014/59/ЄС, а саме:

- від 19.02.2024 року № 210 «Про затвердження Змін до Положення про порядок складання і ведення реєстру акцептованих вимог кредиторів та задоволення вимог кредиторів банків, що ліквідуються»;
- від 14.03.2024 року № 331 «Про затвердження Змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку та Положення про порядок складання і ведення реєстру акцептованих вимог кредиторів та задоволення вимог кредиторів банків, що ліквідуються»;
- від 18.07.2024 року № 777 «Про внесення змін до Положення щодо організації продажу активів (майна) банків, що ліквідуються»;
- від 22.07.2024 року № 796 «Про внесення змін до Положення про надання в оренду нерухомого майна банку, процедура ліквідації якого здійснюється Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, шляхом проведення відкритих торгів (аукціонів)»;
- від 01.08.2024 року № 831 «Про затвердження Змін до Положення про порядок відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб коштів за вкладами та визнання таким, що втратило чинність, рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 березня 2022 року № 201»;
- від 15.08.2024 року № 880 «Про затвердження Змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку та Положення про порядок складання і ведення реєстру акцептованих вимог кредиторів та задоволення вимог кредиторів банків, що ліквідуються»;
- від 18.07.2024 року № 774 «Про деякі особливості здійснення ліквідації банків відповідно до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» в частині продажу (реалізації) їхнього майна (активів) в умовах воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2024 року

№ 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні»;

- від 05.12.2024 року № 1269 «Про затвердження Змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку».

Згаданими вище рішеннями зокрема:

- удосконалено порядок складання і ведення реєстру акцептованих вимог кредиторів та задоволення вимог кредиторів банків, що ліквідуються;
- удосконалено механізм розрахунків з кредиторами;
- змінено початок задоволення вимог кредиторів кожної із черг;
- передбачена процедура примусового відчуження майна банків в порядку, визначеному Законом України «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану»;
- удосконалено процедуру передачі майна банку, процедура ліквідації якого здійснюється Фондом (зокрема, нерухомого майна, автотранспортних засобів та техніки тощо), в безоплатне користування для потреб Міністерству оборони України, Збройним Силам України, Службі безпеки України, Національній гвардії України, іншим військовим формуванням та правоохоронним органам, утвореним відповідно до законів України, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування;
- визначено особливості управління Фондом майном (активами) банку у вигляді майнових прав за кредитними договорами, що укладені з фізичними особами, які є військовослужбовцями;
- впроваджується процедура підготовки до виведення неплатоспроможного банку з ринку;
- визначаються критерії для запровадження Фондом заходів раннього реагування; визначаються напрями за якими вони здійснюються.

З метою захисту прав вкладників протягом 2024 року Фондом здійснювався дистанційний моніторинг банків на предмет виконання банком вимог Інструкції про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, затвердженої виконавчою дирекцією Фонду від 26.05.2016 № 825.

За I півріччя 2024 року: перевірено 62 банк-учасник Фонду; загальна кількість порушень склала – 13%; складено 9 протоколів про правопорушення у сфері гарантування вкладів фізичних осіб. За результатами розгляду справ про правопорушення у сфері гарантування вкладів фізичних осіб було підготовлено: 5 застережень про вжиття заходів щодо недопущення порушень (порушення виправлено станом на дату розгляду справи) та 4 розпорядження про усунення порушень.

За II півріччя 2024 року: перевірено 61 банк-учасник Фонду; порушень не виявлено.

РИНОК КАПІТАЛУ

У сфері фінансових послуг протягом 2024 року за ініціативи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР) було розроблено, опрацьовано з експертами та подано для розгляду Верховною Радою України низку законопроектів з метою приведення фінансового законодавства України у відповідність до вимог законодавства ЄС, які у подальшому були прийняті як закони України.

22 лютого 2024 року Верховною Радою України було прийнято Закон України № 3585-IX «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» та деяких інших законодавчих актів України щодо регулювання та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках» (далі – Закон № 3585-IX), який був підписаний Президентом України 22.03.2024 та частково набрав чинності 27.04.2024.

На виконання норм Закону № 3585-IX та заходів, визначених Угодою про асоціацію НКЦПФР у 2024 році прийнято:

- рішення від 22.11.2024 № 17/21/1458/К03 «Про затвердження Порядку функціонування комплексної інформаційно-комунікаційної системи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06 грудня 2024 року за № 1869/43214 (далі – Порядок, Рішення № 1458). Порядком передбачено, що до функцій комплексної інформаційно-комунікаційної системи НКЦПФР належить, зокрема, забезпечення функціонування безпечних каналів зв'язку для здійснення учасниками ринків капіталу та організованих товарних ринків повідомлень про потенційне або фактичне порушення профільного законодавства;
- рішення від 22.05.2024 № 640 «Про застосування засобів комплексної інформаційної системи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (KIC) в якості офіційного каналу зв'язку». Рішенням № 1458 врегульовано, зокрема, питання функціонування, як підсистеми KIC, офіційного вебсайту НКЦПФР.

Окрім вищезгаданого, результатом роботи за напрямком реформування регуляторного середовища ринків капіталу стала розробка НКЦПФР та прийняття Верховною Радою України Закону України від 19.09.2024 № 3981-IX «Про рейтингування» (далі – Закон № 3981-IX), який передбачає встановлення правових засад визначення рейтингів та їх використання, приведення діяльності рейтингових агентств в Україні у відповідність до норм Регламенту ЄС № 1060/2009 від 16.09.2009 про кредитно-рейтингові агентства. 17.10.2024 Закон № 3981-IX був підписаний Президентом України. Набрання чинності Закону № 3981-IX відбудеться 01.01.2026.

Цей Закон є важливим кроком для інтеграції ринків капіталу України з європейськими, оскільки уніфікує системи визначення рейтингів України і ЄС.

У 2024 році НКЦПФР здійснювалася розробка змін до законодавства України в сфері спільного інвестування з метою приведення у відповідність до вимог актів ЄС, у тому числі Директиви ЄС № 2009/65/ЄС від 13.07.2009 про узгодження законів, підзаконних нормативно-правових актів і адміністративних положень щодо компаній колективного інвестування в переказні цінні папери (UCITS) та інших актів ЄС, що регулюють діяльність інвестиційних фондів, зокрема Директиви №2011/61/ЄС

від 08.06.2011 про менеджерів альтернативних інвестиційних фондів (AIFM) та відповідних імплементуючих актів - регламентів ЄС №345/2013 від 17.04.2013 про європейські фонди венчурного капіталу (VCF), № 346/2013 від 17.04.2013 про європейські фонди соціального партнерства, № 2015/760 від 29.04.2015 про європейські довгострокові інвестиційні фонди та інших.

Результатом цієї роботи стало розроблення НКЦПФР проекту Закону України «Про інвестиційні фонди», який було презентовано учасникам ринку та іншим зацікавленим особам. Після отримання пропозицій і зауважень та узгодження позицій законопроект буде направлено до Верховної Ради України.

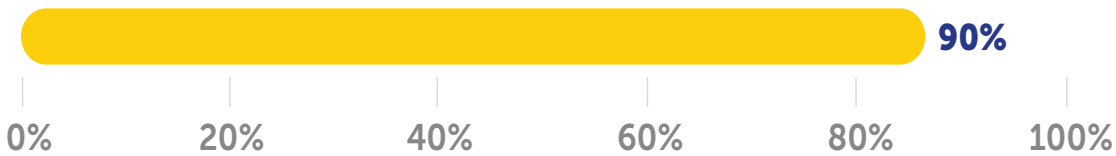
Окрім вищезгаданого, НКЦПФР прийнято рішення від 21.02.2024 № 208 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11.03.2024 за № 349/41694.

Відповідним актом встановлені вимоги, обов'язкові для виконання при отриманні ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу - діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, особливості поєднання видів діяльності з торгівлі фінансовими інструментами між собою та з іншими видами діяльності, у тому числі професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках, та під час провадження професійної діяльності з торгівлі фінансовими інструментами.

У 2024 році банки продовжили роботу з урахуванням обмежень, визначених постановою Правління Національного банку «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» від 24.02.2022 № 18 (зі змінами).

Національний банк України продовжив здійснювати заходи I та II етапу Дорожньої карти поступового пом'якшення валютних обмежень, на виконання яких оптимізовано низку валютних обмежень шляхом внесення змін до Постанови № 18, зокрема такими постановами Правління Національного банку України: від 05.02.2024 № 17, від 16.02.2024 № 22, від 20.02.2024 № 24, від 19.04.2024 № 46, від 03.05.2024 № 56 (прийнято найбільший з початку війни пакет валютної лібералізації), від 21.06.2024 № 72, від 09.07.2024 № 83, від 06.09.2024 № 108, від 19.11.2024 № 136, від 20.12.2024 № 155.

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ

Зобов'язання України за напрямом управління державними фінансами належать до сфери правовідносин, охоплених Главою 3 «Управління державними фінансами: бюджетна політика, внутрішній контроль і зовнішній аудит» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію.

Протягом 2024 року в сфері управління державними фінансами було реалізовано низку системних змін та досягнуто суттєвого прогресу в реформуванні. Зокрема:

- відновлення середньострокового бюджетного планування: було схвалено Бюджетну декларацію на 2025–2027 роки (постанова Кабінету Міністрів України від 28.06.2024 № 751) та прийнято Закон України від 18.07.2024 № 979-IX щодо відновлення середньострокового бюджетного планування на місцевому рівні;
- забезпечено проведення оглядів витрат державного бюджету, зокрема через прийняття розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.04.2024 № 348-р;
- затверджено низку постанов Кабінету Міністрів України для ефективного управління державними ресурсами, зокрема:
  - постанову від 27.08.2024 № 984 «Про затвердження Порядку щорічного погодження пропозицій щодо окремих фінансових показників, а також обсягів виплат на користь держави, бюджетного фінансування та квазіфінансових операцій, які включатимуться до листа очікувань власника, а також до фінансових планів, стратегічних планів розвитку та інвестиційних планів на середньострокову перспективу суб'єктів господарювання державного сектору економіки»;
  - постанову від 20.12.2024 № 1452 «Про затвердження Порядку погодження пропозицій щодо максимальних порогів обсягу капітальних інвестицій»;
- посилено управлінську відповідальність і підзвітність керівників головних розпорядників бюджетних коштів;
- забезпечено вдосконалення стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі на основі міжнародних стандартів, що підтверджується високою оцінкою «В+» за методологією Світового банку (PULSE).

ДЕРЖАВНИЙ ВНУТРІШНІЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ

Протягом 2024 року продовжувалося виконання заходів у сфері розвитку державного внутрішнього фінансового контролю (далі - ДВФК), що є невід'ємною частиною реформи управління державними фінансами. Зокрема:

- удосконалення нормативно-методологічного забезпечення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту: було внесено зміни до Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів (постанова Кабінету Міністрів України від 13.06.2024 № 677), що передбачають посилення управлінської відповідальності та підзвітності, удосконалення підходів до делегування повноважень, зосередження управлінських заходів на ефективності та результативності, а також запровадження з 2026 року декларації керівника з внутрішнього контролю;
- оновлення порядку сертифікації працівників внутрішнього аудиту: було оновлено Порядок проведення сертифікації працівників підрозділів внутрішнього аудиту (наказ Мінфіну від 01.08.2024 № 383) та методичний посібник «Ризик-орієнтоване планування діяльності з внутрішнього аудиту»;
- національна сертифікація внутрішніх аудиторів: забезпечено практичне впровадження національної сертифікації внутрішніх аудиторів державних органів. Протягом року було організовано та проведено 12 кваліфікаційних іспитів, за результатами яких 33 внутрішніх аудиторів успішно склали іспити;
- навчання з внутрішнього контролю та аудиту: було проведено 20 навчальних заходів для працівників державних органів, що сприяло підвищенню рівня обізнаності та професійної підготовки у цих сферах;
- оцінка стану функціонування систем внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту: підготовлено та подано Уряду звіт про стан розвитку ДВФК за 2023 рік з рекомендаціями для удосконалення, реалізованими через відповідне доручення;
- зовнішні оцінки якості внутрішнього аудиту: завершено 4 зовнішніх оцінки якості внутрішнього аудиту із наданням рекомендацій для удосконалення систем внутрішнього аудиту державних органів;
- автоматизація процесів у сфері ДВФК: проводилось розроблення технічних вимог для ІТ-рішення для ДВФК порталу. Спільно з експертами проекту EU4PFM було підготовлено проект детального опису функціональних вимог для модулів порталу ДВФК;
- підвищення інституційної спроможності: Центральний підрозділ гармонізації підвищував свою спроможність через участь у навчальних заходах, організованих проектами EU4PFM, Національною академією фінансів та економіки Мінфіну Королівства Нідерландів, Expertise France, PEM PAL, SOERA, IIA та ОЕСР.

Для реалізації зазначених заходів Мінфін продовжує співпрацю з такими проектами технічної підтримки:

- Національна академія фінансів та економіки Мінфіну Королівства Нідерландів;

- Програма з управління державними фінансами в Україні EU4PFM;
- Проект «Підтримка державних видатків для забезпечення спроможностей до стійкого державного управління в Україні» (PEACE) на замовлення Агентства США з міжнародного розвитку (USAID);
- Проект міжнародної технічної допомоги SOERA.

ЗОВНІШНІЙ АУДИТ

Протягом 2024 року Рахункова палата відповідно до положень статей 346 та 367 Угоди про асоціацію продовжила забезпечувати розвиток зовнішнього аудиту (що базується на міжнародних стандартах та відповідає основоположним принципам підзвітності, прозорості, економності, ефективності та результативності), реалізовувати співпрацю з програмами та інституціями ЄС з метою імплементації стандартів та методик Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (далі - INTOSAI), а також обміну найкращими практиками ЄС у галузі зовнішнього контролю та аудиту державних фінансів з акцентом на незалежності відповідних органів Сторін Угоди.

Важливим кроком в імплементації INTOSAI стало прийняття Закону України від 30 жовтня 2024 року № 4042-IX «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів України»¹.

Зміни, внесені цим Законом, насамперед, встановили, що Рахункова палата є вищим державним колегіальним органом фінансового контролю (аудиту) та застосовує у своїй діяльності основні принципи діяльності Міжнародної організації вищих органів аудиту (INTOSAI) та Систему професійних документів INTOSAI (IFPP), доповнили Закон України «Про Рахункову палату» положенням про політичну незалежність інституції, а також посилили організаційну, функціональну та фінансову незалежність Рахункової палати.

Повноваження Рахункової палати поширено на кошти державного та місцевих бюджетів, фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, діяльність суб'єктів господарювання державного і комунального сектору економіки. Окреслені повноваження реалізуються Рахунковою палатою шляхом здійснення аудиту діяльності (ефективності), аудиту відповідності, фінансового аудиту (у тому числі консолідованої фінансової звітності суб'єктів державного сектору та бюджетів), експертизи, аналізу та інших контрольних заходів відповідно до Закону України «Про Рахункову палату».

У 2024 році проведено 5 фінансових аудитів, 14 аудитів відповідності, 19 аудитів ефективності відповідно до методологій, які базуються на Міжнародних стандартах вищих органів аудиту (ISSAI 100, 200, 300, 400).

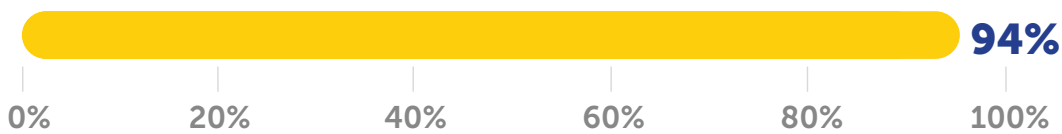
У Законі України «Про Рахункову палату» встановлено право Рахункової палати самостійно (без будь-якого втручання) планувати свою діяльність, обирати теми та об'єкти аудитів. План роботи Рахункової палати на 2025 рік сформовано із застосуванням ризик-орієнтованого підходу до визначення тем заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) на основі здійснення секторного аналізу сфер (галузей).

¹ набрав чинності 01 січня 2025 року

Рахункова палата розпочала впровадження системи управління якістю відповідно до ISSAI 140 і Посібника з питань забезпечення функціонування системи управління якістю в Рахунковій палаті. У 2024 році обрано Уповноваженого з якості, створено Експертну групу з питань перевірки якості завершених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), затверджено Порядок залучення працівників Рахункової палати до перевірки якості здійснення аудиту (hot review) і Порядок перевірки якості завершених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) (cold review), проведено перевірку якості завершених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), підготовлено і затверджено Звіт про стан функціонування системи управління якістю в Рахунковій палаті.

Крім цього, з метою обміну найкращими практиками Європейського Союзу у галузі зовнішнього контролю та аудиту державних фінансів, а також інтеграції Рахункової палати в європейську аудиторську спільноту, інституція впродовж 2024 року долучалася як спостерігач до діяльності міжвідомчого об'єднання ЄС – Контактного комітету вищих органів аудиту держав-членів ЄС і брала участь у заходах Мережі вищих органів аудиту країн - кандидатів та потенційних кандидатів на членство в ЄС.

ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА

У 2024 році українська культура була представлена на ключових культурно-мистецьких заходах за кордоном. Зокрема:

- національний павільйон України працював на 60-й Венеційській бієнале сучасного мистецтва, представляючи мистецький проект «Плетіння сіток»;
- виставка «Перехрестя: Швеція – Україна (1000 років)» у Музеї шведської армії в м. Стокгольм;
- виставка «Київська Русь» у Литовському національному музеї;
- виставки Марії Примаченко у Литовському національному художньому музеї імені Вітаутаса Касюліса;
- виставка «Кабінет європейського мистецтва. Шедеври від Богдана та Варвари Ханенків Національного художнього музею України» у музеї Королівський Замок у Варшаві (Республіка Польща).

Україна також взяла участь у Всесвітній конференції ЮНЕСКО з питань культурної та мистецької освіти (онлайн) та, попри умови військового стану, як і щороку, організувала серію заходів у рамках Днів європейської спадщини, що проходили з 7 вересня по 15 жовтня 2024 року в Україні.

У співпраці з ЮНЕСКО та Литовською Республікою 6-7 червня 2024 року у м. Вільнюс було проведено міжнародну конференцію «Шлях до відновлення культурного сектору України» («Towards the recovery of the culture sector of Ukraine»), ініційовану Президентом України Володимиром Зеленським під час зустрічі з Генеральним директором ЮНЕСКО Одрі Азуле. За результатами заходу 30 країн світу приєдналися до «Вільнюського заклику до дій для відновлення культурного сектору України» («Vilnius Call for Action on the Recovery of the Culture Sector of Ukraine»).

11 грудня 2024 року в м. Брюссель було підписано Угоду між Україною та Європейським Союзом про внесення змін до Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі «Креативна Європа» (2021-2027)». Внесені зміни дають можливість Україні брати повноправну участь у даній Програмі, включаючи всі заходи напряму «Медіа».

Повноправна участь України у Програмі стане важливим чинником розвитку більш динамічного і спроможного вітчизняного сектору культури і креативних індустрій, сприяючи розширенню мереж співпраці між професіоналами, просуванню європейських цінностей і європейського «порядку денного» в українському суспільстві та зміцненню культурних зв'язків з країнами Європейського Союзу.

З 2023 року в Україні запущено в дію Інформаційно-комунікаційну систему обліку

нерухомих об'єктів культурної спадщини України «Державний реєстр нерухомих пам'яток України», яка містить перелік об'єктів культурної спадщини під охороною держави.

До Реєстру підключено 139 користувачів уповноважених органів охорони культурної спадщини з усіх областей України та м. Києва.

Загальна кількість взятих на облік об'єктів культурної спадщини України становить 144 643 об'єкти.

Вперше з часу ратифікації Україною Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини Україна була обрана до складу Міжурядового комітету з охорони нематеріальної культурної спадщини.

Рішенням 19-ї сесії Міжурядового комітету з охорони нематеріальної культурної спадщини, яка відбулася в грудні 2024 року в м. Асунсьйоні (Республіка Парагвай), 2 українських елементи включено до Міжнародних списків ЮНЕСКО: писанку - до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства; програму з охорони кобзарсько-лірницької традиції - до Реєстру належних практик з охорони нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО.

Загалом до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України за 2024 рік було включено 15 елементів.

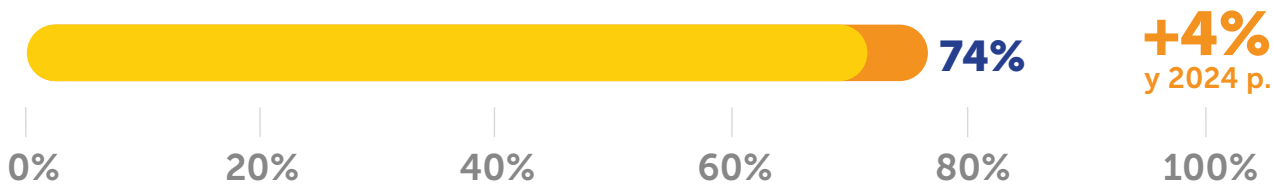
Проведено перегляд та оновлення даних для уточнення меж культурних цінностей України, внесених до Міжнародного списку культурних цінностей ЮНЕСКО під посиленням захистом. Два нові українські об'єкти внесено до Міжнародного списку культурних цінностей під посиленням захистом: Національний історико-меморіальний заповідник «Бабин Яр» та «Одеський літературний музей».

ЮНЕСКО підтримало ініціативу Міністерства культури та стратегічних комунікацій (МКСК) щодо проведення місії «спеціального моніторингу» на Державному промисловому комплексі у Харкові. Україна стане першою країною, де буде застосовано механізм ad hoc моніторингу – спеціальної перевірки, що проводиться у відповідь на конкретні виклики або загрози для об'єкта культурної спадщини.

274 предметів археології, незаконно вивезених з України, повернуто в Україну з Естонської Республіки. З Королівства Нідерландів – повернено 8 археологічних предметів, із США – 4 шаблі доби середньовіччя.

Внесено зміни до Порядку укладення охоронних договорів, якими було врегульовано проблемні питання та переведено процедуру укладення охоронних договорів в електронний формат; внесено зміни до Порядку обліку об'єктів культурної спадщини, що дозволило врахувати зміни в законодавстві та оптимізувати процес обліку нерухомих об'єктів культурної спадщини.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Зобов'язання України за напрямом сільське господарство передбачені статтею 403 Глави 17 «Сільське господарство та розвиток сільських територій» Угоди про асоціацію.

У 2024 році на виконання Угоди про асоціацію та з метою наближення національного законодавства до актів права ЄС Україною були прийняті Закони України:

- від 22.08.2024 № 3928-IX «Про виноград, вино та продукти виноградарства», який спрямований на приведення у відповідність норм галузевого законодавства з вимогами міжнародних правил виробництва продуктів виноградарства та виноробства та імплементації положень Регламентів (ЄС) № 1308/2013, № 251/2014, № 2019/33, № 2018/274, № 2021/2117 та № 2018/273, а також передбачає створення єдиної державної інформаційної системи «Виноградарсько-виноробний реєстр», що включатиме відомості про: виробників винограду; виробників виноробної продукції; виноградні ділянки; обов'язкові декларації та інші дані про виноробну продукцію, передбачені цим Законом. Внесення відомостей до зазначеної системи носить обов'язковий характер, що забезпечуватиме ефективне адміністрування та державну підтримку галузі виноградарства та виноробства. Набрання чинності цього Закону відбудеться 01.01.2026.
- від 19.09.2024 № 3980-IX «Про інформаційно-комунікаційну систему «Державний аграрний реєстр». Закон набрав чинності 18.01.2025. Законом імплементовано положення, які визначають механізм функціонування Інтегрованої системи адміністрування та контролю (IACS), передбаченої Регламентом (ЄС) 2021/2116, яка застосовується при наданні допомоги у рамках спільної сільськогосподарської політики. Водночас, прикінцевими та перехідними положеннями Закону визначено, що протягом одного року з дня, наступного за днем опублікування даного Закону, Кабінет Міністрів України має розробити концепцію запровадження системи ідентифікації земельних ділянок (LPIS) з урахуванням положень законодавства Європейського Союзу, що є складовою IACS.

Варто зазначити, що було прийнято у першому читанні проект Закону України «Про хміль та хмелепродукти» (реєстр. № 9234-д від 09.02.2024), який спрямований на врегулювання питань в галузі виробництва хмелю та хмелепродуктів, приведення у відповідність до стандартів Європейського Союзу щодо основних принципів та вимог до вирощування, виробництва, переробки, маркування, сертифікації хмелю та хмелепродуктів, а також правових основ діяльності центральних органів виконавчої влади, суб'єктів господарювання та порядку державного контролю у цій галузі з урахуванням вимог Регламенту Комісії (ЄС) № 1850/2006 від 14.12.2006, що встановлює детальні правила сертифікації хмелю та хмелепродуктів, Регламенту Комісії (ЄС) № 1295/2008 від 18.12.2008 про ввезення хмелю з третіх країн та

Регламенту Ради (ЄС) № 1308/2013 від 17.12.2013 про встановлення спільної організації ринків сільськогосподарських продуктів.

З метою створення комплексного та завершеного регулювання, з урахуванням відповідних положень актів права ЄС, прийнято постанови Кабінету Міністрів України:

- 1) від 23.02.2024 № 200 «Про затвердження Порядку видачі дозволу на поширення в Україні сортів овочевих культур до прийняття рішення про державну реєстрацію на підставі отриманого погодження»;
- 2) від 15.11.2024 № 1309 «Деякі питання створення та функціонування електронної системи реєстрів у галузі рослинництва «е-рослинництво».

Крім того, затверджено такі накази Мінагрополітики:

- 1) від 06.03.2024 № 696 «Про затвердження форм та періодичності звітування щодо поширення в Україні сортів овочевих культур до прийняття рішення про державну реєстрацію на підставі погодження», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16.04.2024 за № 546/41891;
- 2) від 02.04.2024 № 1050 «Про затвердження вимог до маркування та пакування насіння та садивного матеріалу», яким затверджено Вимоги до маркування та пакування насіння, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 09.05.2024 за № 673/42018, та Вимоги до маркування та пакування садивного матеріалу, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 09.05.2024 за № 674/42019;
- 3) від 22.08.2024 № 2821 «Про затвердження Порядку подовження строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин та внесення змін до наказу Мінагрополітики від 31.08.2023 № 1609», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 01.10.2024 за № 1471/42816, No 1472/42817;
- 4) від 12.12.2024 № 4296 «Про затвердження Вимог щодо класифікації туш великої рогатої худоби, свиней і овець», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27.12.2024 за № 2020/43365;
- 5) від 11.12.2024 № 4290 «Про затвердження Порядку встановлення збереженості характеристик сорту рослин», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23.01.2025 за № 122/43528;
- 6) від 14.02.2024 № 391 «Про затвердження Вимог до фруктових джемів, желе, мармеладів та підсолодженого каштанового пюре», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.02.2024 за № 304/41649;
- 7) від 28.03.2024 № 989 «Про затвердження Плану заходів із запровадження системи надання інформаційно-методичної підтримки стосовно організації сільськогосподарської дорадчої діяльності», який серед іншого, включає заходи, пов'язані із започаткуванням та впровадженням системи передачі сільськогосподарських знань та інновацій (AKIS), зокрема, підготовки «дорожньої карти» та можливих моделей системи із подальшим запровадженням на рівні пілотних областей.

Також, Кабінетом Міністрів України було схвалено розпорядження від 15.11.2024 № 1163-р «Про схвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025 – 2027 роках» (далі - Стратегія).

Стратегія розроблена з урахуванням потреби у змінах з реалізації державної політики у сфері сільського господарства, зокрема пов'язаних з наданням Україні статусу кандидата на вступ до ЄС та інших міжнародних зобов'язань, визначає основні пріоритетні цілі, що сприятимуть досягненню загальних цілей в економічній, екологічній та соціальній сферах відповідно до Плану України.

ПОЛІТИКА РИБАЛЬСТВА ТА МОРСЬКА ПОЛІТИКА

Зобов'язання України за напрямом політики рибальства передбаченні статтею 407 Глави 18 «Політика у галузі рибальства та морська політика» Угоди про асоціацію.

У 2024 році на виконання Угоди про асоціацію та з метою наближення національного законодавства до актів права ЄС Україною були прийняті наступні нормативно-правові акти:

- Закон України від 21.11.2024 № 4097-IX «Про приєднання України до Угоди про заходи держави порту з недопущення, стримування та ліквідації незаконного, непідзвітного та нерегульованого рибальства», який сприятиме інтеграції України у глобальну систему стримування та ліквідації незаконного, непідзвітного та нерегульованого рибальства, гармонізації заходів держави порту, зміцненню міжнародної співпраці;
- постанови Кабінету Міністрів України:
  - від 05 березня 2024 року № 252 «Про затвердження порядків видачі, відмови у видачі, переоформлення, анулювання деяких документів дозвільного характеру в галузі рибного господарства та визнання такими, що втратили чинність, постанов Кабінету Міністрів України». Даним нормативно-правовим актом удосконалено порядок видачі дозвільних документів в галузі рибного господарства, а також уточнено та введено нові дозвільні документи у сфері рибного господарства, зокрема, передбачені Регламентом Ради (ЄС) № 1005/2008;
  - від 09 лютого 2024 року № 153 «Про затвердження положення про моніторинг риболовних суден та порядку функціонування системи дистанційного контролю риболовних суден», яка покликана забезпечити виконання вимог міжнародних договорів України в частині виконання обов'язків Держави Прапора, а також відповідність вимогам Регламентів (ЄС) № 1224/2009, 404/2011, 1005/2008 та 1010/2009. Крім того, система дистанційного контролю охоплюватиме 100% риболовного флоту України, включаючи судна дрібномасштабного рибальства, що відповідає останнім змінам у системі контролю рибальства ЄС. Оновлена система дистанційного контролю риболовних суден розпочне функціонування з дня розміщення на офіційному вебсайті Держрибагентства повідомлення про початок роботи складової Єдиної державної електронної системи управління галуззю рибного господарства - системи дистанційного контролю риболовних суден;
  - від 28 червня 2024 року № 765 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2023 р. № 1347». Постановою забезпечено цифровізацію процесів здійснення промислового рибальства шляхом запуску в роботу нових компонентів Єдиної державної електронної

системи управління галуззю рибного господарства: договір на право спеціального використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах); дозвіл на спеціальне використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) (для здійснення промислового рибальства, дослідного вилову); журнал обліку рибогосподарської діяльності; маркування знарядь лову.

Також прийнято у першому читанні проект Закону України «Про забезпечення простежуваності водних біоресурсів та/або продукції, виробленої з водних біоресурсів» (реєстр. № 9545 від 31.07.2023), розроблений на виконання положень статей 295, 407 та 410 Угоди про асоціацію та з метою забезпечення сталого управління водними біоресурсами, запобігання незаконному, непідзвітному та нерегульованому рибальству, сприяння збереженню, раціональному використанню, відтворенню та охороні водних біоресурсів, а також захисту прав та економічних інтересів суб'єктів господарювання.

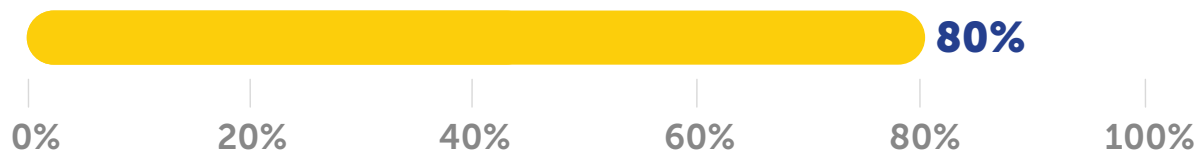
Крім того, було розроблено 4 євроінтеграційних законопроекти, а саме:

- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу в галузі рибного господарства» (реєстр. № 12428 від 20.01.2025);
- проект Закону України «Про збір та використання даних у галузі рибного господарства, управління ними, а також наукову діяльність у галузі рибного господарства»;
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу та удосконалення державного регулювання в галузі рибного господарства»;
- проект Закону України «Про прийняття Україною Угоди про заснування Генеральної комісії з рибальства у Середземномор'ї».

Ці законопроекти забезпечать основу для повноцінної гармонізації національного законодавства з вимогами Регламентів Європейського Парламенту та Ради (ЄС) №№ 1380/2013, 1224/2009, 404/2011, 1005/2008, 1010/2009, 1379/2013, 2017/1004, 708/2007, 1185/2003, 2019/1241.

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ

Зобов'язання для України забезпечити високий рівень захисту прав споживачів та досягти сумісності української системи захисту прав споживачів з аналогічними системами держав-членів ЄС передбачено статтею 415 Глави 20 «Захист прав споживачів» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію.

Мінекономіки продовжувало роботу щодо отримання доступу до європейської системи попередження про небезпечні для споживачів продукти (Safety Gate). Отримання Україною доступу до даної системи сприятиме швидкій реалізації заходів, спрямованих на недопущення завдання шкоди споживачам небезпечною продукцією, яку вже розміщено на ринку.

Відповідно до вимог законодавства в сфері державного ринкового нагляду на сьогодні за безпечністю нехарчової продукції здійснюється державний ринковий нагляд, який проводиться 10 центральними та їх територіальними органами ринкового нагляду (далі – ОРН) в межах сфери своєї відповідальності, а також державний контроль, який проводиться митними органами на митній території України.

З огляду на зазначене, а також з метою автоматизованої підтримки заходів державного ринкового нагляду та державного контролю продукції, оперативного обміну повідомленнями між цими органами, законодавством України передбачено створення та функціонування інформаційних систем ринкового нагляду (далі – системи РН), яке покладено на Мінекономіки.

На сьогодні Мінекономіки забезпечено усі необхідні технічні та технологічні роботи для повноцінного функціонування систем, зокрема:

- з 10 ОРН підключено всіх заявлених користувачів, уповноважених на виконання функцій у сфері державного ринкового нагляду;
- створюються умови для подальшої сумісності єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів України (далі – ЄАІС) з системами ринкового нагляду, що передбачає подальшу постійну взаємодію з ОРН, і, в перспективі, інтеграцію до європейської системи ЄС швидкого оповіщення ЄС про продукцію, що становить серйозний ризик Safety Gate;
- створено і забезпечено функціонування та розвиток публічного інтернет-сайту (<https://uvaga.gov.ua/>) для поінформованості, попередження та захисту споживачів, а також задоволення їх інформаційних потреб про небезпечну (непродовольчу) продукцію. З тією ж метою забезпечено доступ до відомостей про продукцію, що становить серйозний ризик, які містяться в європейській системі Safety Gate.

На виконання прийнятого Закону України від 10.06.2023 № 3153-IX «Про захист прав споживачів», який набирає чинності через один рік з дня його опублікування, але не раніше дня припинення чи скасування воєнного стану, а також з метою імплементації положень *acquis* ЄС у сфері захисту прав споживачів у 2024 році було прийнято:

- постанову Кабінету Міністрів України від 26.11.2024 № 1347 «Про затвердження Порядку повернення (заміни) непридатних та небезпечних харчових продуктів» - з метою встановлення механізму взаємодії між споживачем та суб'єктом господарювання під час повернення (заміни) непридатних та небезпечних харчових продуктів. Положення постанови відповідають положенням Директиви Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2019/771 від 20 травня 2019 року про деякі аспекти, що стосуються договорів про продаж товарів, про внесення змін до Регламенту (ЄС) 2017/2394 і Директиви 2009/22/ЄС та про скасування Директиви 1999/44/ЄС;
- наказ Мінекономіки від 15.11.2024 № 26021 «Про затвердження типових форм заявки для оформлення відмови від договору, укладеного поза торговельним чи офісним приміщенням, або дистанційного договору та інструкції про порядок відмови від договору, укладеного поза торговельним чи офісним приміщенням, або дистанційного договору», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 17.12.2024 за № 1923/43268, - з метою створення умов для відмови від договору, укладеного поза торговельним чи офісним приміщенням, або дистанційного договору. Положення наказу відповідають положенням Додатку I до Директиви Європейського Парламенту і Ради 2011/83/ЄС від 25 жовтня 2011 року про права споживачів, про внесення змін до Директиви Ради 93/13/ЄЕС та Директиви Європейського Парламенту і Ради 1999/44/ЄС, а також про скасування Директиви Ради 85/577/ЄЕС і Директиви Європейського Парламенту і Ради 97/7/ЄС.

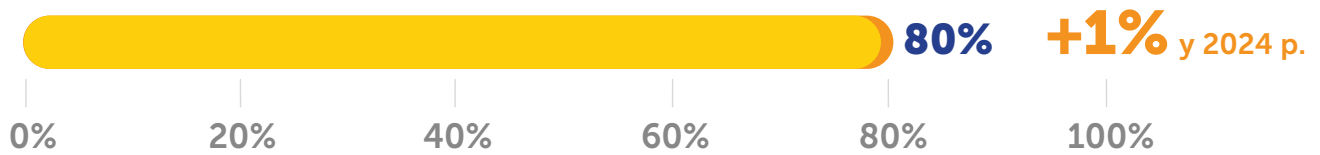
Також протягом 2024 року з метою приведення національного законодавства у відповідність до законодавства Європейського Союзу розроблено:

- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил торговельного обслуговування», який направлено на розгляд Уряду. Проектом постанови передбачено імплементацію окремого положення Регламенту (ЄС) 2023/988 Європейського Парламенту та Ради від 10.05.2023 про загальну безпеку продукції, що вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 1025/2012 Європейського Парламенту та Ради та Директиви (ЄС) 2020/1828 Європейського Парламенту та Ради, а також скасовує Директиву 2001/95/ЄС Європейського Парламенту і Ради та Директиву Ради 87/357/ЄЕС стосовно товарів, що не відповідають їх зовнішньому вигляду та становлять загрозу для здоров'я та безпеки споживачів;
- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку обмеження та відновлення доступу до веб-сайту суб'єкта господарювання», який направлено на розгляд Уряду. Проектом постанови передбачено імплементацію окремих положень Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2017/2394 від 12.12.2017 про співпрацю між національними органами, відповідальними за виконання законів про захист прав споживачів,

та про скасування Регламенту (ЄС) № 2006/2004 стосовно повноважень компетентного органу звертатися до провайдера інтернет-послуг щодо обмеження доступу до веб-сайтів;

- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку оцінки застосування суб'єктами господарювання нечесних комерційних практик», який проходить процедуру погодження із заінтересованими органами. Проектом постанови передбачено імплементацію окремих положень Директиви Європейського парламенту і Ради 2005/29/ЄС від 11.05.2005 стосовно недобросовісних комерційних практик бізнесу щодо споживачів на внутрішньому ринку та внесення змін до Директиви Ради 84/450/ЄЕС, директив Європейського парламенту і Ради 97/7/ЄС, 98/27/ЄС та 2002/65/ЄС та Регламенту Європейського парламенту і Ради (ЄС) № 2006/2004;
- проект Закону України «Про позасудове вирішення споживчих спорів», який проходить процедуру погодження із заінтересованими органами. Проектом Закону передбачено імплементацію Директиви 2013/11/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21.05.2013 про альтернативне вирішення споживчих спорів та внесення змін до Регламенту (ЄС) № 2006/2004 та Директиви 2009/22/ЄС;
- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11.11.2009 № 1200», який проходить процедуру погодження. Проектом постанови передбачено імплементацію Директиви 1999/94/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13.12.1999 щодо доступності інформації для споживачів про економію палива та викиди CO₂ при купівлі нових легкових автомобілі.

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

У 2024 році відбувся значний прогрес у соціальній сфері. Прийнято важливі стратегічні документи, що формують чітке бачення розвитку соціальної сфери та містять конкретні кроки. Серед них:

- Стратегія демографічного розвитку України на період до 2040 року та Операційний план заходів з її реалізації у 2024-2027 роках;
- Стратегія забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на період до 2028 року та Операційний план заходів з її реалізації на період до 2026 року;
- Стратегія реформування психоневрологічних та інших інтернатних закладів та деінституціоналізації догляду за особами з інвалідністю та людьми похилого віку до 2034 року та Операційний план заходів з її реалізації у 2025-2027 роках.

Було утворено Державну службу України у справах дітей та розмежовано функції та повноваження між нею та Національною соціальною сервісною службою України (постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2024 № 898).

Верховною Радою України прийнято:

- Закон України від 25.04.2024 № 3674-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання обчислення страхового стажу та пенсійного забезпечення», яким, зокрема, спрощено механізм отримання пенсії українцям, які переїхали з Криму і окупованих районів Донецької та Луганської областей, а також передбачено врахування страхового стажу навіть з тих країн, з якими не укладено угоду щодо пенсійного забезпечення;
- Закон України від 15.01.2025 № 4219-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю». Законом передбачено створення сприятливих умов для працевлаштування осіб з інвалідністю.

Верховною Радою України прийнято у першому читанні законопроект від 24.06.2024 № 11377 «Про Єдину інформаційну систему соціальної сфери» (далі - ЄІССС). Наразі ЄІССС випущено у промислову експлуатацію. Впроваджено функціонал 10 видів допомоги на базі ЄІССС.

Розроблено концепцію реформи системи соціального страхування «Потенціал – Верховною Радою України у першому читанні прийнято законопроект від 14.11.2024 № 12209 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо формування комплексної та справедливої соціальної підтримки (виплат та послуг) для осіб, в яких обмежена працездатність, зокрема осіб з інвалідністю».

Серед ключових досягнень у соціальній сфері у 2024 році, які реалізовано вперше:

- впроваджено та масштабовано низку соціальних послуг та виплат;
- відкрито ринок соціальних послуг, залучено до роботи громадський сектор (за рахунок конкуренції зросла якість);
- завдяки розбудові ЄІССС цифровізовано соціальні послуги - запущено Соціальний веб-портал електронних послуг Мінсоцполітики та автоматизовано облік гуманітарної допомоги;
- спрощено процеси усиновлення, щоб родини могли об'єднуватися швидше;
- забезпечено закупівлю найкращих складових для протезування;
- розроблено спосіб самостійно збільшити пенсію за рахунок добровільних доплат у Пенсійний фонд України – майже 4,5 тисячі людей скористалися цією можливістю на суму майже 50 млн. грн.

Запроваджено експериментальні проекти, пов'язані з організацією надання соціальних послуг особам, які знаходяться у складних життєвих обставинах, підтримкою населення в умовах воєнного стану, формуванням стресостійкості:

- 1) експериментальний проект з надання комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості (постанова Кабінету Міністрів України від 03.10.2023 № 1049). Затверджено Порядок організації діяльності та забезпечення функціонування центрів життєстійкості (постанова Кабінету Міністрів України від 23.01.2024 № 83). Наразі в Україні відкрито 200 Центрів життєстійкості;
- 2) експериментальний проект щодо надання соціальної послуги соціального супроводу військовослужбовців та членів їхніх сімей у військових частинах (підрозділах) Збройних Сил України (далі – послуга соціального супроводу) (постанова Кабінету Міністрів України від 03.10.2023 № 1050). Отримувачами послуги соціального супроводу стали понад 2700 військовослужбовців та членів їхніх сімей;
- 3) експериментальний проект з надання в закладах охорони здоров'я, які належать до сфери управління Міністерства соціальної політики, окремих соціальних послуг деяким категоріям осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах (постанова Кабінету Міністрів України від 21.03.2023 № 248). Станом на грудень 2024 року такі соціальні послуги отримала 651 особа;
- 4) експериментальний проект з організації надання внутрішньо переміщеним особам похилого віку, особам з інвалідністю соціальних послуг стаціонарного догляду, підтриманого проживання за принципом «гроші ходять за людиною» (постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2024 № 888). Наразі укладено 60 договорів про надання таких послуг.

Забезпечено стабільну допомогу людям старшого віку:

- 736,4 млрд. грн. спрямовано на фінансування пенсій, проіндексовано пенсії для 10 млн. українців на 8%;
- обмежено пенсії «спеціальних» пенсіонерів, які не є учасниками бойових

дій та не захищали державу від збройної агресії Російської Федерації проти України;

- додатково пенсіонерам на прифронтових територіях виплачено понад 1,9 млрд. грн. (завдяки підтримці Всесвітньої продовольчої програми ООН);
- ініційовано пенсійну реформу – проекти законів про реформу солідарної системи та загальнообов'язкового пенсійного накопичення вже опрацьовано зацікавленими центральними органами влади та здійснюється підготовка для подання їх на розгляд Уряду України.

Реалізовано та масштабовано низку послуг та виплат для підтримки родин:

- Профінансовано понад 3,9 млрд. грн. на виплату «Тепла зима» - для малозабезпечених сімей з дітьми, сімей внутрішньо переміщених осіб з дітьми, людей з інвалідністю I групи з числа внутрішньо переміщених осіб.
- Профінансовано 28,4 млн. грн. на виплату «Дитина не одна» відповідно до Порядку призначення і виплати тимчасової допомоги на дітей, щодо яких встановлено факт відсутності батьківського піклування та які тимчасово влаштовані в сім'ю родичів, знайомих, прийомну сім'ю або дитячий будинок сімейного типу.
- 187 патронатних родин було створено у 2024 році.
- Спрощено процедуру усиновлення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.
- Забезпечено придбання житла для 57 великих прийомних сімей. Це житло для родин внутрішньо переміщених осіб, родин, евакуйованих за кордон, які планують повертатися до України, і новостворених родин.
- Удосконалено механізм повернення до України дітей, евакуйованих за кордон через війну із закладів інституційного догляду. Пріоритетним визначено влаштування дітей в родини замість закладів: сім'ї усиновлювачів, опікунів, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу.
- Запущено державну платформу «Україна для кожної дитини», яку відвідали 75 тис. людей. Працює гаряча лінія і доступний онлайн-курс про усиновлення.
- Профінансовано 4,5 млрд. грн. для купівлі твердого палива на зиму для допомоги вразливим категоріям населення в опаленні житла – понад 467 тис. домогосподарств отримали таку підтримку.
- Майже 0,5 млрд. грн. спрямовано на оздоровлення та відпочинок дітей.
- Масштабовано послугу «муніципальна няня», щоб допомогти не тільки родинам, в яких батьки мають інвалідність чи виховується дитина з інвалідністю, але і для батьків внутрішньо переміщених осіб та родин на територіях, де не працюють дитсадки; збільшено розмір компенсації; за компенсацією звернулося 2 тис. людей.
- Поліпшено вміст «пакунку малюка» - 50 якісних та сучасних речей для новонародженого малюка. «Пакунок малюка» отримали понад 41 тисяча родин, 138 тисячам сімей виплачено компенсацію на суму понад 1 млрд. грн.

- Розширено мережу фахівців, які надають послугу раннього втручання – 35 нових команд (150 фахівців та спеціалістів) з 11 регіонів пройшли навчання.

Завдяки адресності забезпечено підтримку внутрішньо переміщених осіб:

- допомогу на проживання для понад 1,2 млн. внутрішньо переміщених осіб - 38,5 млрд. грн.;
- компенсацію родинам за знищене житло внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України - 15 млрд. грн.;
- запроваджено субсидію на оренду житла для внутрішньо переміщених осіб, яка запрацювала у січні 2025 року.

Важливим також є прогрес у сфері підтримки людей з інвалідністю:

- спрощено процедуру отримання високофункціональних протезів, розширено програму безоплатного протезування;
- забезпечено якісні комплектуючі для протезів захисникам;
- спрямовано 19,3 млрд. грн. на виплати особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю з дитинства;
- закуплено 416,6 тисяч допоміжних засобів реабілітації для понад 108 тисяч людей (на загальну суму 5 млрд. грн.);
- суттєво підвищено граничну вартість протезів, зокрема для військових;
- повністю забезпечено потребу реабілітації дітей з інвалідністю, близько 12,5 тис. дітей з інвалідністю пройшли реабілітацію.

Працює онлайн-платформа про державну безоплатну програму протезування <https://protez.msp.gov.ua/>.

У сфері забезпечення гендерної рівності жінок та чоловіків та протидії домашньому насильству протягом 2024 року:

- розроблено Примірне положення про центр допомоги врятованим (постанова Кабінету Міністрів України від 19.11.2024 № 1321);
- внесено зміни до Типової програми для постраждалих осіб для врахування потреб осіб з порушеннями слуху, зору та осіб з інтелектуальними порушеннями (наказ Мінсоцполітики від 13.01.2025 № 9-Н);
- підготовлено та презентовано Національний огляд «Пекін +30»;
- оновлено завдання та показники Цілі 5 «Гендерна рівність» Цілей сталого розвитку з урахуванням Індексу гендерної рівності;
- проведено періодичне соціологічне дослідження впливу безпекових викликів на різні групи дівчат і хлопців, жінок і чоловіків (за підтримки ООН Жінки), результати якого використовуються для формування політики;
- 125 тис. людей, постраждалих від гендерно зумовленого і домашнього насильства, отримали допомогу спеціалізованих служб підтримки. З них 85% - жінки. В Україні працює понад 1130 таких служб.

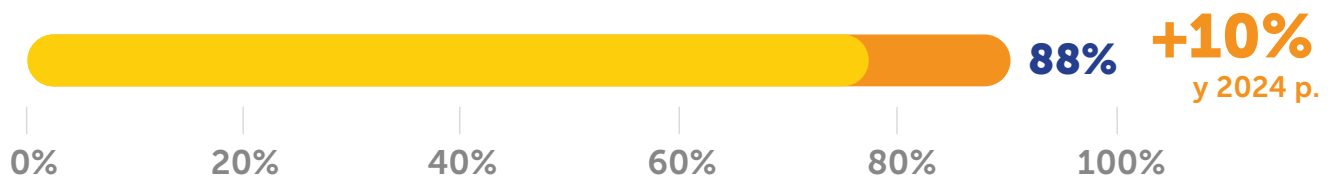
ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

У 2024 році було здійснено ряд заходів, спрямованих на досягнення євроінтеграційних цілей відповідно до Угоди про асоціацію. Зокрема, було прийнято важливий законопроект, а саме Закон України від 25.04.2024 № 3677-IX «Про внесення зміни до Кодексу законів про працю України щодо трудових відносин при передачі суб'єкта господарювання». Вказаний закон імплементує Директиву Ради 2001/23/ЄС, зазначену у Додатку XL Угоди про асоціацію.

Триває робота над модернізацією трудового законодавства в контексті розробки проекту Трудового кодексу України (далі – проект Кодексу). Наразі діє робоча група з напрацювання законопроекту із залученням всіх заінтересованих сторін згаданого процесу. Проект Кодексу надіслано на погодження заінтересованим центральним органам виконавчої влади та соціальним партнерам.

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

В умовах повномасштабної війни держава у складному економічному становищі виконала в повному обсязі зобов'язання перед медичною галуззю та пацієнтами. Сфера системи охорони здоров'я попри виклики війни продовжує трансформацію, зокрема, курс на досягнення універсального покриття медичними послугами не змінився.

Так, Національна служба здоров'я України стабільно виплачувала кошти медичним та аптечним закладам. Програма медичних гарантій (далі – ПМГ) швидко адаптувалася до умов повномасштабної війни. Для закладів охорони здоров'я, які знаходяться в зоні бойових дій, у 2024 році продовжив діяти пакет «Готовність та забезпечення надання медичної допомоги населенню, яке перебуває на території, де ведуться бойові дії». Після початку повномасштабної війни ПМГ вкотре довела, що є гнучким інструментом, який працює на користь пацієнтів і медичних закладів.

Протягом 2024 року за бюджетною програмою «Реалізація програми державних гарантій медичного обслуговування населення» було використано близько 157 млрд. грн. Одними з основних пріоритетів стали, зокрема: медична реабілітація, психологічна допомога та покращення ментального здоров'я, лікування онкологічних захворювань та інсультів.

Разом з тим, запроваджено нові пакети в ПМГ у 2024 році, а саме:

- «Лікування безпліддя за допомогою допоміжних репродуктивних технологій (запліднення *in vitro*)»;
- «Лікування дорослих та дітей методом трансплантації органів»;
- «Лікування дорослих та дітей методом трансплантації гемопоетичних стовбурових клітин».

Програма реімбурсації «Доступні ліки» також продовжила змінюватися, щоб відповідати потребам пацієнтів та забезпечувати якісний доступ до лікарських засобів і медичних виробів, на що в 2024 році було спрямовано 5,6 млрд. грн. Програма надає право пацієнтам отримати безоплатно чи з незначною доплатою лікарські засоби за рецептами (хворим на серцево-судинні захворювання, хронічні хвороби нижніх дихальних шляхів, цукровий діабет I та II типу, нецукровий діабет, хворобу Паркінсона, розлади поведінки та психіки, епілепсію), а також для забезпечення пацієнтів лікарськими засобами у посттрансплантаційному періоді та для лікування болю й надання паліативної допомоги.

Отже, протягом 2024 року було приділено особливу увагу ефективності використання коштів за ПМГ, які мають спрямовуватися на надання якісної, доступної та безоплатної медичної допомоги пацієнтам.

Крім того, з метою реалізації Закону України від 28.07.2022 року № 2469-IX «Про лікарські засоби» та з метою адаптації національного законодавства України до норм права ЄС, розробляється низка проектів актів:

- проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері лікарських засобів»;
- проект наказу МОЗ «Про внесення змін до Порядку проведення галузевої атестації лабораторій з контролю якості та безпеки лікарських засобів»;
- проект наказу МОЗ «Про затвердження Порядку формування та ведення реєстру брокерів у сфері обігу лікарських засобів».

Разом з тим, триває активна робота над проектами постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ввезення на територію України лікарських засобів» та «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю якості лікарських засобів, що ввозяться на територію України».

Також Україна поступово переходить на європейські стандарти для забезпечення українців якісними лікарськими засобами й запобігання фальсифікації лікарських засобів, а саме: захист поставок лікарських засобів та дотримання уніфікованої системи кодування та ідентифікації.

З цією метою, шляхом прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2024 року № 1121 «Деякі питання безпеки та верифікації лікарських засобів» запроваджено національну систему верифікації лікарських засобів з 2D-кодуванням, що зобов'язує виробників наносити засоби безпеки на упаковку лікарського засобу.

Крім того, продовжується робота з наближення до acquis ЄС в частині розбудови системи крові. Зокрема прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 30 травня 2024 року № 621 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності із заготівлі та тестування донорської крові та компонентів крові незалежно від їх кінцевого призначення, переробки, зберігання, розподілу та реалізації донорської крові та компонентів крові, призначених для трансфузії», що є важливим кроком для підвищення якості та безпеки донорської крові, а також імплементації законодавства Європейського Союзу у цій сфері.

З метою додаткового врегулювання функціонування інформаційно-комунікаційної системи донорства крові було прийнято:

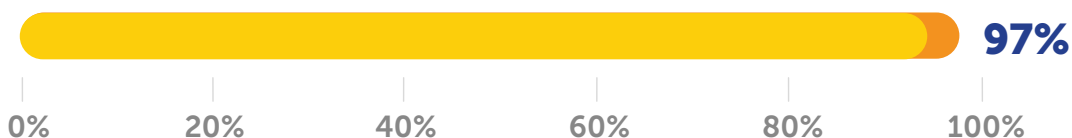
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 06 вересня 2024 року № 857-р «Про внесення змін до Концепції розвитку електронної охорони здоров'я» - задля підвищення якості та доступності медичних послуг, розширення прав і можливостей пацієнтів, забезпечення їх безперервною медичною допомогою, підвищення ефективності управління та використання ресурсів;
- наказ МОЗ від 01 квітня 2024 року № 549 «Про затвердження Порядку ведення Реєстру візитів осіб, що виявили бажання здійснити донацію крові та/або її компонентів, в інформаційно-комунікаційній системі донорства крові»;
- наказ МОЗ від 18 червня 2024 року № 1061 «Про затвердження Порядку ведення Реєстру відзнак донорів в інформаційно-комунікаційній системі донорства крові», яким затверджено Порядок ведення Реєстру відзнак донорів в інформаційно-комунікаційній системі донорства крові.

Крім того, з метою врегулювання прозорості діяльності біобанків та визначення основних принципів їх функціонування було прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 999 «Про затвердження Порядку збору, зберігання та використання біологічних зразків людини з дослідницькою метою», під час розроблення якої були враховані положення Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви №95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних).

З метою імплементації Директиви Європейського Парламенту і Ради № 2014/40/ЄС від 03 квітня 2014 року про наближення законів, підзаконних нормативно-правових актів та адміністративних положень держав-членів щодо виробництва, представлення та продажу тютюнових виробів і супутніх продуктів та про скасування Директиви № 2001/37/ЄС було прийнято наказ МОЗ від 26 серпня 2024 року № 1488 «Про затвердження Порядку подання звітності, передбаченої статтею 11-1 Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення», що вплине на виробників та імпортерів тютюнових виробів, трав'яних виробів для куріння у зв'язку з необхідністю адаптуватися до нових вимог регулювання та матиме позитивний вплив на громадське здоров'я, оскільки суспільству буде забезпечено доступ до повної та достовірної інформації про інгредієнти та викиди виробів.

Варто зазначити, що важливим кроком для України у підвищенні обізнаності населення, покращення ранньої діагностики та якості лікування онкологічних захворювань є запровадження Національної стратегії щодо контролю злоякісних новоутворень до 2030 року та план дій з її реалізації до 2025 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02 серпня 2024 р. № 730-р.

ОСВІТА, НАВЧАННЯ ТА МОЛОДЬ

+3%
у 2024 р.

6 червня 2024 року прийнято новий Закон України «Про дошкільну освіту» (№ 3788-IX), спрямований на зростання охоплення дітей дошкільною освітою, створення безпечних умов та урізноманітнення форм її здобуття, що полегшить доступ жінок до ринку праці та сприятиме гендерній рівності.

В рамках реформи «Нова українська школа» затверджено Державний стандарт профільної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 25.07.2024 № 851), що визначає структуру, зміст та очікувані результати навчання здобувачів освіти 10-12 класів та передбачає можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію за академічним або професійним спрямуванням. Впровадження Державного стандарту розпочнеться у вересні 2027 року.

У 2024 році за підтримки Європейського Союзу в Україні розпочали роботу Національний підрозділ європейської освітньої інформаційної мережі Eurydice Network, Національний ресурсно-інформаційний центр з професійної орієнтації Euroguidance, Національний центр Europass, Національний координаційний центр Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя (NCP EQF), Національний офіс підтримки eTwinning – Україна.

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Затверджено 20 державних освітніх стандартів з конкретних професій, розроблених, зокрема, відповідно до Рекомендації щодо ключових компетентностей для навчання протягом усього життя (Рекомендація Ради ЄС від 22 травня 2018 року про ключові компетентності для навчання впродовж життя №2018/С 189/01).

Затверджено Дорожню карту розвитку професійної (професійно-технічної) освіти для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення на період до 2030 року (наказ МОН від 20.05.2024 № 717).

У 2024 році за кошти субвенції з державного бюджету у розмірі 549,2 млн. грн. створено 88 навчально-практичних центрів (НПЦ) у 22 регіонах України. Продовжується впровадження дуальної освіти. На сьогодні дуальну форму навчання впроваджено у 176 закладах професійної (професійно-технічної) освіти (П(ПТ)О) за 87 робітничими професіями, залучено 1046 суб'єктів господарювання (підприємств, установ, організацій). Загалом за дуальною формою навчаються 16822 здобувачів.

Наприкінці 2024 року відбулося пілотування збору статистичної звітності у Житомирській та Дніпропетровській областях у сфері професійної (професійно-технічної) освіти у ПАК «АІКОМ» з використанням модуля «Інформаційна система управління професійною освітою», створеного за підтримки проекту «EU4Skills: кращі навички для сучасної України».

У 2024 році Програма Skills4Recovery, яка спрямована на підтримку закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які навчають професій, що є пріоритетними для відбудови, отримала додаткове фінансування від Європейського Союзу, Польщі та Естонії, що підвищило її бюджет до 25,5 млн. євро. Це дозволить розширити програму на всю Україну, підготувати 4,700 фахівців та підтримати 50 закладів професійної освіти.

ВИЩА ОСВІТА ТА ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ

У 2024 році розроблено та затверджено 285 стандартів вищої освіти першого покоління, що відповідають європейським стандартам та рекомендаціям. Норми щодо системи внутрішнього забезпечення якості визначені для кожної спеціальності (в кожному стандарті).

Законом України від 23.04.2024 № 3642-IX створено умови для розширення можливостей здобувачів вищої освіти у формуванні індивідуальних освітніх траєкторій та автономії закладів вищої освіти в розробленні та реалізації освітніх програм, що відповідає підходам Європейського простору вищої освіти (ЄПВО), зокрема Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості та положенням Римського Міністерського Комюніке ЄПВО (2020).

Українські організації продовжують активну участь у Програмі ЄС з освіти, навчання, молоді та спорту Еразмус+. У 2024 році Україна увійшла до трійки лідерів за кількістю партнерів, залучених до проектів. Українські університети є координаторами 10 проектів із розвитку потенціалу та 219 проектів за напрямом Jean Monnet (європейські студії). 32 заклади вищої освіти приєдналися до 18 Альянсів європейських університетів як асоційовані учасники. 14 проектів за участю 65 організацій з України були рекомендовані до фінансування за напрямом «Розбудова потенціалу у сфері вищої освіти».

25 червня 2024 року затверджено Стратегію Національного агентства забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) до 2026 року. Вона передбачає набуття НАЗЯВО членства в ENQA та EQAR, модернізацію системи акредитації, створення незалежних органів для оцінювання якості освіти та сприяння інноваціям у закладах вищої освіти через інтеграцію досліджень, освіти та бізнесу.

Оновлено перелік іноземних акредитаційних агентств та агентств із забезпечення якості вищої освіти, які видають сертифікати про акредитацію освітніх програм, що визнаються в Україні (розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.06.2024 № 603-р).

Оновлено Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (наказ МОН від 15.05.2024 № 686, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 04.07.2024 за № 1013/42358), яким передбачено впровадження важливих компонентів системи зовнішнього забезпечення якості, зокрема, для відповідності європейським стандартам, врегульовано порядок проведення постакредитаційного моніторингу та перегляд оскарження рішень Апеляційною палатою.

Станом на жовтень 2024 року в Україні було акредитовано понад 10 000 освітніх програм з урахуванням відповідності Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).

СПОРТ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА

У рамках соціального проекту «Активні парки – локації здорової України» Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» у 2024 році провів 651 фізкультурно-оздоровчий захід, у яких взяли участь 483 233 особи. Серед них:

- внутрішньо переміщені особи – 97 698;
- ветерани війни – 42 415;
- особи з інвалідністю – 25 482.

Координатори проекту на регіональному рівні провели 61186 фізкультурно-оздоровчих заходів, що охопили 1 000 626 осіб, у тому числі:

- внутрішньо переміщених осіб – 86 418;
- ветеранів війни – 8 917;
- осіб з інвалідністю – 14 239.

З метою створення умов для залучення осіб з інвалідністю до фізичної культури та спорту розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо адаптивного спорту». Проект спрямований на сприяння фізичній та психологічній реабілітації осіб з інвалідністю, їхню спеціалізацію та інтеграцію до громади.

У 2024 році ухвалено Закон України «Про антидопінгову діяльність у спорті», розроблений у співпраці з Радою Європи та WADA. Закон відповідає міжнародним конвенціям та Всесвітньому антидопінговому кодексу.

Відновлено діяльність Національної платформи з питань відповідності, за результатами роботи якої ухвалено рішення про розробку змін до законодавства з метою запобігання виробництву, обігу та поширенню заборонених речовин для використання як допінгу в спорті.

Також у рамках реалізації Конвенції Ради Європи про маніпуляцію спортивними змаганнями (Маколінська конвенція) створено Національну платформу доброчесності спорту. На її офіційному сайті (www.fairsport.gov.ua) громадяни можуть повідомляти про факти маніпуляцій спортивними змаганнями.

З метою посилення відповідальності за незаконний вплив на результати офіційних спортивних змагань розроблено та подано до Парламенту проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України» (реєстр. №11339 від 14.06.2024).

У межах Європейського тижня спорту організовано численні фізкультурно-оздоровчі та спортивно-масові заходи під гаслом «Україна – це Європа». У заходах взяли участь понад 44 000 осіб, зокрема:

- внутрішньо переміщені особи – 12 000;
- ветерани війни – 2 000;
- особи з інвалідністю – 1 000.

Європейською Комісією у 2024 році в рамках програми «Еразмус+» відібрано три проекти для розбудови потенціалу в галузі спорту, координаторами яких є українські організації.

Затверджено Державну цільову соціальну програму з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року (постанова Кабінету Міністрів України від 30.07.2024 № 864).

Також затверджено Типову освітню програму підвищення кваліфікації фахівців (наказ Мінмолодьспорту від 14.03.2024 № 1587), на основі якої розроблено курси: «Нація єдина: інтеграція та підтримка населення деокупованих територій» та «Національно-патріотичне виховання». За результатами сертифікованих освітніх курсів підготовлено понад 100 фахівців.

У рамках програми «Кар'єрний старт», реалізованої Українським молодіжним фондом за підтримки ЮНІСЕФ та ПРООН, молодь отримала можливість знайти роботу або започаткувати власну справу. У 2024 році 21 особа була працевлаштована на 12 підприємствах, які стали переможцями грантового конкурсу.

Також у рамках програми «Еразмус+» відібрано 4 проекти за участі 5 партнерів з України, серед яких громадські організації та Міністерство молоді та спорту України.

У 2024 році у межах програми «Молодіжний працівник» проведено 107 тренінгів різних рівнів, підготовлено 2261 випускника. Крім того, організовано Всеукраїнський форум молодіжної роботи «Об'єднані світлом», у якому взяли участь 230 осіб.

Відповідно до міжнародних угод між Україною, Польщею та Литвою у 2024 році було проведено конкурси у сфері міжнародних молодіжних обмінів. За їхніми підсумками відібрано 13 проектів та реалізовано 8 проектів за участі 246 осіб.

У рамках переговорного розділу 19 «Соціальна політика та зайнятість» Міністерством молоді та спорту України спільно з Міністерством економіки утворено робочу групу з реалізації ініціативи ЄС «Молодіжна гарантія». У межах її впровадження проведено 2 засідання робочої групи, 1 навчальний візит до Північної Македонії та 3 вебінари для учасників робочої групи.

ФІНАНСОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА БОРОТЬБА З ШАХРАЙСТВОМ

У 2024 році Україна досягла прогресу у сфері захисту фінансових інтересів Європейського Союзу:

- створено Службу координації боротьби із шахрайством (AFCOS - Anti Fraud Coordination Service) з питань виконання розділу VI Угоди про асоціацію¹;
- нормативно-правова база співробітництва доповнена новим міжнародним договором - Угодою між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в програмі Союзу щодо боротьби із шахрайством від 20.03.2024².

Наразі система AFCOS в Україні включає в себе:

- Службу координації боротьби із шахрайством (AFCOS Ukraine), що виконує координаційну роль в рамках системи та є контактною особою з OLAF. Здійснювати функції AFCOS Ukraine уповноважено Держаудитслужбу. З цією метою в Держаудитслужбі створено окремий структурний підрозділ;
- Мережу AFCOS – мережу суб'єктів взаємодії, на які покладено певні повноваження у сфері захисту фінансових інтересів ЄС, а саме: Секретаріат Кабінету Міністрів України, БЕБ, Держфінмоніторинг, ДПС, Держмитслужба, Казначейство, Мінекономіки, НАДС, Національне антикорупційне бюро, Національна поліція, Офіс Генерального прокурора, Служба безпеки України, фізична або юридична особа – резидент, що безпосередньо одержує ресурси ЄС відповідно до законодавства та міжнародних договорів України;
- Міжвідомчу координаційну раду з питань протидії порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС³. Головою Міжвідомчої координаційної ради є Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України - Міністр юстиції України, першим заступником голови Міжвідомчої координаційної ради є заступник Державного секретаря Кабінету Міністрів України, заступниками голови Міжвідомчої координаційної ради є генеральний директор Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції та Голова Держаудитслужби.

У частині нормативно-правового наближення сторони також продовжили співробітництво щодо імплементації окремих положень Директиви 2017/1371 Європейського Парламенту та Ради від 5 липня 2017 року про боротьбу з шахрайством, спрямованим проти фінансових інтересів Союзу, кримінально-правовими засобами.

¹ пункт 3 постанови Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1110 «Про запровадження національного механізму координації взаємодії органів державної влади з метою захисту фінансових інтересів України та Європейського Союзу»

² ратифіковано Законом № 3904-IX від 20.08.2024

³ Рада є тимчасовим консультативно-дорадчим органом Кабінету Міністрів України, створена постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1110 та складається із заступників міністрів та заступників керівників інших державних (зокрема правоохоронних) органів.

З цією метою Бюро економічної безпеки підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за незаконні дії з коштами чи майном бюджетів Європейського Союзу» та проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо відповідальності за незаконні дії з коштами чи майном бюджетів Європейського Союзу», які надіслано до Європейської Комісії для проведення експертного оцінювання⁴.

Слід зазначити, що із підписанням Рамкової угоди між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Союзу для України згідно з інструментом Ukraine Facility⁵ нормативно-правова база співробітництва сторін у сфері захисту фінансових інтересів розширилась положеннями, які визначають ролі компетентних органів сторін та забезпечують правову рамку контролю і взаємодії сторін під час реалізації програм міжнародного технічного співробітництва в рамках інструментів допомоги Європейського Союзу.

---

⁴ зазначений крок передбачений пунктом 1942 плану заходів з виконання Угоди про асоціацію

⁵ Зазначена рамкова угода доповнила правову рамку співробітництва сторін, яка передбачена Рамковою угодою між Урядом України і Комісією Європейських Співтовариств від 12.12.2006.

ПОГЛИБЛЕНА ТА ВСЕОХОПЛЮЮЧА ЗОНА ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ

Європейський Союз є найбільшим торговельним партнером України.

У січні-листопаді 2024 року питома вага торгівлі товарами з ЄС склала – 54,0 %, при цьому за аналогічний період 2023 року – 56,2 %.

Протягом січня-листопада 2024 року видано 185 099 сертифікатів EUR.1. для експорту до держав-членів ЄС, в порівнянні у 2023 році було видано 252 331 такий сертифікат. Всього з початку застосування Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі видано 1 252 484 таких сертифікатів.

Збільшується кількість орієнтованих на Європейський Союз експортерів, які отримали статус уповноваженого експортера та можуть експортувати до ЄС без оформлення сертифікату EUR.1. На сьогодні таких підприємств вже 350.

6 червня 2024 року набув чинності Регламент (ЄС) 2024/1392 Європейського Парламенту та Ради від 14.05.2024, яким передбачено продовження¹ ЄС до 05.06.2025 (включно) заходів з тимчасової лібералізації торгівлі з Україною, які охоплюють скасування всіх мит, тарифних квот і захисних заходів щодо імпорту походженням з України, за виключенням яєць та альбумінів, м'яса птиці та продуктів з м'яса птиці, цукру, вівса, кукурудзи, борошна та гранул, ячмінної крупи, шроту та меду, щодо яких було передбачено можливість застосування автоматичного захисного механізму та відновлення тарифних квот у разі перевищення обсягами імпорту порогового значення.

Крім того, Міністерством економіки України узагальнено підсумки виконання Пріоритетного плану дій з імplementації поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі Україна - ЄС на 2023-2024 рр. (далі – План дій), який продемонстрував, як торгова частина Угоди про асоціацію дозволяє одночасно створювати більше можливостей для взаємної торгівлі та забезпечувати виконання вимог щодо членства України в ЄС.

Серед основних результатів виконання заходів Плану дій можна відзначити:

- державні закупівлі: сторони схвалили два Рішення Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі про позитивну оцінку виконання Україною 1 та 2 етапів із 5 з наближення до *acquis* ЄС у сфері державних закупівель та два Рішення Ради асоціації Україна-ЄС щодо взаємного відкриття ринків державних закупівель Європейського Союзу та України;
- митні питання: прийнято модернізовані правила походження PanEuroMed. Україна успішно перейшла на використання Нової комп'ютеризованої транзитної системи (NCTS);
- роумінг: оновлено телекомунікаційний додаток до Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі, що відкриває шлях для доступу України до зони «Роумінг як вдома»;

¹ Згідно з Регламентом Європейського Парламенту та Ради (ЄС) 2022/870 від 30.05.2022 були запроваджені заходи з тимчасової лібералізації торгівлі з Україною з 04.06.2022 по 05.06.2023. Потім ці заходи були продовжені Регламентом Європейського Парламенту та Ради (ЄС) 2023/1077 від 31.05.2023 до 05.06.2024.

- Угода про автомобільний транспорт: лібералізацію міжнародних автомобільних вантажних перевезень продовжено до 30.06.2025 з можливістю продовження на 6 місяців.

Наразі Сторони працюють над оновленням Плану пріоритетних дій із реалізації Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі на 2025-2026 роки.

ЕШЖА

У К Р А Ї Н А

Є В Р О П А